

Technologie informacyjne i komunikacyjne wspierające usługi świadczone przez biblioteki na terenach wiejskich

Noemi Gryczko

© copyright Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

02-019 Warszawa, ul. Grójecka 5, tel. 22 436 67 50; e-mail: frsi@frsi.org.pl, www.frsi.org.pl

Publikacja jest rozpowszechniana bezpłatnie. Przy wykorzystywaniu informacji zawartych w raporcie prosimy o podanie imienia i nazwiska autorki oraz nazwy Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest partnerem Fundacji Billa i Melindy Gates w przedsięwzięciu, które ma ułatwić polskim bibliotekom publicznym dostęp do komputerów, Internetu i szkoleń. Program Biblioteczny w Polsce jest realizowany przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego.

Noemi Gryczko

socjolog, specjalistka w zakresie funkcjonowania sektora pozarządowego w Polsce i aktywizacji społeczności lokalnych. Realizowała projekty badawcze dla Zakładu Społeczeństwa Obywatelskiego w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN, Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce, Ośrodka Badań nad Młodzieżą UW. W ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) przez 3 lata realizowała projekty społeczne, współautorka programu *Rzeczpospolita Internetowa*. Obecnie współpracuje z MPiPS.

Spis treści

STRESZCZENIE RAPORTU	5
WSTĘP	7
CZĘŚĆ 1.	9
SEKCJA 1. PROMOCJA CZYTELNICTWA I KULTURY	10
WYCHOWANIE CZYTELNIKA.....	10
KORZYSTANIE Z BIBLIOTEKI PRZEZ OSOBY NIEWIDOME	13
SYSTEM ZBIERANIA POTRZEB CZYTELNICZYCH – NEWSLETTER.....	19
SPRZEDAŻ KSIĄŻEK, PROWADZENIE KSIĘGARNI	20
DYSTRYBUCJA GAZET, PROWADZENIE KIOSKU.....	20
KABINY DO CICHEJ PRACY.....	20
ORGANIZACJA PROJEKCJI FILMÓW.....	21
ORGANIZACJA SPOTKAŃ Z LOKALNYMI ARTYSTAMI (I NIE TYLKO)	22
ORGANIZACJA KONKURSÓW (Z WYKORZYSTANIEM NARZĘDZI CYFROWYCH)	23
WIDEO SPOTKANIA / CZATY ZE ZNANYMI LUDŹMI SPOZA MIEJSCOWOŚCI.....	24
INNE PROJEKTY CZYTELNICZE	24
SEKCJA 2. PRACA Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ	26
NAUKA KORZYSTANIA Z KOMPUTERÓW DLA DZIECI POPRZEZ GRY I ZABAWY.....	26
UCZENIE MŁODZIEŻY KORZYSTANIA Z WIEDZY ZARÓWNO ZGROMADZONEJ W BIBLIOTECE, JAK I INTERNECIE.....	26
ASYSTA, POMOC W WYBORZE SZKOŁY PONADGIMNAZJANEJ / UCZELNI	27
MIEJSCE PRZYGOTOWYWANIA MATERIAŁÓW I PREZENTACJI DO SZKOŁY, PRACY.....	28
ŚWIETLICA DLA MŁODZIEŻY.....	28
MIEJSCE PROWADZENIA ZAJĘĆ POZASZKOLNYCH, SZCZEGÓLNIIE NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH	30
INNE.....	30
SEKCJA 3. FUNKCJONALNY DOSTĘP DO ZASOBÓW BIBLIOTECZNYCH	33
WYPOŻYCZALNIA MIĘDZYBIBLIOTECZNA	33
BIBLIOTEKA MIESZKAŃCÓW – PUNKT UDOSTĘPNIANIA KSIĄŻEK PRZEKAZANYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW .	36
SEKCJA 4. DIGITALIZACJA ZASOBÓW	38
WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK MÓWIONYCH, E-BOOKÓW, mp3, DVD, CD	38
DOSTĘP DO BIBLIOTEK CYFROWYCH Z MOŻLIWOŚCIĄ WYDRUKOWANIA I PRZECZYTANIA W DOMU.....	39
SEKCJA 5. USŁUGI I PORADNICTWO W ZAKRESIE MULTIMEDIÓW	44
CENTRUM ROZRYWKI ON-LINE – PROMOWANIE DOBRZYCH GIER	44
SEKCJA 6. ICT DLA GRUP WYKLUCZONYCH (OSOBY STARSZE, NIEPEŁNOSPRAWNI)	45
PODSTAWOWE KURSY ICT DLA SENIORÓW	45
POMOC OSOBOM NIEWIDOMYM W KORZYSTANIU Z KOMPUTERÓW.....	48
ASYSTA, POMOC W ZAKŁADANIU KONTA E-MAIL, E-BANKING, SKYPE, PHOTOBLOGI.....	50
SPECJALISTYCZNE WYSZUKIWANIE INFORMACJI W INTERNECIE	52
ASYSTA W DOSTĘPIE DO KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ, E-LEARNING.....	52
SEKCJA 7. WSPARCIE DLA SAMOORGANIZACJI SPOŁECZNEJ NA POZIOMIE LOKALNYM	54
ASYSTA, POMOC W NAWIĄZYWANIU KONTAKTU Z EKSPERTEM Z INNEJ CZĘŚCI POLSKI / ŚWIATA (TUTORING).....	54

PROWADZENIE KAWIARENKI.....	54
PROWADZENIE LATEM OGRÓDKA PRZY BIBLIOTECĘ	55
CENTRUM HOBBISTYCZNE.....	55
ORGANIZACJA CHÓRU, NAUKI TAŃCA, ZAJĘĆ SPORTOWYCH	56
ORGANIZACJA ZAJĘĆ, PIKNIKÓW.....	56
ORGANIZACJA KURSÓW JĘZYKÓW OBCYCH.....	56
KLUBY SENIORA (RÓŻNE INICJATYWY)	56
BANKI CZASU – MINI RYNEK PRACY	57
SEKCJA 8. UŁATWIENIE KORZYSTANIA Z E-GOVERNANCE (WSPARCIE OBYWATELI W KONTAKTACH Z WŁADZAMI PUBLICZNYMI)	58
ZORGANIZOWANIE PORADNICTWA, KURSÓW DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM OSÓB 50+ (URZĘDNICY Z PUP, PRACOWNICY NGOs).....	58
Patrz sekcja 2 raportu - asysta, pomoc w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej / uczelni.....	58
ZORGANIZOWANIE PORAD PRAWNYCH.....	59
ZORGANIZOWANIE PORAD PRAWNYCH DLA ROLNIKÓW – KIEROWANIE DO DORADCÓW	59
DYŻURY PRZEDSTAWICIELI URZĘDÓW (W FILII – Z GMINY, W GMINIE – Z POWIATU)	59
URUCHOMIENIE PUNKTU POCZTOWEGO	59
WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE INFORMACYJNE	60
WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – SPECJALISTYCZNE PORTALE.....	62
WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE INTERAKTYWNE.....	64
E-GOVERNANCE – NAUKA KONTROLI LOKALNEJ WŁADZY, PRZEJRZYSTOŚCI, UZYSKIWANIA OD NIEJ INFORMACJI.....	67
SEKCJA 9. UŁATWIENIE DOSTĘPU DO INFORMACJI LOKALNEJ	72
DOSTĘP DO INFORMACJI LOKALNEJ - SŁUP OGŁOSZENIOWY	72
INFORMACJA TURYSTYCZNA	76
ARCHIWUM LOKALNE (CENTRUM MAŁEJ OJCZYZNY)	77
CZĘŚĆ 2	82
REKOMENDACJE	86
<i>Informacja</i>	86
<i>Edukacja</i>	86
<i>Animacja działań lokalnych</i>	86
<i>Usługi multimedialne</i>	86
<i>Promocja biblioteki</i>	86
<i>Inne</i>	87
<i>Współpraca z instytucjami i organizacjami</i>	87
ANEKSY	89
BIBLIOGRAFIA – MATERIAŁY OGÓLNE	89
STRONY WWW – OPRÓCZ PODANYCH W CZĘŚCI 1.....	91
LISTA OSÓB, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO ROZMOWY	91

Streszczenie raportu

Raport powstał na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, w ramach realizowanego przez fundację Programu Bibliotecznego.

Celem raportu było zebranie danych na temat technologii informacyjnych i aplikacji, które mogą zostać wykorzystane przez biblioteki publiczne na terenach wiejskich oraz ocena tych technologii ze względu na potrzeby społeczności lokalnej w zakresie wiedzy, kompetencji bibliotekarzy oraz typowy sprzęt dostępny w bibliotekach.

Raport powstał na podstawie analizy informacji zawartych w Internecie, w szczególności na stronach WWW bibliotek publicznych, urzędów gmin, gminnych ośrodków kultury, organizacji pozarządowych, szkół i jednostek naukowo-badawczych, portali usługowych; raportów końcowych z realizacji projektów; bibliotecznych czasopism specjalistycznych; rozmów z przedstawicielami organizacji i instytucji.

Raport zawiera inwentarz ponad 150 zastosowań technologii komunikacyjnych dla 9 obszarów tematycznych, które określają obszary usług „nowej biblioteki”, która – zgodnie z celami Programu Bibliotecznego - ma się stać nowoczesnym, wielofunkcyjnym centrum informacyjno-edukacyjno-kulturalnym. Raport został uzupełniony o przykłady ciekawych rozwiązań lokalnych, które nie wykorzystują narzędzi ICT, ale istotnie wzbogacają funkcje biblioteki i odnoszą się do koncepcji „użytkownika”, która jest szersza niż koncepcja „czytelnika”.

Większość opisanych w raporcie technologii informacyjnych i komunikacyjnych wymaga od bibliotekarzy znajomości ICT na poziomie zasadniczym. Bibliotekarze, aby w pełni korzystać z oferowanych możliwości technicznych, powinni znać podstawy technik informatycznych, używania komputera i zarządzania plikami, edycji tekstu, posługiwania się bazami danych, grafiką i tworzenia prezentacji oraz korzystania z usług w sieciach teleinformatycznych tj. Internet, poczta elektroniczna, komunikatory. Dla grupy zastosowań opisanych w raporcie (programy bazodanowe, tworzenie witryn, digitalizacja zasobów) kompetencje bibliotekarzy nie są obecnie wystarczające.

Oceniając przydatność poszczególnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych wspierających usługi świadczone przez biblioteki można powiedzieć, że wymagania sprzętowe dla ok. 70% aplikacji opisanych w raporcie przewyższają parametry infrastruktury technicznej dostępnej w bibliotekach wiejskich. Wsparcie techniczne ze strony Fundacji jest jednym z warunków realizacji celu nadrzędnego.

Najważniejszym czynnikiem przesądającym o zastosowaniu w praktyce opisanych ICT jest subiektywne postrzeganie ich użyteczności w aspekcie wizji biblioteki i marzeń z nią związanych. Innymi słowy, techniki ICT powinny miękko wpisać się w oczekiwania beneficjentów co do funkcji biblioteki. Bazując na pomysłe łączenia tradycji z nowoczesnością Program powinien stopniowo poszerzać powszechnie akceptowaną wizję biblioteki wiejskiej o nowe funkcjonalności.

Ewolucyjne przejście „od wypożyczalni do nowej biblioteki” najskuteczniej może być osiągnięte przez wprowadzanie takich funkcjonalności, które wprowadzą nową jakość do bibliotek wiejskich oraz charakteryzują się dużą „widocznością” promocyjną. Pozwoli to na przyciągnięcie tych grup osób,

które dotychczas nie korzystały z usług bibliotecznych. Takie „mocne wejście” mogą zapewnić interaktywne witryny bibliotek w formie blogów, kluby filmowe, dostępność usług multimedialnych, utworzenie archiwum lokalnego, digitalizacja zbiorów. Wymienione funkcjonalności są zgodne z artykułowanymi potrzebami mieszkańców gmin wiejskich i wiejsko-miejskich. Rolą Programu powinno być inspirowanie i wskazywanie ciekawych i użytecznych zastosowań ICT.

Dla skutecznej realizacji zadań postawionych przed Fundacją celowe wydaje się nawiązanie współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi w danych obszarach tj. dostępność zasobów dla osób niepełnosprawnych, dystrybucja filmów, praca z młodzieżą metodą fotoblogów, specjalistyczne szkolenia dla bibliotekarzy z zakresu obsługi użytkowników ze specjalnymi potrzebami i z zakresu digitalizacji zasobów oraz kształcenie osób dorosłych.

Wstęp

Raport powstał na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach realizowanego przez fundację Programu Bibliotecznego.

Celem raportu było zebranie danych na temat technologii informacyjnych i aplikacji, które mogą zostać wykorzystane przez biblioteki publiczne na terenach wiejskich oraz ocena tych technologii ze względu na potrzeby społeczności lokalnej w zakresie wiedzy, kompetencji bibliotekarzy oraz typowy sprzęt dostępny w bibliotekach.

Raport powstał na podstawie analizy informacji zawartych w Internecie, w szczególności na stronach WWW bibliotek publicznych, urzędów gmin, gminnych ośrodków kultury, organizacji pozarządowych, szkół i jednostek naukowo-badawczych, portali usługowych; raportów końcowych z realizacji projektów; bibliotecznych czasopism specjalistycznych; rozmów z przedstawicielami organizacji i instytucji działających w obszarach tematycznych wyznaczonych przez Zamawiającego. Szczegółowa lista osób oraz publikacji znajduje się w aneksie.

Na potrzeby niniejszego raportu dokonano inwentaryzacji aktywności podejmowanych przez polskie biblioteki publiczne zgodnie z katalogiem propozycji dotyczących zawartości kursów specjalistycznych, dalej zwanym jako „Menu 9”. Katalog usług skonstruowany był wokół 9 obszarów tematycznych, struktura części pierwszej raportu jest oparta na tym podziale:

- Sekcja 1. Promocja czytelnictwa i kultury;
- Sekcja 2. Praca z dziećmi i młodzieżą;
- Sekcja 3. Funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych;
- Sekcja 4. Digitalizacja zasobów bibliotecznych (biblioteka multimedialna);
- Sekcja 5. Usługi i poradnictwo w zakresie multimediiów;
- Sekcja 6. ICT dla grup wykluczonych (osoby starsze, niepełnosprawni);
- Sekcja 7. Wsparcie dla samoorganizacji społecznej na poziomie lokalnym;
- Sekcja 8. Ułatwienie korzystania z e-government (wsparcie obywateli w kontaktach z władzami publicznymi);
- Sekcja 9. Ułatwianie dostępu do informacji lokalnej.

Wszystkie zgromadzone przykłady odnoszą się do koncepcji „nowej biblioteki”, co jest zgodne z celem Programu Bibliotecznego, rozumianym jako doprowadzenie do przekształcenia bibliotek publicznych (zlokalizowanych głównie na wsi), z wypożyczalni książek, jakimi często są obecnie, w nowoczesne, wielofunkcyjne centra informacyjno-edukacyjno-kulturalne, które staną się ośrodkami społeczeństwa informacyjnego na poziomie lokalnym. W tym ujęciu odbiorcami usług „nowej biblioteki” są nie tyle „czytelnicy”, co „użytkownicy”. Misją takiej biblioteki jest szeroko pojęta służba informacyjna, a nie tylko wypożyczanie ciekawych książek (choć to oczywiście też). Dlatego oprócz przykładów dotychczasowych zastosowań ICT przez biblioteki pojawiły się w raporcie opisy usług świadczonych przez inne instytucje, tj. urząd gminy czy gminne centrum informacji. Dając się zauważyć ewolucja roli biblioteki skłania do przypuszczenia, że będzie ona pełnił także funkcje dotychczas zarezerwowane dla innych instytucji. Przykładowo, e-governance rozumiane jako

wsparcie obywateli w kontaktach z władzami publicznymi, staje się coraz powszechniejszym trendem, nie można wykluczyć, że niektóre funkcjonalności związane z dostępem do informacji publicznej, obsługą mieszkańców z czasem zakorzenia się w bibliotekach publicznych.

Opracowanie zawiera dodatkowo opisy ciekawych rozwiązań lokalnych, które wprowadzie nie wykorzystują narzędzi ICT, ale istotnie wzbogacają funkcje biblioteki. Raport uzupełniają informacje na temat portali specjalistycznych mogących być zasobem, do którego bibliotekarze odsyłają swoich użytkowników poszukujących informacji w dziedzinie szeroko rozumianej przedsiębiorczości.

część 1.

Poniżej przedstawione są wyniki desk researchu prowadzonego w okresie czerwiec – sierpień 2008 r. Przyjęta metoda opierała się na analizie materiałów zastanych, istotnym źródłem informacji były też inne raporty z badań zleconych przez Fundację. Wychodząc z założenia, że najatrakcyjniejsze przedsięwzięcia proponowane mieszkańcom przez Program Biblioteczny będą miały swój oddźwięk w Internecie, rozpoczęto badanie od analizy informacji na stronach WWW. Zastosowana metoda kuli śniegowej, polegająca na odwiedzaniu grupy kilkunastu witryn i eksplorowaniu zamieszczonych na nich linków i odwołań, doprowadziła do zgromadzenia przykładów zastosowań do każdego z 9 obszarów tematycznych zawartych w „Menu 9”. Research był przerywany w momencie „wysycenia kategorii” czyli wtedy, gdy nie natrafiano już na nowy jakościowo materiał. Rozmowy z przedstawicielami instytucji i organizacji pozwoliły zebrać opinie na temat funkcjonalności „nowej biblioteki”.

Jak już powiedziano, raport zawiera zarówno przykłady zastosowań ICT w polskich bibliotekach publicznych, jak i opisy działań uatrakcyjniających funkcjonowanie bibliotek. Dla ułatwienia fragmenty dotyczące technologii i aplikacji zostały *WYRÓŻNIONE W TEKŚCIE*.

W sekcji 8. „Ułatwienie korzystania z e-government (wsparcie obywateli w kontaktach z władzami publicznymi)” w punkcie „Wsparcie przedsiębiorczości” zastosowano podział na wsparcie informacyjne, specjalistyczne portale oraz wsparcie interaktywne. Wynika to z założenia, że „nowa biblioteka” może wspierać mieszkańców w tej dziedzinie na różne sposoby. Po pierwsze, może udostępniać lokal na potrzeby różnych punktów informacyjnych (np. punkt informacji o funduszu pożyczkowym, mikrofinansach, Punkt Informacji Europejskiej) oraz spotkań z urzędnikami (np. warsztaty na temat rozpoczynania działalności gospodarczej - obowiązki podatkowe – prowadzone przez pracowników urzędów skarbowych). Po drugie, bibliotekarze jako „info brokerzy” czy też przewodnicy po zasobach wiedzy mogą wskazywać użytkownikom wartościowe źródła informacji – portale dotyczące finansów, aktualnych przetargów, prawa pracy, telepracy itp. Po trzecie, bibliotekarze mogą sugerować ogólnodostępne kursy e-learningowe (np. z zakresu funduszy unijnych, prowadzenia Małych i Średnich Przedsiębiorstw), kierować użytkowników na portale wspierające wymianę towarów i usług (np. oferia.pl) czy też dostarczać informacje o poradnictwie on-line. Nie wszystkie zastosowania z „Menu 9” udało się odnaleźć prowadząc desk research. W raporcie brak opisów usług dotyczących:

- Dystrybucji gazet, prowadzenia kiosku; punktu przedszkolnego (sekcja 1.)
- Dostępu do nietypowego oprogramowania (AutoCad, Corel); do kamery cyfrowej i tabletu; do konsoli gier; do telewizji cyfrowej (sekcja 5.)
- Asysty przy korzystaniu z e-bankingu (sekcja 6.)
- Prowadzenia latem ogródka przy bibliotece (sekcja 7.)
- Prowadzenia punktu opłat (sekcja 8.)

Sekcja 1. Promocja czytelnictwa i kultury

WYCHOWANIE CZYTELNIKA

Dyskusyjny Klub Książki w Łazach

Dyskusyjny Klub Książki (DKK) to sposób na miłe spędzenie czasu poprzez zapoznanie się z ciekawą książką i porozmawianie o niej z innymi jej odbiorcami. W lokalnych bibliotekach uruchamiane są kluby - grup osób, które w czasie regularnych spotkań rozmawiają o książkach. Spotkania są moderowane przez bibliotekarzy. Inicjatywa sprawdzona w realiach Wielkiej Brytanii jest ciekawą propozycją promocji czytelnictwa w Polsce. W spotkaniach DKK może wziąć udział każdy zainteresowany literaturą (niezależnie od wieku i wykształcenia). Niektóre biblioteki w ramach DKK organizują spotkania autorskie. Projekt Dyskusyjnych Klubów Książki jest wpisany w Ogólnopolski Program Promocji i Czytelnictwa i Wsparcia Sektora Książki „Tu Czytamy”. Partnerami programu są Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytut Książki i British Council.

Zastosowanie: Dyskusyjny Klub Książki funkcjonuje w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach – przebieg spotkań i omawiane lektury można śledzić tu: http://www.biblioteka-lazy.pl/?page_id=70

Kontakt 1: Instytut Książki, ul. Szczepańska 1, II piętro, 31-011 Kraków, tel. (012) 433-70 -40, fax.: (012) 429-38-29, e-mail: biuro@instytutksiazki.pl, strona WWW www.instytutksiazki.pl

Kontakt 2: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach, ul. T. Kościuszki 3, 42-450 Łazy, tel. (032) 672-94-46, e-mail: biblioteka.lazy@neostrada.pl, strona WWW <http://www.biblioteka-lazy.pl>

Readcom – Kluby czytelnicze dla dorosłych

Partnerski projekt poświęcony propagowaniu czytelnictwa i pamiętnikarstwa wśród dorosłych. Projekt realizowany przy wsparciu finansowym programu Socrates Grundtvig 2, zgłoszony przez Bibliotekę Publiczną im. W. J. Grabskiego w Warszawie wspólnie z austriackim Uniwersytetem Ludowym w Wiedniu i portugalskimi Instytutami Edukacyjnymi w Castelo Branco i Portalegre. Projekt skierowany jest w szczególności do pedagogów, bibliotekarzy, nauczycieli oraz członków Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Jednym z celów projektu jest porównanie upodobań czytelniczych i dorobku literackiego lokalnych społeczności Polski, Austrii i Portugalii. Przesłankami, którymi kierowali się pomysłodawcy projektu był fakt, iż Kluby Czytelnicze dla Dorosłych umożliwią wymianę doświadczeń i poszerzenie wiedzy poprzez dyskusję nad pamiętnikami i dziennikami napisanymi przez członków klubów. Niezwykle ważne w realizacji projektu jest zastosowanie biblioterapii, która pozwoli odkryć na nowo świat książki i zachęci dorosłych do pisania pamiętników i dzienników, a także do prezentowania ich w kręgu ludzi o podobnych zainteresowaniach.

Program działalności Klubów Czytelniczych dla Dorosłych obejmuje:

- spotkania osób piszących pamiętniki i wspomnienia, prezentację i publikację własnej twórczości w Klubach Czytelniczych i w Internecie,
- warsztaty literackie, spotkania dyskusyjne,
- nowatorskie formy zajęć z dziećmi poprzez książkę i zabawę - dorośli czytają dzieciom książki

- SAMODZIELNE PROJEKTOWANIE (OKŁADKA, ADJUSTACJA, ILUSTRACJE), WYDAWANIE WŁASNYCH KSIĄŻEK W TRADYCYJNY SPOSÓB (DRUK, SKŁAD) ORAZ UMIESZCZANIE ICH NA STRONIE INTERNETOWEJ PROJEKTU,
- prezentacje osiągnięć klubów – wystawy, spotkania klubów, wieczory literackie,
- biblioterapię - twórcze spotkania z książką,
- konkursy pamiątkarskie Klubów Czytelniczych dla Dorosłych z Austrii, Portugalii, Polski.

Kontakt: Biblioteka Publiczna im. W. J. Grabskiego w Warszawie, ul. Plutonu Torpedy 47, 02-495 Warszawa, tel. fax. (022) 882 43 00, e-mail: p.jankowski@bpursus.waw.pl, strona WWW www.bpursus.waw.pl, strona WWW projektu www.readcom.info

Cykl spotkań czytelniczych z elementami biblioterapii - Terapeutyczne zabawy bajką i baśnią

Spotkania czytelnicze są przeznaczone dla wszystkich dzieci, które chcą twórczo spędzić czas z książką, w tym dla dzieci, które mają problemy emocjonalne, pochodzą ze środowisk o mniejszych szansach. Głównym celem spotkań biblioterapeutycznych jest rozbudzenie zainteresowania książką oraz usprawnienie zaburzonych funkcji i uzyskanie pozytywnych zmian w sferze poznawczej i emocjonalnej dzieci. Warsztaty biblioterapeutyczne polegają na zajęciach integrujących grupę, opartych na metodyce czytania i odbioru dzieła literackiego oraz na pedagogice zabawy i metodach psychoaktywnych (techniki parateatralne, drama: teatrzyk kukiełkowy, teatr palcowy, scenka improwizowana, inscenizacja; zabawy czytelnicze: zgadywanki, labirynty, quizy, konkursy; techniki relaksacyjne; elementy muzykoterapii: zabawy słowno-muzyczno-ruchowe). (informacja ze strony WWW)

Więcej: <http://www.biblioteka.ostrow-wielkopolski.pl/grafika/galerie/biblioterapia.htm>

Kontakt: Biblioteka Publiczna Filia dla dzieci i młodzieży, ul. Marii Konopnickiej 2a, 63-400 Ostrów Wielkopolski, tel. (062) 736-48-49, e-mail: dzieci@promax.media.pl, strona WWW www.biblioteka.ostrow-wielkopolski.pl

Uwagi: więcej o specyfice biblioterapii można znaleźć w artykule p. Teresy Lubińskiej pt. „Biblioterapia - nowa szansa książki” dostępnym tu: <http://www.publikacje.edu.pl/publikacje.php?nr=1002>

Dyskusyjny Klub Książki na Forum

FORUM INTERNETOWE służy jako elektroniczna platforma komunikacji pomiędzy bibliotekarzami a czytelnikami. Mogą oni zamieścić swoje propozycje dotyczące zakupu nowych pozycji, które chcieliby zobaczyć w swojej bibliotece. Forum jest miejscem wymiany opinii o książkach, funkcjonowaniu strony WWW biblioteki i samego forum. Największą popularnością cieszy się temat „Dyskusyjny Klub Książki”.

Opis aplikacji: phpBB

Wymagania systemowe: [więcej http://www.phpbb.com/](http://www.phpbb.com/)

Prawo własności intelektualnej: Open Source

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Słowackiego w Tarnowie, ul. Krakowska 4, 33-100 Tarnów, tel. (014) 688-80-21/22

mhb@biblioteka.tarman.pl, <http://www.biblioteka.tarman.pl/forum/index.php>

Wakacje w bibliotece 2008 – Program Wakacyjnych Imprez Czytelniczych

W Programie „Wakacyjnych Imprez Czytelniczych” jest głośne czytanie (cztery spotkania), warsztaty „Jak cię widzą, tak cię piszą- popracuj nad sobą, książki ci pomogą” (cztery spotkania), spotkanie autorskie, WAKACJE Z KOMPUTEREM (komputery dostępne w trzech filiach Biblioteki od 9.00 do 16.00 dla dzieci i młodzieży do lat 16), wystawy „Chiny w roku olimpijskim”, konkursy fotograficzne „Ostrowskie kamienice”, nauka gry w szachy dla początkujących oraz turnieje szachowe.

Kontakt: Biblioteka Publiczna im. Stefana Rowińskiego, ul. Wolności 2, 63-400 Ostrow Wielkopolski, tel./fax. (062) 737-47-00, e-mail: biblioteka@promax.media.pl, strona WWW <http://www.biblioteka.ostrow-wielkopolski.pl/page1.htm>

Uwagi: Ta placówka jest bardzo prężną instytucją, od paru lat dysponuje nowym budynkiem. W latach 2004-2006 bibliotekarze pozyskiwali środki z Funduszu Grantowego dla Ostrowa Wielkopolskiego na realizację projektów czytelniczych powiązanych z inicjatywą „Cała Polska Czyta Dzieciom”.

Akcja Lato 2008 „Biblioteka Kluczem do Wiedzy”

Zajęcia grupowe i warsztaty tematyczne z dziećmi prowadzone 3 dni w tygodniu w godz. 12:00 – 15:00 w lipcu i sierpniu. Nazwy planowanych imprez to:

- „Piknik z Biblioteką”,
- „Biblioteka oknem na kulturę”,
- gry i zabawy na świeżym powietrzu,
- konkurs plastyczny pt. „Logo Gminy Lniano”,
- głośne czytanie bajek i wierszy.

Kontakt: Gminna Biblioteka w Lnianiu, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel. (0-18) 332-30-59, e-mail: lniano_c@wioskainternetowa.pl, strona WWW <http://www.gbplniano.ovh.org>

Klub twórczego pisania

Pisarka Marta Fox prowadzi Klub Twórczego Pisania dla wszystkich zainteresowanych pracą twórczą. „Program zajęć jest bogaty i obejmuje prace nad wierszem, opowiadaniem, felietonem, reportażem, scenariuszem...powieścią. Marta Fox podzieli się doświadczeniami, a także chętnie skorzysta z doświadczeń innych piszących. W Klubie Twórczego Pisania jest miejsce dla tych, którzy widzą to, co wszyscy i myślą tak, jak nikt nie myślał.” (źródło – blog biblioteki <http://joan-www.blog.pl/>)

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach, Filia nr 3, ul. Gliwicka 93, Katowice, tel. (032) 254-59-69, e-mail: filia3@mbp.katowice.pl, strona WWW <http://www.mbp.katowice.pl/>

Głośne czytanie

Właściciel antykwariatu zorganizował „głośne czytanie nocą”. Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem nie tylko mieszkańców Kielc, którzy w głośnym czytaniu uczestniczyli, ale też ze strony bibliotekarzy, liderów lokalnych, organizacji pozarządowych z mniejszych miejscowości. Antykwariusz przygotował nietypową przestrzeń – przed swoim sklepem, na deptaku ustawił wygodne sofy i fotele. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem, lektorzy-wolontariusze to nie tylko osoby dorosłe, do głośnego czytania zgłaszali się również rodzice z dziećmi.

We wrześniu 2008 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Masłowie włączy się w akcję „głośne czytanie nocą”. Jak podaje portal www.maslow.pl „Głośne czytanie będzie związane z promocją „Szklanego domu”, który mamy zamiar zbudować w ramach projektu Leader+ - tłumaczy Aneta Ksel, kierownik GBP w Masłowie.” Spotkania będą poświęcone twórczości Stefana Żeromskiego.

Kontakt 1: Antykwariat Naukowy Andrzej Metzger, Kielce, ul. Sienkiewicza 13, tel. (041) 343-25-44, fax. (041) 343-25-44, e-mail: biuro@anty.kielce.pl, strona WWW

<http://www.antyk.kielce.pl>

Kontakt 2: Gminna Biblioteka Publiczna w Masłowie, tel. (041) 311-08-13, fax. (041) 311-08-24, 26-001 Masłów (Biblioteka mieści się w budynku Gminnego Ośrodka Kultury).

Uwagi: Na serwisie www.maslow.pl dostępna jest *RELACJA ORAZ KRÓTKI* film z „głośnego czytania nocą” zorganizowanego w Kielcach.

Druk na żądanie – publikacje niskonakładowe

W ramach projektu „Witryna” Fundacja Otwarty Kod Kultury przygotowała programy do tworzenia wydań elektronicznych i archiwów, które są dostępne dla niskonakładowych czasopism kulturalnych na zasadzie Open Source (jednym z ogólnych celów Fundacji jest propagowanie wykorzystywania oprogramowania udostępnianego na tej zasadzie). Przeprowadzone zostały szkolenia mające zwiększyć możliwości sprzedaży czasopism kulturalnych dostępnych on-line, oraz dostosowywać wysokość nakładu do realnej liczby odbiorców dzięki Internetowi i *TECHNOLOGII DRUKU NA ŻĄDANIE*. Fundacja opracowuje, wdraża i udostępnienia modelowe rozwiązania techniczne w tym zakresie.

Kontakt: Fundacja Otwarty Kod Kultury, Al. Niepodległości 159 lok. 65, 02-555 Warszawa,

e-mail: fundacja@czasopism.pl, tel./fax. (022) 827-17-63, tel. (22) 827-77-94, WWW

<http://fundacja.czasopism.pl/>

Autorski Program Szerzenia Kultury Czytelniczej

W roku szkolnym 2005/2006 został opracowany autorski program w zakresie szerzenia kultury czytelniczej „Medialna podróż w krainę książki i informacji”. Program skierowany był do uczniów różnych poziomów kształcenia oraz nauczycieli i wychowawców. „Medialna podróż...” przewidywała realizację przez bibliotekarzy różnorodnych zadań, m. in. konkursów czytelniczych, spotkań autorskich, zajęć, wystaw, kiermaszów i innych. Biblioteka przyłączyła się do ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. W ramach projektu odbyły się spotkania z przedszkolakami z pięciu piotrkowskich przedszkoli (masowych i integracyjnych). Wszystkie spotkania były przeprowadzone na podstawie szczegółowego scenariusza. Bibliotekarki czytały wiersze Jana Brzechwy, później inicjowały rozmowę o książkach, gustach czytelniczych oraz obowiązkach rodziców i wychowawców w tym zakresie. Nauczycielki wzbogaciły prowadzone przez siebie zajęcia poprzez stosowanie:

- PREZENTACJI MULTIMEDIALNYCH,
- EDUKACYJNYCH PROGRAMÓW MULTIMEDIALNYCH,
- FILMÓW DVD I NA KASZETACH WIDEO.

Kontakt: Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim, ul. Wojska Polskiego 122 e, 97-300 Piotrków Trybunalski, tel./fax. (044) 649-50-77, e-mail: biblpedpiotrkow@o2.pl, strony WWW <http://www.pedagogiczna.edu.pl>, autorki programu to Aneta Gnyp, Sylwia Kubicka, Dagmara Roszkowska.

KORZYSTANIE Z BIBLIOTEKI PRZEZ OSOBY NIEWIDOME

Mówiąca przeglądarka internetowa 2.0.1. Inteligent Web Reader

Inteligent Web Reader jest to *UDŹWIĘKOWIONA PRZEGLĄDARKA INTERNETOWA*.

Opis aplikacji: opis dostępny jest tu: <http://www.ivo.pl/iwr/>

Dotychczasowe zastosowanie: bezpłatny program, do ściągnięcia na stronie miasta Legnicy

Kontakt: <http://www.ivo.pl/iwr/>

Uwagi: Zdaniem niewidomych użytkowników przeglądarka jest mało wykorzystywana, z tego względu, że odczytuje tylko te strony www, których administratorzy wykupią u producenta stosowne profile.

Expressivo 1.4.2. PL

Opis aplikacji: Oprogramowanie umożliwiające *PRZEKSZTAŁCENIE TEKSTU NA PLIKI DŹWIĘKOWE* – mp3 pozwala przygotować materiały w formacie mp3 lub wav.

Wymagania systemowe: wymagane jest zainstalowanie syntezy mowy, MS Windows 2000/XP/Vista. IVO Software zaprezentowało najnowszą wersję Expressivo 1.4.2 - programu, który potrafi czytać dowolny tekst ludzkim głosem. Nowe Expressivo zostało zintegrowane z komunikatorem Skype, który dzięki temu zaczął „mówić” do swoich użytkowników.

Prawo własności intelektualnej: Producent IVO Software Sp. z o.o.

Kontakt: IVO Software Sp. z o.o., Al. Zwycięstwa 96/98 B8, 81-451 Gdynia, tel. (058) 783-49-51, fax. (058) 732-90-91, ivo@ivo.pl, biuro@ivo.pl, strona WWW <http://www.ivo.pl>

Niezależne urządzenie lektorskie „Poet Compact”

Opis aplikacji: Jest to dość duży *SKANER, KTÓRY POZWALA NA ODCZYTYWANIE DOWOLNEGO DRUKU* za naciśnięciem przycisku – w tym celu trzeba położyć druk na szklanej powierzchni skanera - jak w kserokopiarni. Do obsługi urządzenia nie trzeba umieć obsługiwać komputera. Poet compact automatycznie rozpoznaje orientację strony (położenie tekstu), skanuje ją, zamienia obraz na język mówiony i czyta go na głos. Można zmieniać prędkość czytania - wolno, normalnie lub szybko. POET COMPACT ma wbudowany wysokiej jakości syntezy mowy polskiej.

Wymagania systemowe: brak

Dotychczasowe zastosowanie: Polski Związek Niewidomych – Biblioteka

Prawo własności intelektualnej: firma Baum <http://www.baum.de/international.php>

Kontakt 1: dystrybutor E.C.E. Konrad Łukaszewicz, ul. H. Sienkiewicza 51D, Grodzisk Mazowiecki, 05-825, tel. (022) 755-57-57, fax. (022) 745-57-81, e-mail: konrad@ece.com.pl, strona WWW: <http://www.ece.com.pl>

Kontakt 2: Biblioteka Centralna Polskiego Związku Niewidomych, Polski Związek Niewidomych Biblioteka Centralna ul. Konwiktorska 7, 00-216 Warszawa, tel./fax. (022) 635-33-20, e-mail: biblioteka@biblioteka-pzn.org.pl, strona WWW <http://www.biblioteka-pzn.org.pl/>

Uwagi: Podobną funkcję mają program Sara i Autolector

Wypożyczalnia audiobooków, korzystanie z Internetu przez osoby niewidome

W bibliotece można pobrać *KSIĄŻKĘ W FORMACIE DAISY, CZYTAKA, MP3*, przejrzeć Internet. Wypożyczalnia udostępnia następujące katalogi:

- Katalogi Zbiorów Biblioteki;
- Książki mówione na taśmach magnetofonowych;
- Książki mówione w standardzie DAISY;
- Książki mówione w formacie Czytak;
- Książki mówione CD-Audio;

- Książki mówione w formacie MP3;
- Cyfrowe książki tekstowe;
- Książki brajlowskie;
- Zbiory Tyflogiczne.

Biblioteka Publiczna Dzielnicy Warszawa Praga Południe – Wypożyczalnia Książki Mówionej oferuje dostęp do autolektora. Jest to urządzenie do czytania tekstu drukowanego głosem syntetycznym. Bez znajomości techniki komputerowej, nauki jakiegokolwiek systemu operacyjnego i wielu skrótów można posługując się wygodną klawiaturą oznaczoną Braille'em odczytać każdy dokument, książkę, a nawet gazetę. Po podłączeniu do tego urządzenia klawiatury myszy i monitora staje się ono w pełni wyposażonym komputerem.

Kontakt 1: Biblioteka Centralna Polskiego Związku Niewidomych, Polski Związek Niewidomych Biblioteka Centralna ul. Konwiktorska 7, 00-216 Warszawa, tel./fax. (022) 635-33-20, biblioteka@biblioteka-pzn.org.pl <http://www.biblioteka-pzn.org.pl/>

Kontakt 2: Biblioteka Publiczna Dzielnicy Praga Południe, ul. Meissnera 5, e-mail: ksiazkamowiona@ant.pl, strona WWW <http://www.bp-pragapd.waw.pl/index.php?id=2>

Urządzenie elektroniczne Czytak - NPN

URZĄDZENIE DO ODTWARZANIA KSIĄŻEK MÓWIONYCH zapisanych cyfrowo na kartach elektronicznych. Jest w pełni przystosowane do obsługi przez osoby niewidome i słabowidzące

Opis aplikacji: Czytak odtwarza książki, słuchowiska, muzykę zapisaną w formacie mp3 i DAISY. Jest niewielki i prosty w obsłudze, posiada funkcje podobne do magnetofonu. Przy słuchaniu można korzystać z wbudowanego głośnika lub słuchawek, można także podłączyć urządzenie do wieży. Jest zasilany z zasilacza lub akumulatorów, dzięki czemu można słuchać książek np. w podróży. Na jednej, o pojemności 1 GB, mieści się do 70 godzin nagrania. Osoby, które posiadają komputer, mają możliwość za pomocą zwykłego czytnika do kart typu Compact Flash same nagrywać i kasować książki, czy muzykę w formacie mp3. Czytak działa podobnie jak magnetofon, odtwarza więc książkę, zatrzymuje ją w dowolnym momencie i od niego zaczyna.

Dotychczasowe zastosowanie: Filia 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach - Książka Mówiona. Od 2006 r. w ramach tej filii szkoleniem osób niepełnosprawnych w obsłudze urządzenia oraz pomocą zajmuje się Czesław Chmiel, niewidomy pracownik biblioteki.

Książka Mówiona z literatury pięknej i popularnonaukowej dla dorosłych i dzieci, książki nagrane na kasety, na płytach CD oraz w formacie Czytaka (Compact Flash CF i mp3) (485 tytułów).

Prawo własności intelektualnej: Copyright – Spółdzielnia NPN

Kontakt 1: Spółdzielnia „Nowa Praca Niewidomych” ul.29 listopada 10, 00-465 Warszawa, tel. 0 800-888-555, (22) 55-909-61, e-mail: czytak@czytak.waw.pl, <http://www.czytak.waw.pl/>

Kontakt 2: Filia nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach z Oddziałem Książki Mówionej, ul. Ligonja 7, Śródmieście, tel. 0-32 251-30-47, e-mail: filia1@mbp.katowice.pl, strona WWW <http://www.mbp.katowice.pl>

Jaws

Opis aplikacji: PROGRAM UDŹWIĘKAWIAJĄCY pracę komputera typu screen leader.

Program pozwalający osobom niewidomym i osobom ze znacznym ubytkiem wzroku na zapoznanie się z zawartością ekranu komputerowego. Pozwala na to głos syntetyczny, który umożliwia osobom niewidomym na czytanie książek w wersji elektronicznej, dostęp do edytorów tekstu, przeglądarek internetowych, programów, które obsługują programy pocztowe.

Wymagania systemowe: JAWS Standard przeznaczony jest dla Windows XP Home edition oraz Windows Vista Home basic i Home premium. Z Windows XP Pro oraz Windows Vista Business, Enterprise i Ultimate współpracuje JAWS Professional. Jaws można kupić z dwiema aktualizacjami (SMA) lub bez nich. JAWS nie obsługuje systemów operacyjnych Windows w wersjach 64 bitowych.

Dotychczasowe zastosowanie: np. Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego, Biblioteka bez Barrier – Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego

Prawo własności intelektualnej:

Kontakt: Freedom Scientific, <http://www.freedomscientific.com/about/about.asp>

Dystrybucja na Polskę ALTIX Sp. z o.o., ul. Chlubna 88, Warszawa 03-051 tel. (022) 676-90-30, www.altix.pl

Uwagi: razem z Windows Eyes uznawany przez osoby niewidome za jeden z najlepszych programów udźwiękwiających.

Windows Eyes

Program pozwalający osobom niewidomym i osobom ze znacznym ubytkiem wzroku na zapoznanie się z zawartością ekranu komputerowego. Pozwala na to *GŁOS SYNTETYCZNY*, który umożliwia osobom niewidomym na czytanie książek w wersji elektronicznej, dostęp do edytorów tekstu, przeglądarek internetowych, programów, które obsługują programy pocztowe. Program posługujący się syntezatorem mowy Iwona z dwoma wariantami głosu, umożliwiającą niewidomemu pracę z komputerem. Dodatkowo komputer wyposażony jest w wysokiej jakości skaner, który może przetworzyć tekst dowolnej książki na mowę.

Opis aplikacji: Program odczytu ekranu dający za pomocą mowy syntetycznej osobom niewidomym dostęp do oprogramowania pracującego w środowisku Windows. Window-Eyes został opracowany zarówno dla początkujących, jak i zaawansowanych użytkowników komputera. W poszukiwaniu idealnej kombinacji między elastycznością programu a jego automatycznym dostosowywaniem się do sytuacji na ekranie, twórca – firma GW Micro bazowała na doświadczeniach wielu niewidomych użytkowników komputera. W rezultacie powstał program, który jest wyposażony w szeroką gamę funkcji oraz duże możliwości elastycznego dostosowywania się do pracy w najbardziej zaawansowanych aplikacjach.

Wymagania systemowe:

Do instalacji wymagany jest system operacyjny:

- dla wersji Standard - Windows XP Home Edition, Windows Vista Home Basic lub Windows Vista Home Premium
- dla wersji Professional - Windows 2000, Windows 2000 Server, Windows XP Home, Windows XP Pro, Windows XP Media Center, Windows Server 2003 lub Windows Vista (wszystkie wersje 32-bitowe włączając w to Vista Ultimate, Vista Home Premium, Vista Home Basic, Vista Business i Vista Enterprise).

Komputer, na którym instaluje się Window-Eyes, powinien być przynajmniej taki, jak wymaga tego zainstalowany na nim system operacyjny, lub lepszy.

Dodatkowe zalecenia - dla programowych syntezatorów mowy system powinien być wyposażony w:

- wielokanałową kartę muzyczną na przykład Sound Blaster Audigy lub Sound Blaster Live (powiększając pamięć RAM poprawiamy wydajność programowej mowy);
- 10 MB miejsca na dysku dla każdego dodatkowo instalowanego języka syntezatora Eloquence;
- 50 MB miejsca na dysku dla polskiego syntezatora RealSpeak.

Wymagania mogą się zmieniać w zależności od konfiguracji systemu i zainstalowanych programów użytkowych.

Dotychczasowe zastosowanie: Filia 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach - Książka Mówiona.

Prawo własności intelektualnej: copyright – GW Micro

Kontakt: dystrybutor E.C.E. Konrad Łukaszewicz, ul. H. Sienkiewicza 51D, Grodzisk Mazowiecki, 05-825, tel. (022) 755-57-57, fax. (022) 745-57-81, e-mail: konrad@ece.com.pl, strona WWW <http://www.ece.com.pl>

Uwagi: Jeśli taki program zostałby zainstalowany w bibliotece, konieczne byłoby podłączenie słuchawek tak, aby korzystający z programów udźwiękowiających nie przeszkadzał pozostałym osobom.

Lunar

Opis aplikacji: PROGRAM POWIĘKSZAJĄCO- UDŹWIĘKOWIAJĄCY dla osób ze znacznym ubytkiem wzroku. Powiązanie programu powiększającego z programem do sterowania syntezą mowy. Powiększa obraz, a rozpoznany tekst może przeczytać.

Wymagania systemowe: zależy od wersji programu

Dotychczasowe zastosowanie: Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego

Prawo własności intelektualnej: Dolphin Computer Access, <http://www.dolphinuk.co.uk/contact.asp>,

Kontakt 1: dystrybucja Harpo Sp. z o. o., ul. 27 Grudnia 7, 61-737 Poznań, fax. (061) 853-14-19, e-mail: info@harpo.com.pl, strona WWW www.harpo.com.pl
http://www.harpo.com.pl/index.php?prtlid=1105&kat_id=151&art_id=139

Kontakt 2: Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego, ul. Wita Stwosza 53, 80-308 Gdańsk, tel. (058) 523-32-10, tel./fax. (058) 523-32-09, e-mail: bib@bg.ug.gda.pl, strona WWW www.bg.univ.gda.pl

Uwagi: tak jak w przypadku Windows Eyes - jeśli program zostałby zainstalowany w bibliotece, konieczne byłoby podłączenie słuchawek tak, aby korzystający z programów udźwiękowiających nie przeszkadzał pozostałym osobom.

FineReader

Opis aplikacji: PROGRAM TYPU OCR (optical character recognition) pozwala na przekształcanie zeskanowanych dokumentów i plików PDF na tekst edytowalny. Program jest przydatny nie tylko dla osób niepełnosprawnych, gdyż konwersja do postaci edytowalnej daje możliwość skopiowania wybranego fragmentu bez konieczności żmudnego ręcznego przepisywania. Obraz może być wprowadzony przez skaner, plik obrazu i plik PDF. Efekt rozpoznania może być prezentowany w edytorze tekstu, arkuszu kalkulacyjnym, programie do tworzenia prezentacji itp.

Wymagania systemowe:

- Komputer z procesorem Intel® Pentium®/Celeron®/Xeon™, AMD K6/Athlon™/ Duron™ lub kompatybilnym o min. częstotliwości 200 MHz.
- Microsoft Windows 2003, Windows XP, Windows 2000, Windows NT 4.0 (z dodatkiem serwisowym SP6 lub późniejszym), Windows Me/98 (praca z interfejsem zlokalizowanym wymaga obsługi odpowiedniego języka).
- 64 MB pamięci RAM dla systemów Windows 2003/XP/2000/NT4.0; 32 MB pamięci RAM dla systemów Windows Me/98. Dodatkowe 16 MB pamięci RAM dla każdego dodatkowego procesora w systemach wieloprocessorowych.
- 230 MB miejsca na dysku dla instalacji standardowej, 70 MB miejsca na dysku na potrzeby programu.
- Przeglądarka Microsoft® Internet Explorer 4.0 lub nowsza (pakiet zawiera Microsoft® Internet Explorer 5.01).
- Skaner, kamera cyfrowa lub modem w 100% zgodne ze standardem TWAIN.
- Karta graficzna i monitor (min. rozdzielczość 800x600).
- Klawiatura, mysz lub inne urządzenie wejściowe

Dotychczasowe zastosowanie: Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego udostępnia skanery z oprogramowaniem do optycznego rozpoznawania tekstu FineReader

Prawo własności intelektualnej: Producent ABBYY <http://finereader.abbyy.com/>

Kontakt 1: dystrybutor - AutoID Polska S.A. ul. Wł. Żeleńskiego 103, 31-353 Kraków, tel. (012) 260-16-50 (wew. 112 lub 164), fax. (012) 656-04-43, e-mail: finereader@finereader.pl strona WWW <http://www.finereader.pl/>

Kontakt 2: Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, ul. Dobra 56/66, 00-312 Warszawa, strona WWW <http://www.buw.uw.edu.pl>

Uwagi: Program znany z dużej precyzji rozpoznawania. Przydaje się w bibliotekach. Są też inne programy tego typu np. Omni Page oraz Text Bridge, uznawane przez niewidomych użytkowników za słabsze.

NVIDA NONVISUAL DESKTOP ACCESS

Opis aplikacji: Program typu *SCREEN READER*, (patrz Jaws, Windows Eyes).

Wymagania systemowe: współpracuje z Windows XP (Word).

Prawo własności intelektualnej: Open Source

Uwagi: jest to dość prosty program, dystrybuowany razem z syntezatorami mowy Ispeak. Współpracuje z Windows XP (Word), lepiej niż z Internet Explorer współpracuje z przeglądarką Firefox. Zdaniem niewidomych użytkowników z programem Outlook działa dość słabo.

Książka na telefon

Dostarczanie książek do domów dla seniorów, osób niepełnosprawnych jest popularną usługą świadczoną przez biblioteki. Niektóre współpracują z wolontariuszami, którzy realizują zamówienia. Dla osób starszych, chorych, bądź niepełnosprawnych (głównie ruchowo) jest to usługa bezpłatna. Pozostałe osoby wnoszą opłaty zgodne z cennikiem.

Zastosowanie: Biblioteka Publiczna w Legnicy, Biblioteka Publiczna w Ostrowie Wielkopolskim, Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu

Uwagi: dodatkowe informacje o usłudze „książka na telefon” znajdują się w sekcji 6 raportu.

SYSTEM ZBIERANIA POTRZEB CZYTELNICZYCH – NEWSLETTER

Informacja na stronach WWW o nowościach wydawniczych

Zastosowanie: STRONA WWW Miejskiej Biblioteki w Katowicach, strona Biblioteki Publicznej w Ostrowie Wielkopolskim <http://www.biblioteka.ostrow-wielkopolski.pl/ksiazki.htm> (dział „Polecamy - Nowe Pozycje Książkowe”).

Newsletter w bibliotece publicznej w Leśniowicach

Można otrzymywać na swoją pocztę e-mail informacje o nowych książkach pozyskanych przez bibliotekę lub o wydarzeniach kulturalnych związanych z placówką. Biblioteka zobowiązuje się, iż adres e-mail nie będzie wykorzystywany do celów innych niż przedstawione powyżej oraz nie przekaże go żadnym osobom prywatnym lub firmom. W każdej chwili uczestnictwa w programie można zrezygnować i usunąć swój adres e-mail z bazy danych. Na stronie dostępny jest link służący do zgłoszenia rezygnacji.

Opis aplikacji: newsletter jest formą *SUBSKRYPCJI ELEKTRONICZNEGO BIULETYNU INFORMACYJNEGO*, otrzymywanego za pomocą poczty elektronicznej e-mail. Subskrypcja taka obejmuje wyłącznie osoby, które dobrowolnie wyraziły w niej chęć uczestnictwa.

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna w Leśniowicach, 22-122 Leśniowice, tel. (082) 567-54-25, e-mail: biblioteka@bibliotekalesniowice.pl, strona WWW <http://www.bibliotekalesniowice.pl>

Blogi Biblioteczne

Coraz więcej bibliotek wykorzystuje *BLOG* jako nowoczesny kanał komunikacji ze swoimi czytelnikami. Na niektórych umieszczane są informacje dotyczące lokalnych wydarzeń, zdjęcia z imprez, wydarzeń w bibliotece, zeskanowane prace konkursowe i wiele, wiele innych. Wśród blogów przeważają te zakładane na serwisie Wirtualnej Polski oraz na serwisie Google. Oba serwisy bezpłatne.

Zastosowanie: Biblioteka w Jedwabnie, Biblioteka Publiczna w Mysiadle, Biblioteka Publiczna w Łazach, Biblioteka Komiksu w Gdańsku. Długa lista polecanych blogów bibliotecznych znajduje się na prywatnym blogu dr Michała Zająca, pracownika naukowego Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa pod adresem <http://zajeczanora.blogspot.com/>

Zamówienia czytelnicze

Użytkownik ma możliwość *ZAMIESZCZANIA SWOICH SUGESTII DOTYCZĄCYCH TYTUŁÓW KSIĄŻEK NA BLOGU*.

Zastosowanie: Blog Gminnej Biblioteki Publicznej w Jedwabnie

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna w Jedwabnie, ul. 1 Maja 63 tel. (089) 621-35-83, blog <http://bibliotekajedwabno.blogg.pl/>

Uwaga: Zamówienia czytelnicze można również zamieszczać na Forum Internetowym, tak jest w przypadku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tarnowie, gdzie na stronie WWW <http://www.biblioteka.tarman.pl/> działa Forum <http://www.biblioteka.tarman.pl/forum/>. W temacie „Jakich książek brakuje w bibliotece?” można dodawać swoje propozycje.

SPRZEDAŻ KSIĄŻEK, PROWADZENIE KSIĘGARNI

Księgarnia

Na stronie WWW Biblioteki w Lublińcu można znaleźć informację, że od 1996 roku biblioteka prowadzi własną działalność gospodarczą - Księgarnię, która znajduje się w podwojach budynku głównego. Dochód z niej przeznaczony jest na działalność statutową biblioteki. MBP i filie na bieżąco uzupełniają swój księgozbiór w najpotrzebniejsze nowości za pośrednictwem księgarni, co znacznie obniża średnią cenę zakupionej książki i daje możliwość zaoszczędzenia dużych kwot pieniędzy. Księgarnia działa bardzo prężnie, współpracując z wieloma hurtowniami i instytucjami.

Kontakt: Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna - budynek główny, 42-700 Lubliniec, Plac Konrada Mańki 10, tel. (034) 356-28-27, (034) 351-15-91, e-mail: sekretariat@mbp.lubliniec.pl, strona WWW <http://www.mbp.lubliniec.pl/index.php?id=2>

Uwagi: Biblioteki mogłyby prowadzić SKLEP INTERNETOWY Z KSIĄŻKAMI UŻYWANYMI. Sklep obejmowałby wszystkie biblioteki z danego regionu np. powiatu (dzięki temu koszty wysyłki mogłyby być tańsze).

Kiermasz taniej książki

Biblioteka Dzielnicy Warszawa-Wola prowadzi kiermasz taniej książki oraz sprzedaje używane podręczniki i inne pomoce naukowe.

Kontakt: Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Wola m. st. Warszawy, 01-003 Warszawa, Al. Solidarności 90, tel. (022) 838-37-91, fax. (022) 838-91-68, strona WWW <http://www.bpwola.waw.pl/>

Uwagi: Stały punkt sprzedaży „Bibliofil” przy Wypożyczalni nr 32 proponuje lektury szkolne, opracowania, materiały pomocnicze oraz materiały papiernicze.

Bezpłatna książka

W wypożyczalniach Chełmskiej Biblioteki Publicznej (ChBP) na regałach z napisem „Bezpłatna książka” są wystawione książki, które można zabrać na własność. Rozdawane tytuły znajdują się już w zbiorach chełmskiej księżnicy i są zbędne. Podobne półki są w każdej z trzech filii ChBP. Na półki z bezpłatną książką mogą trafić również książki niepotrzebne w domowych księgozbiorach, które osoby prywatne zechcą przekazać bibliotece.

Kontakt: Chełmska Biblioteka Publiczna im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie, 22-100 Chełm, ul. Partyzantów 40. Bezpłatna biblioteczna infolinia 0 800 702 013, tel. (082) 563-95-92, fax. (082) 563-95-05, e-mail chbp@interia.pl, strona WWW <http://www.chbp.chelm.pl>

DYSTRYBUCJA GAZET, PROWADZENIE KIOSKU

Nie znalazłam takiego przykładu w bibliotekach z gmin wiejskich i wiejsko-miejskich.

KABINY DO CICHEJ PRACY

Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego

Kontakt: Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, <http://www.buw.uw.edu.pl/>

ORGANIZACJA PROJEKCJI FILMÓW

Lekcje multimedialne dotyczące tradycji Śląska

Biblioteka organizuje dla dzieci z pobliskich szkół zajęcia z wykorzystaniem *RZUTNIKA MULTIMEDIALNEGO I KOMPUTERA*. Dzieci z Zespołu Szkół Specjalnych w Katowicach uczestniczyły w zajęciach dotyczących tradycji śląskich. Dzieci uczyły się śląskiego abecadła (dostępne jest tu: <http://joan-www.blog.pl/kat,441041,index.html>)

Zastosowanie: Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 3

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 3, ul. Gliwicka 93, Katowice, tel. (032) 254-59-69, e-mail: filia3@mbp.katowice.pl, blog <http://joan-www.blog.pl/>

Letnie kino

W Szydłowcu odbywały się *PLENEROWE POKAZY FILMÓW* – na rozwieszonym prześcieradle wyświetlano filmy w ramach projektu „Ballada o Szydłowcu”

Kontakt: Piotr Stasik, Towarzystwo Inicjatyw Twórczych ę, www.e.org.pl

Warsztaty filmowe w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna w Leśniowicach zorganizowała *WARSZTATY FILMOWE* dla dzieci i młodzieży. Warsztaty były elementem większego projektu pt. „Nowoczesna biblioteka - udostępnienie zasobów biblioteki Gminy Leśniowice”. Warsztaty skierowane do różnych grup wiekowych cieszyły się dużym zainteresowaniem. Łącznie odbyło się 5 spotkań tematycznych.

Projekcji filmu „I ty zostaniesz bohaterem” towarzyszyła dyskusja na temat problemów bohaterów natomiast film „Księga dżungli” poprzedzały zajęcia dotyczące roślinności lasów tropikalnych, położenia geograficznego, zwierząt zasiedlających dżunglę. Piąte spotkanie poświęcone było problemom okresu dorastania, tolerancji, wyświetlono film „High School Musical” (reżyseria Kenny Ortega, scenariusz Peter Barsocchini). Ponadto odbywały się pokazy dla młodszych dzieci („Piotruś Pan”) oraz zajęcia zorganizowane podczas zajęć w szkole podstawowej w klasach II, III i IV. Spotkania odbywają się nadal na terenie szkoły podstawowej w Leśniowicach. Zdaniem organizatorów warsztaty były okazją do nauki dyskusji, analizy, formułowania swoich opinii w formie ustnej i pisemnej. W marcu 2008 odbyło się spotkanie podsumowujące, w którym wzięło udział 30 osób.

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna w Leśniowicach, 22-122 Leśniowice, tel. (082) 567-54-25, e-mail: biblioteka@bibliotekalesniowice.pl, strona WWW <http://www.bibliotekalesniowice.pl>

Multimedi@Ina Szkoła – wypożyczalnia filmów

Fundacja Rozwoju Kina w ramach projektu Multimedi@Ina Szkoła *BEZPŁATNIE UDOSTĘPNIA SZKOŁOM PRAWIE 400 RÓŻNYCH FILMÓW*. Celem projektu dofinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny jest m.in. promowanie aktywnego i świadomego uczestnictwa w kulturze, jak również zaangażowanie społeczności lokalnej. W projekcie biorą udział szkoły z woj. małopolskiego. Lista filmów dostępna tu:

<http://www.frk.org.pl/szkola/wpisy.php?d=li&idw=5ec8f62986f438&leaf=29c2e6132eedb4>

Kontakt: Fundacja Rozwoju Kina, ul. Pychowicka 7, 30-364 Kraków, tel. (012) 267-13-55, fax. (012) 267-10-60, mail: biuro@frk.org.pl,

Biuro projektu „Multimedi@Ina Szkoła” Kino MIKRO - ul. Lea 5, 30-046 Kraków, tel. (012) 378-38-95 (doradcy), tel. (012) 378-38-96, biuro@frk.org.pl, strona WWW

<http://www.frk.org.pl/szkola/wpisy.php?d=li&leaf=2198e078beaa8c&kryterium=usun>

Uwagi: Można zastanowić się nad bliższą współpracą z Fundacją Rozwoju Kina, rozważając organizowanie w bibliotekach pokazów filmowych. Fundacja Rozwoju Kina otrzymała wsparcie z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej na realizację projektu poświęconego edukacji w obszarze prawa autorskiego „Nie wszystkie prawa zastrzeżone”, organizacja promuje też kino cyfrowe.

Projekt „Stop klatka”

Projekt współfinansowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej polegający na organizacji cyklicznych prezentacji kina niezależnego, niekomercyjnego, amatorskiego, połączonych ze spotkaniami z twórcami filmowymi. Celem projektu jest aktywizacja lokalnego środowiska, stymulowanie zainteresowania kinem autorskim i intelektualnym oraz popularyzacja niezależnej sztuki filmowej.

Projekcje filmowe odbywają się co najmniej raz w miesiącu, w sali bibliotecznego Ośrodka Kinowo-Telewizyjnego „Świat Kultury” chełmskiej biblioteki publicznej w oparciu o działalność klubu filmowego. Biblioteczne minikino wyposażone jest w rolety (efekt całkowitego zaciemnienia), klimatyzację oraz wysokiej klasy sprzęt multimedialny.

Biblioteka współpracuje z wieloma instytucjami realizującymi produkcje filmowe i popularyzującymi kino offowe (Akademickie Studio Filmowe KUL, Kinoteatr Projekt, Muflon Pictures, szkoły filmowe, Lubelska Grupa Filmowa). W czasie spotkań prezentowane są m.in. filmy krótkometrażowe, etudy studenckie.

Kontakt: Chełmska Biblioteka Publiczna im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie, 22-100 Chełm, ul. Partyzantów 40. Bezpłatna biblioteczna infolinia 0 800 702 013, tel. (082) 563-95-92, fax. (082) 563-95-05, e-mail chbp@interia.pl, strona WWW <http://www.chbp.chelm.pl>

ORGANIZACJA SPOTKAŃ Z LOKALNYMI ARTYSTAMI (I NIE TYLKO)

Program Wakacyjnych Imprez Czytelniczych w BP im. Stefana Rowińskiego

Program spotkań dostępny jest tu: <http://www.biblioteka.ostrow-wielkopolski.pl/grafika/aktualnosci/wakacje2008/plakat.jpg>

„Literacki Turek” oraz „Biblioteka Wydawcą Książek”

Oba projekty realizowane przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną im. Włodzimierza Pietrzaka w Turku są związane z unikalną, prowadzoną systematycznie od lat, działalnością tej placówki, która jest wspierana przez władze miasta. Ta świetnie wyposażona biblioteka pełni funkcję *AKTYWNEGO WYDAWNICTWA* i ośrodka promującego lokalną twórczość. W latach 2005-2007 wydano 11 tytułów książek autorstwa liderów turkowskiego środowiska literackiego z dziedziny historii, literatury pięknej i turystyki. Organizowane przy bibliotece od czerwca 2004 r. warsztaty literackie Klubu Wędrownych Poetów pozwalają młodzieży doskonalić literackie umiejętności, a także dają możliwość prezentacji własnej twórczości na forum publicznym. Efektem pracy Klubu jest „Turniej jednego wiersza” organizowany od roku 2004. Regularnie ukazuje się własne czasopismo młodych - kwartalnik literacko-kulturalny „Włóczypióro” w nakładzie 300 egzemplarzy. Biblioteka stała się centrum życia kulturalnego w mieście. Uzyskała silny wpływ na aktywność kulturalną społeczności miasta, w tym zwłaszcza ludzi młodych. Dzięki współpracy ze szkołami „odkryto” wiele talentów wśród młodych poetów i pisarzy. Działalność biblioteki daje duże możliwości promocji miasta i lokalnego środowiska literackiego, a także poznawania przeszłości regionu.

Koszty związane z wydawaniem czasopisma (8 numerów), prowadzeniem warsztatów literackich czy ufundowaniem nagród w turniejach (4 edycje) to niecałe 20 tys. zł. Działalność wydawnicza kosztowała prawie 40 tys. zł, z czego budżet biblioteki poniósł wydatki w kwocie 30 tys. zł - resztę sfinansowali sponsorzy. (Informacje na podstawie opisu ze strony www.dobrepraktyki.pl, gdzie zamieszczona jest baza dobrych praktyk w dziedzinie realizacji usług społecznych w samorządach).

Kontakt: Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Włodzimierza Pietrzaka, ul. Dworcowa 5, 62-700 Turek, tel. (063) 2892126, e-mail: dyrektor@mipbp.turek.net.pl, strona WWW www.biblioteka.turek.net.pl

Uwaga: W załącznikach opublikowanych na stronie www.dobrepraktyki.pl dostępne są szczegółowe założenia programowe Klubu Literackiego, przykładowy materiał warsztatowy, a także sugestie dla tych placówek, które będą chciały powielić wzorcową inicjatywę.

ORGANIZACJA KONKURSÓW (Z WYKORZYSTANIEM NARZĘDZI CYFROWYCH)

Z ekonomią na ty

Konkurs „Z ekonomią na ty” był prowadzony przez NBP od 2002 roku. Celem konkursu było zachęcenie bibliotek powiatowych i pełniących funkcję powiatowych do zgłaszania i realizacji pomysłów na projekty edukacji ekonomicznej skierowanej do młodzieży, studentów oraz osób bezrobotnych – mieszkańców małych miast i wsi. Obecnie biblioteki powiatowe mogą starać się o środki finansowe (średnie dofinansowanie 6.000 zł) nadsyłając wniosek do Departamentu Komunikacji Społecznej NBP.

Zastosowanie: Biblioteka w Katowicach – filia młodzieżowa. Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach ogłosiła konkurs na najlepszą *PREZENTACJĘ MULTIMEDIALNĄ* „Ja i moje inwestycje” Narodowego Banku Polskiego.

Konkurs przeznaczony był dla młodzieży starszych klas szkoły podstawowej i gimnazjalnej. Przedmiotem konkursu były prace zespołowe młodzieży wykonane pod nadzorem bibliotekarza (opieka merytoryczna, instruktaż i nadzór nad przestrzeganiem praw autorskich). Celem projektu było pozyskanie wiedzy na temat inwestycji, nauka wykorzystania technik informatycznych w praktyce. Młodzież mogła nadsyłać prace konkursowe do biblioteki w formie prezentacji multimedialnych zapisanych na płycie CDR. Oceniane były: zgodność z tematem, jasność przekazu, oryginalność pomysłu, walory plastyczne prezentacji, przestrzeganie praw autorskich (w przypadku tekstów i zdjęć nie będących dziełem autorów prezentacji musiały być podane ich źródła wraz z nazwiskiem autorów).

Kontakt: Biblioteka w Katowicach – Filia młodzieżowa nr 5, ul. Franciszkańska 33, Ligota, tel. (032) 252-72-16, e-mail: filia5ml@mbp.katowice.pl, dkpm@mbp.katowice.pl

Uwagi: Moim zdaniem tego typu działania mogą być również skierowane do osób dorosłych, szczególnie w odniesieniu do e-bankingu, zakładania lokat bankowych, inwestowania w funduszach emerytalnych.

Drzewa genealogiczne – młodzi ludzie i starsi przygotowują plansze

Dzieci wraz z pedagogami opracowywały drzewa genealogiczne swoich rodzin poznając przy okazji historię regionu w czasie Pikniku Rodzinnego, zorganizowanego w czerwcu 2008 r. w gminie Krasnosielc.

Kontakt: Gminny Ośrodek Kultury w Krasnosielcu, p. Urszula Dembicka, Rynek 39a 06-212 Krasnosielc, tel. (029) 717-52-05, <http://www.krasnosielc.bip-jst.pl/>

Uwagi: Tworzenie drzew genealogicznych może być samodzielnym projektem bądź elementem większej całości, w którą mogą być włączeni wszyscy mieszkańcy. Drzewa genealogiczne można rysować bądź WYKORZYSTYWAĆ WYKRESY I GRAFY dostępne w oprogramowaniu Office.

Opisy konkursów i inicjatyw lokalnych podejmowanych przez biblioteki

W nr 2 (42) pisma informacyjnego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie pt. „Biblioteczny Dostrzegacz” opisanych jest kilkanaście przykładów konkursów i akcji promujących regionalną tradycję i obyczaje. Pismo dostępne jest tu: http://hieronim.wbp.lublin.pl/wbp/b/onas/dostrz_pdf/2006/d2006_2.pdf

WIDEO SPOTKANIA / CZATY ZE ZNANYMI LUDŹMI SPOZA MIEJSCOWOŚCI

Spotkania z autorami – transmisja na żywo

W ramach projektu Miejskiej Biblioteki w Olsztynie odbył się „Internetowy Festiwal Literacki Euroczytanie 2007”. Uczestnicy festiwalu zostali zaproszeni na cykl spotkań autorskich, które odbyły się na Litwie, w Rosji i w Polsce. Udział w nich wzięli pisarze – Riczardas Szileika z Litwy, Włodzimierz Kowalewski z Polski oraz Siergiej Michajłow, Oleg Gluszkina i Natalia Stebikhowa z Rosji. Spotkania transmitowane były w czasie rzeczywistym w serwisie projektu pod adresem www.euroreading.eu. Obecnie dostępne są NAGRANIA ARCHIWALNE wraz z tłumaczeniami na trzy języki partnerskie.

Kontakt: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie, ul. 1 Maja 5 10-117 Olsztyn, tel. (89) 524-90-32, fax. (89) 524-90-31, e-mail: wbp@wbp.olsztyn.pl

Uwagi: Pliki nie otwierają się pod Winampem.

INNE PROJEKTY CZYTELNICZE

Wymiana książek i filmów DVD on-line

Serwis Podaj.net został stworzony dla wszystkich, którzy kochają czytać książki i chcieliby się nimi powymieniać. Celem SERWISU INTERNETOWEGO jest stworzenie systemu, który w jasny i zrozumiały sposób pozwoli na uporządkowanie procesu wymiany i zadba o jego uczciwość. Pomysłodawcy chcą, aby dzięki społeczności skupionej wokół Podaj.net każdy miał szansę na zdobycie swoich ulubionych lektur.

Opis: Za pomocą portalu można bezpłatnie wymieniać książki i filmy (jednak nie on-line). Konieczne jest zarejestrowanie się. Koszty przesyłki książki/filmu ponosi wysyłający. W podaj.net można udostępniać:

- książki (za książkę nie uważa się jej kopii wykonanej za pomocą ksero lub w inny sposób, jak również ebooków, czy to wydrukowanych, czy w postaci pliku);
- czasopisma;
- audiobooki, które mają przypisany numer ISBN;
- filmy tylko na oryginalnych nośnikach i w oryginalnym opakowaniu.

System opiera się na gromadzeniu punktów: aby zdobyć punkty, trzeba „wystawić” jeden z w/w artykułów. Za każdą oddaną (czyli taką, która zostanie zamówiona, a jej wystanie i otrzymanie potwierdzone w serwisie) książkę/film użytkownik otrzymuje 12 punktów. Aby zamówić, potrzebne jest 10 punktów. Punkty są zdejmowane z konta użytkownika w momencie zamawiania książki/filmu.

Kontakt: Założyciel i prowadzący portal – Jakub Milewski, e-mail: Jakub.milewski@gmail.com, strona WWW www.podaj.net

Uwagi: Pomysł można rozważyć w aspekcie wniosków z raportu z badań etnograficznych przeprowadzonych na potrzeby Programu Bibliotecznego. Konieczność „przewietrzenia” zbiorów bibliotek, oddania nieużywanych (i/lub) zniszczonych książek może być powodem włączenia się bibliotek do inicjatywy Podaj.net.

Sekcja 2. Praca z dziećmi i młodzieżą

NAUKA KORZYSTANIA Z KOMPUTERÓW DLA DZIECI POPRZEZ GRY I ZABAWY

Komputerowy Edukatorek

Bezpłatne ZAJĘCIA Z KORZYSTANIA Z KOMPUTERA dla dzieci odbywają się raz w tygodniu od 15.00 do 18.00 w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Katowicach, filia nr 20 w Dąbrówce Małej. (Zajęcia dla dorosłych odbywają się w innym terminie).

Kontakt: Filia nr 20, ul. Strzelców Bytomskich 21b, Dąbrówka Mała, tel. (032) 256-64-84, filia20@mbp.katowice.pl, <http://20-stka.blog.onet.pl/5,album.html> (Blog stworzony w ramach serwisu Onet.pl)

Uwagi: W Filii nr 26 prowadzone są zajęcia dla dzieci „Z komputerem na ty” z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. Tematyka prezentacji jest zwykle związana z aktualnym świętem lub porą roku.

UCZENIE MŁODZIEŻY KORZYSTANIA Z WIEDZY ZARÓWNO ZGROMADZONEJ W BIBLIOTECE, JAK I INTERNECIE

Lekcje biblioteczne dla klas szkół podstawowych „Książka moim przyjacielem”

Spotkania tematyczne dla klas szkół podstawowych:

- kultura lokalna w naszej gminie,
- rola bibliotek,
- *NOWOCZESNOŚĆ W BIBLIOTEKACH*,
- budowa książki i jej zawartość.

Kontakt: Gminna Biblioteka w Lnianie, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel./fax. (052) 332-30-59, <http://www.gbplniano.ovh.org/> harmonogram zajęć dostępny jest tu:

<http://www.gbplniano2.ovh.org/GBP/DZIALALNOSC2008/Plan2008.htm>

Uwagi: Badania terenowe przeprowadzone w ramach Programu pokazały, że dorośli oczekują od bibliotekarzy, że będą propagowali etyczną postawę przy korzystaniu z zasobów internetowych (uświadomią dzieciom i młodzieży korzyści i zagrożenia, płynące z nieograniczonego dostępu do informacji). Dlatego warto zagadnienia dotyczące prawa autorskiego, bezpiecznego korzystania z Internetu uwzględnić przy prowadzeniu lekcji bibliotecznych.

Konspekty lekcji bibliotecznych dla różnych grup wiekowych uczniów

Konspekty lekcji bibliotecznych - wybór materiałów na podstawie zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Łławie. Wybór opracowała Magdalena Gawryś, WMBP w Elblągu Filia w Łławie, kwiecień 2008 r.

Kontakt:

http://wmbp.edu.pl/uploads/File/zestawienia_bibliograficzne/konspekty_lekcji_bibliotecznych.htm

Uwagi: Na różnych portalach edukacyjnych (np. Interklas@ Polski Portal Edukacyjny) dostępne są scenariusze i konspekty lekcji bibliotecznych, warto dokonać przeglądu najciekawszych przykładów na potrzeby Programu Bibliotecznego.

Prezentacja ustna z języka polskiego. Źródła w bibliotece pedagogicznej dla klas maturalnych

Lekcja biblioteczna dla klas maturalnych prowadzona przez p. Ewę Grabowską. Nauka WYSZUKIWANIA POTRZEBNYCH INFORMACJI W KATALOGACH.

Kontakt: Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim, ul. Wojska Polskiego 122 e, 97-300 Piotrków Trybunalski, tel./fax. (044) 649-50-77, e-mail: biblpedpiotrkow@o2.pl, Strona WWW <http://www.pedagogiczna.edu.pl>

Tydzień otwartych drzwi z cyklu „Tydzień z Biblioteką”

Cykl spotkań i lekcji bibliotecznych promujących czytelnictwo i kulturę pod hasłem: „Tradycja czterech pór roku”. W ramach projektu:

- prezentacja multimedialna dotycząca historii placówki oraz jej osiągnięć,
- spotkanie z bibliotekarzami „Dzień Bibliotekarza 2008”.

Kontakt: Gminna Biblioteka w Lnianie, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel./fax. (052) 332-30-59, <http://www.gbplniano.ovh.org/>

Spotkanie z dziećmi dotyczące korzystania z Internetu jako źródła informacji

Zastosowanie: Gminna Biblioteka w Lnianie

Kontakt: Gminna Biblioteka w Lnianie, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel./fax. (052) 332-30-59, strona WWW <http://www.gbplniano.ovh.org/>

Zapytaj Bibliotekarza

Zastosowanie: Pytania do bibliotekarza za pomocą SKYP'A LUB GADU-GADU

Kontakt: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie <http://www.wbp.olsztyn.pl/>

ASYSTA, POMOC W WYBORZE SZKOŁY PONADGIMNAZJANEJ / UCZELNI

Doradztwo zawodowe w bibliotece

Planeta 11 filia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie. Prowadzone są tu kursy i szkolenia zawodowe, więcej jest tu: http://www.wbp.olsztyn.pl/bwm/1-2_08-ie/doradztwo.htm Usługi można podzielić na dwie kategorie: poradnictwo indywidualne (prowadzone w ramach cotygodniowego „dyżuru doradcy”, podczas którego klienci mogą uzyskać pomoc w planowaniu swojej kariery zawodowej, tworzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz doskonaleniu metod poszukiwania pracy) i poradnictwo grupowe, które polega na organizowaniu specjalistycznych szkoleń z autoprezentacji, wyboru ścieżki zawodowej, komunikacji interpersonalnej. Opinia Łukasza Ślusarczyka: „(...)

doradztwo zawodowe w bibliotece ma ten plus, że funkcjonuje w miejscu kojarzącym się ze spędzaniem czasu wolnego, z rozrywką. To dobre warunki do tego, aby odnaleźć wiarę w siebie i entuzjazm, tak potrzebne osobom znajdującym się w trudnym okresie poszukiwania pracy. Miejsce, w którym rozwijamy nasze zainteresowania, ułatwia nam refleksje na temat naszych zdolności, umiejętności, które są podstawowym towarem sprzedawanym na rynku pracy. Umieszczenie punktu doradztwa w bibliotece daje też nowe narzędzia pracy samemu doradcy zawodowemu. „Pod ręką” są rozmaite książki, które można zastosować, np. w biblioterapii (...).”

źródło: http://www.wbp.olsztyn.pl/bwm/1-2_08-ie/doradztwo.htm

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynie, Filia nr 11, al. Piłsudskiego 38, tel. (089) 535-44-88, e-mail: sekretariat@mbp.olsztyn.pl, strona WWW

<http://www.mbp.olsztyn.pl/>

MIEJSCE PRZYGOTOWYWANIA MATERIAŁÓW I PREZENTACJI DO SZKOŁY, PRACY

Telecentrum w Katowicach

Telecentrum jest miejscem przygotowywania materiałów/prezentacji do szkoły (np. prezentacji multimedialnych) czy pracy, przygotowania CV bądź listu motywacyjnego. Bibliotekarki służą pomocą w PRZYGOTOWANIU DOKUMENTÓW urzędowych. Informacja zamieszczona na blogu biblioteki

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 3, ul. Gliwicka 93, Katowice, tel. (032) 254-59-69, e-mail: filia3@mbp.katowice.pl, blog <http://joan-www.blogg.pl/kat,400701,index.html>

Multibiblioteka

W Bibliotece Publicznej na warszawskim Targówku można skorzystać z wielu URZĄDZEŃ PERYFERYJNYCH. Jest tu dostęp do Internetu w oparciu o szerokopasmowe łącze internetowe. Biblioteka oferuje możliwość przeglądania stron internetowych; dostęp do poczty elektronicznej przez www; MOŻLIWOŚĆ ODCZYTU DYSKIETEK I PŁYT CD, DVD, PAMIĘCI USB ORAZ KART PAMIĘCI COMPACFLASH, SECUREDIGITAL i innych; przygotowanie dokumentów i prac naukowych w programach MS Word / OpenOffice Writer; wydruki komputerowe A4 czarno-białe (na drukarkach laserowych) i kolorowe (na drukarkach atramentowych); SKANOWANIE DOKUMENTÓW I ZDJĘĆ KOLOROWYCH. Pracownicy biblioteki świadczą fachową pomoc. Można również telefonicznie zarezerwować komputer z dostępem do Internetu.

Kontakt: Biblioteka Publiczna Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy, 03-291 Warszawa, ul. Św. Wincentego 85, tel./fax. (022) 675-52-19, (022) 814-24-07, e-mail:

info@multibiblioteka.waw.pl, strona WWW www.multibiblioteka.waw.pl

ŚWIETLICA DLA MŁODZIEŻY

„Przystanek Książkowo” i inne akcje

Dyrektorka Biblioteki Publicznej w Dubiczach Cerkiewnych w 2006 r. otrzymała dotację w ramach projektu Fundacji Dzieci i Młodzieży „Świetlica – moje miejsce”, co umożliwiło jej realizację 1,5 rocznego projektu „Przystanek Książkowo”. Mirosława Siemieniuk-Morawska aktywnie promuje

modę na czytanie. W swoim środowisku organizuje spotkania autorskie, wieczory poezji i prozy, konkursy literackie, recytatorskie, konkursy czytania. Rokrocznie biblioteka uczestniczy w akcjach „Cała Polska czyta dzieciom” i „Bookcrossing”. Od marca 2007 roku funkcjonują w niej dyskusyjne kluby książki odbywające się w ramach Ogólnopolskiego Programu Promocji Czytelnictwa i Wsparcia Sektora Książki „Tu czytamy”.

Dotychczasowe zastosowanie: Dubicze Cerkiewne, woj. podlaskie,

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Główna 67, 17-204 Dubicze Cerkiewne. tel. (085) 682-79-98, e-mail: bibliotekadc@o2.pl

Uwagi: p. Mirosława Siemieniuk-Morawska jest laureatką konkursu liderek lokalnych „Akcja Akacja” 2007 r. Prowadzi różnorodne projekty wykorzystujące potencjał mieszkańców i lokalną tradycję. Przykładowo w 2003 r. ze środków Fundacji Wspomagania Wsi zrealizowała projekt „Moja Babcia opowiada, czyli jak to na wsiach bywało”. Myślę, że jej pomysły i opinie dotyczące kulturotwórczej funkcji bibliotek wiejskich mogłyby być nieocenione dla Programu Bibliotecznego.

Bookcrossing przewiduje specjalne oznakowanie książek, dzięki czemu można ŚLEDZIĆ ICH DROGĘ - umożliwia to serwis <http://bookcrossing.pl/>.

Świetlica Środowiskowa „Słoneczna Chata”

W świetlicy w gminie Nowa Wieś Wielka dzieci w wieku 7-12 lat mogą korzystać z aparatu cyfrowego. Aparat przydaje się podczas wycieczek pieszych, rowerowych i autokarowych. Najciekawsze miejsca z gminy zostały udokumentowane przez dzieci. Na zajęciach praktycznych dzieci dowiadywały się, jak PRZENOSIĆ FOTOGRAFIE DO KOMPUTERA.

Kontakt: Świetlica Środowiskowa „Słoneczna Chata”, ul. Kwiatowa 20, 86-060 Nowa Wieś Wielka, Kontakt z wychowawcą świetlicy: Marleną Papieską w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Wielkiej p. nr 8, tel. (052) 38-12-455 w. 25, poniedziałek, wtorek, czwartek 11.00-12.00, środa 9.30- 12.00, piątek 7.30- 12.00, więcej informacji:

http://www.bip.nowawieswielka.pl/?bip_id=1592&cid=304

Uwagi: Świetlica uzyskała nagrodę w konkursie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pt. „Promocja gminnej świetlicy socjoterapeutycznej” za 2007 r., zajmując pierwsze miejsce w woj. kujawsko-pomorskim. Uzyskała 10.000 zł dofinansowania.

Świetlica socjoterapeutyczna w Lewinie Brzeskim

Do świetlicy uczęszczają dzieci z rodzin defaworyzowanych, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, niewydolność wychowawcza, nadzór kuratora itp. Dzieci kierowane są do udziału w zajęciach świetlicowych na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych.

W 2007 r. zakupiono do świetlicy komputer, laptop oraz programy multimedialne. Praca z programami multimedialnymi – zdaniem organizatorów – pomaga dzieciom w nauce, ćwiczy umiejętności matematyczne, polonistyczne, wspomaga rozwój zmysłów, kształtuje logiczne myślenie, wyobraźnię, rozwija spostrzegawczość, pamięć i koncentrację. Okazuje się również, że praca na komputerze jest dodatkową motywacją i mobilizuje dzieci do ćwiczeń i nauki. Świetlica jest w posiadaniu PROGRAMÓW MULTIMEDIALNYCH DO NAUKI CZYTANIA, ORTOGRAFII, LICZENIA, NAUKI JĘZYKA ANGIELSKIEGO, DLA DYSLEKTYKÓW, A TAKŻE ENCYKLOPEDII.

Kontakt: Świetlica Terapeutyczna, 49-340 Lewin Brzeski, ul. Moniuszki 41a, tel. (077) 41-28-972

Uwagi: Świetlica uzyskała nagrodę w konkursie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pt. „Promocja gminnej świetlicy socjoterapeutycznej” za 2007 r. Zajmując trzecie miejsce w woj. opolskim uzyskała 5.000 zł dofinansowania.

Podróż w stronę dobrych zdjęć

Nauczyciel informatyk opracował autorski program pracy z dziećmi i młodzieżą. Dzięki dotacji z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej do świetlicy zakupiono sprzęt i utworzono *PRACOWNIĘ FOTOGRAFII CYFROWEJ* oraz doposażono pracownię zajęć plastycznych w kółku „Miłośnicy sztuki”. Zakupiono aparat fotograficzny, notebook, projektor, ekran, drukarkę i sztalugi. W zajęciach „Podróż w stronę dobrych zdjęć” uczestniczą uczniowie ze szkoły podstawowej i gimnazjum zainteresowani fotografią. Zdaniem organizatorów to koło wzbudziło duże zainteresowanie wśród chłopców (pozostałe koła są popularne wyłącznie wśród dziewcząt). Plan nauki obejmuje:

- umiejętność posługiwania się sprzętem fotograficznym;
- nabycie umiejętności z zakresu teorii fotografii, historii fotografii, podstaw optyki;
- umiejętność organizowania wernisaży i wystaw;
- prowadzenie dokumentacji fotograficznej.

W przyszłości Stowarzyszenie planuje utworzyć kolejną grupę zajęciową z zakresu fotografii, wydanie minialbumu fotografii artystycznych, przygotowywanie prezentacji multimedialnych. Ponadto na terenie świetlicy organizowane są zajęcia tematyczne. W 2007 r. dzieci mogły uczestniczyć w następujących zajęciach: tkackich, malowane na szkle, miłośnicy sztuki, wokalnno-muzycznych, rekreacyjno-sportowych, kabaretowych, teatralnych, warsztatach humanistycznych oraz przyrodniczo-matematycznych. W 2008 r. dzieci powyżej 12-tego roku życia, za zgodą rodziców mogą brać udział w zajęciach z gospodarstwa domowego.

Kontakt: Świetlica „Emanus” Stowarzyszenia Oświatowego „Echo” w Rabie Wyżnej.

Uwagi: Towarzystwo Inicjatyw Twórczych ę prowadzi od lat warsztaty fotograficzne z młodzieżą, szkoli lokalnych liderów tzw. managerów kultury (zarówno młodzież, jak i dorosłych).

MIEJSCE PROWADZENIA ZAJĘĆ POZASZKOLNYCH, SZCZEGÓLNIE NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH

Patrz sekcja 7 raportu – organizacja kursów języków obcych.

INNE

Młodzi wolontariusze (16-22 lata) jako współgospodarze w bibliotece

Biblioteka – Centrum Informacji Lokalnej to program Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży, który jest adresowany do lokalnie działających organizacji pozarządowych, które we współpracy z miejskimi, miejsko-gminnymi, powiatowymi lub miejsko-powiatowymi bibliotekami publicznymi oraz instytucjami samorządowymi będą prowadziły Centrum Informacji Lokalnej (CIL). Do zadań młodych wolontariuszy ma należeć rozwijanie (wspólnie z lokalnymi instytucjami) programów edukacji ekonomicznej młodzieży i wsparcie grup młodzieży w realizacji własnych projektów.

W ramach CIL-u w Świnicach Warckich, podobnie jak w poprzedniej edycji, prowadzone będą zajęcia z profilaktyki uzależnień. Tym razem oprócz Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Świnicach Warckich, instruktor dotrze do Szkoły Podstawowej w Piaskach i Sakowie. Dyżury będą pełnili: pedagog, prawnik, doradca rolniczy i logopeda. Uczniowie mogą skorzystać także z darmowych zajęć wyrównawczych z języka niemieckiego.

Kontakt: Biblioteka Publiczna w Świnicach Warckich, ul. Kościuszki 18, 99-140 Świnice Warckie, tel. (063) 288-11-39, e-mail: galankiewicz@op.pl

Bookcrossing

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin oraz jej Filia nr 1 „Pod Ratuszem” wzięły udział w Świątce Uwalniania Książek. Gdy biblioteka otrzymuje książki w darze od czytelników, najpierw selekcjonuje te, które są potrzebne zbiorom. Jeśli książki się powtarzają, bibliotekarze wykładają je na specjalne stoliki w Filii „Pod Ratuszem”, aby można je było zabierać przy wejściu do wypożyczalni w Punkcie Uwalniania Książek. W akcji Bookcrossingu wybrane przez bibliotekę książki są zarejestrowane, każda z nich posiada numer BIP, dzięki czemu można śledzić jej historię. W Jarocinie książki można uwalniać z ławek na rynku wokół Ratusza, z regału między wypożyczalnią Biblioteki „Pod Ratuszem” a kawiarnią „Arkada”, w Bibliotece w Parku oraz na ławkach w parku.

Kontakt 1: Organizator bookcrossing.pl, e-mail: info@bookcrossing.pl, strona WWW <http://bookcrossing.pl/contact>

Kontakt 2: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin, ul. Park 3, 63-200 Jarocin, tel./fax. (062) 747-23-46, e-mail: bpjarocin@wokiss.pl, strona WWW <http://www.biblioteka.jarocin.pl/>

Cała Polska Czyta Dzieciom – Bank Pomysłów

Na stronie Fundacji ABCXXI – organizatora akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, znajduje się dział „Bank pomysłów”, który jest przeznaczony dla rodziców, koordynatorów, nauczycieli. *DROGĄ MAILOWĄ* można nadsyłać swoje propozycje wzbogacające formułę akcji.

Kontakt: <http://www.calapolskaczytadzieciom.pl/nowa/index.php?page=bp3>

Uwagi: Baza dostępna on-line jest łatwa w obsłudze, nie zawiera specjalistycznego żargonu, może stanowić źródło inspiracji, ale też kanał promocyjny dla bibliotek, które wezmą udział w Programie Bibliotecznym.

Biblioteka - Miejsce Przyjazne Maluchom

Nowohucka Biblioteka Publiczna uzyskała tytuł „Miejsce przyjazne maluchom” w ogólnokrakowskiej akcji organizowanej przez Gazetę Wyborczą i Agencję PR Inspiration w okresie od lipca do września 2006 r.

Organizatorzy i partnerzy przedsięwzięcia szukali miejsc, w których pojawienie się rodziców z małymi dziećmi nie stwarza dla nikogo problemu. Konkurs polegał na znalezieniu miejsc, w których dzieci wraz z rodzicami dobrze się czują, gdzie istnieją warunki do zabawy i przebywania maluchów. Warunkiem przystąpienia do akcji było kilka kryteriów: wyodrębnione miejsca dla dzieci, wyposażenie (stolik z zabawkami, krzeselka, miejsce do przewijania niemowląt, przybory plastyczne,

książeczka, plac zabaw), dodatkowe działania animacyjne dla dzieci (warsztaty, zabawy, pogadanki dla dzieci), wyodrębnione miejsce dla niepalących. Po zgłoszeniu nastąpiła weryfikacja miejsc.

Kontakt: Nowohucka Biblioteka Publiczna, os. Stalowa 12, tel. (012) 644-23-52, strona WWW <http://www.biblioteka.krakow.pl>

Uwagi: dostosowanie bibliotek do potrzeb osób wychowujących dzieci może być sposobem na zwiększenie czytelnictwa wśród osób dorosłych.

Sekcja 3. Funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych

WYPOŻYCZALNIA MIĘDZYBIBLIOTECZNA

Wypożyczalnia międzybiblioteczna w Zamościu

Wypożyczenia międzybiblioteczne polegają na tym, że na prośbę czytelnika Książnica może sprowadzić książki z innych bibliotek na terenie kraju i z zagranicy w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Czytelnik zobowiązany jest do podania dokładnego opisu zamawianej pozycji, wypełnienia rewersu zamówienia, a po otrzymaniu książki uiszczenia opłaty w wysokości ustalonej w cenniku opłat. Sprowadzone tą drogą pozycje są udostępniane wyłącznie na miejscu w czytelni.

Kontakt: Książnica Zamojska, im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu, ul. Kamienna 20, 22-400 Zamość, tel. (084) 627-11-54, (084) 638-40-38, fax. (084) 627-11-54, e-mail: info@biblioteka.zamosc.pl, strona WWW <http://biblioteka.zamosc.pl>

Uwagi: Książnica wykorzystuje *PROGRAM MAK*

Zwiększenie potencjału informacyjnego biblioteki Tarnobrzeg

Realizacja projektu ma na celu usprawnienie działalności Miejskiej Biblioteki Publicznej poprzez konsekwentne i kompleksowe wprowadzanie procesów automatyzacji do wszelkich rodzajów działalności w jej głównej siedzibie i w 7 filiach. Dzięki wykorzystaniu systemów informacyjnych i nowych technologii, utworzeniu elektronicznych katalogów i sieci, użytkownicy mają szeroki dostęp do informacji i wiedzy. W 2001 roku została wprowadzona pełna elektroniczna obsługa użytkowników oddziału dla dzieci Biblioteki Głównej (stworzono kompletny katalog zbiorów, nadano kody ponad 20 tysiącom zbiorów, utworzono elektroniczną kartotekę czytelników, którym wydano identyfikatory). *PROGRAM MAK* został zaadaptowany do wypożyczania, naliczania kar, druku upomnień oraz sporządzania statystyki. Zrezygnowano z katalogu kartkowego, zastępując go elektronicznym.

Realizowany program automatyzacji zbiorów MBP jest powiązany ściśle z ogólnopolskim programem komputeryzacji bibliotek zawartym w „Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020” i „Strategii Rozwoju Miasta Tarnobrzega na lata 2007-2013”. Jednym z głównych celów obydwu programów jest budowa społeczeństwa informatycznego, dostęp do najnowszych technologii, pełne zaspokojenie potrzeb informacyjnych społeczeństwa. Wykorzystanie ogólnopolskiego programu MAK, opracowywanego i aktualizowanego przez Bibliotekę Narodową, pozwala MBP na współpracę z innymi bibliotekami i ośrodkami informacji na terenie kraju. (Źródło – Baza Dobrych Praktyk www.dobrepraktyki.pl)

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Szeroka 13, 39-400 Tarnobrzeg, tel. (015) 822-46-58, e-mail: biblioteka.tbg@pro.onet.pl, strona WWW www.mbp.tarnobrzeg.pl

Uwagi: Ten projekt został nagrodzony w konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania 2007” organizowany przez Związek Miast Polskich. Konkurs ma na celu wyłonienie innowacji w zarządzaniu usługami.

Program MAK

Jest to komercyjny program do katalogowania zbiorów bibliotecznych, stosowany i dystrybuowany przez Bibliotekę Narodową. Pakiet MAK jest przeznaczony do prowadzenia wszelkiego rodzaju katalogów i kartotek, w szczególności bibliotecznych.

Prawa własności intelektualnej: Biblioteka Narodowa.

Wymagania systemowe: pakiet programowy MAK pracujący na komputerach IBM PC (i kompatybilnych) w systemie DOS

Kontakt: Biblioteka Narodowa, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa, tel.(022) 608-29-99 (centrala), (022) 452-29-99 (centrala), (022) 825-91-53, fax. (022) 825-52-51, e-mail: bndyrekt@bn.org.pl, biblnar@bn.org.pl, strona WWW www.bn.org.pl. Zamówienia przyjmuje i informacji udziela: Zakład Technologii Informatycznych Pracownia Baz Danych, tel. (022) 608-25-26, badane@bn.org.pl

PROLIB, OPAC

Wdrażany w ponad 100 bibliotekach akademickich, publicznych i pedagogicznych „Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką PROLIB” jest programem w całości napisanym przez polskich informatyków przy ścisłej współpracy z bibliotekarzami. Zamiarem twórców systemu PROLIB było stworzenie systemu uniwersalnego, a jednak umożliwiającego jego indywidualizację w zależności od potrzeb konkretnej biblioteki, pozwalającego bibliotece pracować samodzielnie lub łączyć się, z szerokim wykorzystaniem możliwości oferowanych przez Internet (globalny zasięg, łatwość wdrożenia, elastyczność i niski koszt użytkowania), w „społeczności” zdolne zabezpieczyć realizację najbardziej specyficznych i różnorodnych potrzeb wszystkich grup swoich użytkowników.

PROLIB umożliwia pełną automatyzację czynności związanych z gromadzeniem, katalogowaniem, udostępnianiem zbiorów bibliotecznych oraz wyszukiwaniem informacji o nich, a także wszystkich operacji związanych z obsługą czytelników, uwalniając bibliotekarzy od powtarzalnych czynności, którzy w ten sposób zyskują czas na lepszą obsługę czytelników. System pozwala bibliotekom udostępniać katalogi w sieci Internet, dzięki czemu czytelnicy z dowolnego komputera na świecie mogą nie tylko przeglądać katalogi, zamawiać, rezerwować i wypożyczać dokumenty ze zbiorów swojej biblioteki, ale także tworzyć przydatne do nauki, wykonywanej pracy i hobby, zestawienia literatury. Biblioteki mogą także poprzez system PROLIB komunikować się z innymi, podobnej klasy systemami na świecie, wymieniać się z nimi rekordami (opisami) bibliograficznymi, aby w ten sposób szybciej tworzyć własne katalogi, a także uzyskać natychmiastową informację o dostępności dowolnej książki czy czasopisma w dowolnym zagranicznym katalogu bibliotecznym.

System można wdrażać na wiele różnych sposobów, w zależności od koncepcji, która zostanie lokalnie wybrana jako najpełniej realizująca potrzeby i możliwości bibliotek na danym terenie, od informatyzacji pojedynczej biblioteki, poprzez sieć bibliotek, do informatyzacji grupy różnych bibliotek z umożliwieniem im takiej współpracy, aby wszyscy czytelnicy mieli dostęp do informacji o zbiorach wszystkich współpracujących bibliotek wraz z możliwością skorzystania poprzez system z usług bibliotecznych w każdej z nich.

Moduły dodatkowe PROLIB:

Katalogowanie:

- starych druków,
- druków muzycznych,
- dokumentów elektronicznych,
- dokumentów kartograficznych,
- dokumentów techniczno-handlowych,
- dokumentów dźwiękowych,
- filmów,
- norm

oraz gromadzenie dokumentów.

OPAC WWW stanowi uzupełnienie systemu PROLIB o interfejs WWW, pozwalający na pełną obsługę złożonych transakcji i szerokie udostępnianie informacji bibliograficznej zawartej w bazie danych poprzez sieć globalną.

MULTIOPAC WWW

(interfejs WWW do wyszukiwania w wielu bazach systemu PROLIB)

(informacje ze strony Sygnity

<http://www.sygnity.pl/cms,WERSJA+PL,OFERTA,Systemy+biblioteczne+i+archiwizacyjne,PROLIB>)

Kontakt: Producent - Max Elektronik SA, ul. Dąbrowskiego 12, 65-021 Zielona Góra, tel. (068) 45 31 310 do 317, fax. (068) 45-31-350, strona WWW <http://www.prolib.pl/PROLIB>

Aleph – system wypożyczeń międzybibliotecznych (Ex Libris)

Program ALEPH 500 zawiera w pełni zintegrowany, zgodny z normą ISO 10160/10161 i profilem IPIG Moduł Wypożyczeń Międzybibliotecznych (ILL). Współpracujący z interfejsem OPAC WWW oraz Modułem Udostępniania, Moduł Wypożyczeń Międzybibliotecznych obsługuje zarówno przychodzące, jak i wychodzące zapytania. Użytkownicy mogą składać zapytania o wypożyczenie międzybiblioteczne za pomocą OPAC WWW, zapytania takie mogą być następnie przeglądane za pomocą wbudowanej w system funkcji samodzielnej obsługi. Wszystkie usługi związane z udostępnianiem są w pełni zintegrowane z Modułem Udostępniania.

MODUŁ WYPOŻYCZEŃ MIĘDZYBIBLIOTECZNYCH ALEPH 500 jest w pełni zintegrowany z innymi produktami Ex Libris, a zatem użytkownik składający zapytania za pośrednictwem Metalib czy SFX jest automatycznie rozpoznawany jako użytkownik Modułu Wypożyczeń Międzybibliotecznych dzięki wykorzystaniu właściwości użytkowników. Użytkownicy mogą wypożyczać materiały z innych bibliotek, składając zamówienia bezpośrednio w swojej bibliotece macierzystej. Wbudowany moduł raportowania pozwala bibliotekom skutecznie monitorować wykorzystywanie funkcji wypożyczeń międzybibliotecznych w systemie. Program Aleph zastosowano w tworzeniu katalogu głównego w Bibliotece Publicznej Miasta Stołecznego Warszawy.

Prawa własności intelektualnej: producent - Exlibris Group, <http://www.exlibrisgroup.com/>

Kontakt: Dystrybutor ALEPH Polska Sp. z o.o., ul. Kossaka 7, Warszawa, Polska, 01-576, tel. (022) 839-83-18, tel. (022) 839 83 18, strona WWW <http://www.aleph.pl/>

Kontakt 2: Biblioteka Główna woj. mazowieckiego, ul. Koszykowa 26/28, 00-950 Warszawa, strona WWW <http://www.koszykowa.pl/biblioteka/>

BIBLIOTEKA MIESZKAŃCÓW – PUNKT UDOSTĘPNIANIA KSIĄŻEK PRZEKAZANYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW

Bank Podręczników

Wewnątrzszkolny system zaopatrzenia w podręczniki - Bank Podręczników. System działa w szkołach prowadzonych przez powiat rawicki. Obecnie z systemu korzysta ponad 800 uczniów (dwa licea). Podręczniki kupuje szkoła, i po wpłaceniu przez uczniów 1/3 wartości książek, wypożycza komplet podręczników na dany rok. Na koniec roku uczeń zwraca książki. Bank uzupełnia ubytki (zużyte podręczniki) i dokupuje nowe.

Korzyści z zastosowania systemu są różne. Po pierwsze rodzice mniej wydają na podręczniki. Uczniowie nie muszą się martwić o zdobycie wymaganych podręczników. Po drugie system generuje nadwyżkę finansową (będącą skutkiem zakupu po cenach hurtowych bezpośrednio u wydawców), z której doposażana jest biblioteka szkolna. Wydawnictwa przekazują też „bonusowo” różne pomoce naukowe i dodatkowe materiały. Samorząd efektywnie wykorzystuje zakupione książki. Sugestie dla instytucji zainteresowanych adaptacją rozwiązania:

- zakup podręczników bezpośrednio od wydawnictw obniża koszty o 15%;
- podręczniki należy kupować w czerwcu – otrzymuje się wówczas dodatkowe rabaty;
- należy wybierać wydawnictwa, które oferują bezpłatne materiały pomocnicze dla nauczycieli oraz zestawy pomocy dydaktycznych dla szkoły;
- system najlepiej wprowadzać sukcesywnie, kolejnymi rocznikami – wkład finansowy jest wówczas minimalny;
- możliwość wymiany zestawu podręczników w cyklu trzyletnim.

Kontakt: Zespół Szkół nr 3 im. Rawickiego Korpusu Kadetów w Rawiczu, ul. Grota Roweckiego 6, 63-900 RAWICZ, tel. (065) 545-26-20, fax. (065) 545-34-98, e-mail: lo2@powiatrawicki.pl, strona WWW <http://www.zs3rawicz.pl>

Uwagi: Można rozważyć ten model dla bibliotek publicznych (w ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży). Należy rozpatrzyć kwestię przekazywania dotacji ze strony samorządu na zakup podręczników szkolnych przez biblioteki publiczne. Bank Podręczników zgłoszony do konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania 2007 r.” przez powiat rawicki otrzymał nagrodę w kategorii „oświata”.

Kwerendy dla organizacji i instytucji

Zestawienia bibliograficzne na zamówienie

Pracownicy bibliotek opracowują zestawienia bibliograficzne na zamówienie

Kontakt: Biblioteka Publiczna Warszawa-Wola, Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Wola m. st. Warszawy, 01-003 Warszawa, al. Solidarności 90, tel. (022) 838-37-91, fax.(022) 838-91-68, strona WWW <http://www.bpwola.waw.pl/>

Kwerenda dla organizacji / instytucji

Przygotowywanie kwerend dla organizacji i instytucji

Kontakt: Gminna Biblioteka w Lnianie, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel.(0-18) 332-30-59, e-mail: Lniano_c@wioskainternetowa.pl, <http://www.gbplniano.ovh.org>

Opracowywanie kwerend i udostępnianie baz danych

Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica wykonuje odpłatnie kwerendy na zlecenie osób fizycznych i prawnych. Opłata za wykonanie kwerendy zależy od czasu przeznaczonego na jej opracowanie. Czytelnicy mogą otrzymać informacje z baz danych Książnicy w formie wydruku lub w formie zapisu elektronicznego.

Kontakt: Książnica Pomorska im. St. Staszica, ul. Podgórna 15/16, 70-205 Szczecin, tel. centrala: (091) 48-19-100, tel. sekretariat: (091) 48-19-110, fax. (091) 48-19-115, e-mail: ksiaznica@ksiaznica.szczecin.pl, strona WWW <http://www.ksiaznica.szczecin.pl>

Uwagi: wg cennika obowiązującego w sierpniu 2008 r. opracowywanie kwerend za każdą rozpoczętą godzinę wynosi 10,00 zł. Zgodnie z ustawą o bibliotekach Książnica nie pobiera opłat za wykonanie kwerendy dla bibliotek, instytucji naukowych i szkół. Jeśli chodzi o udostępnianie baz danych, to opłata za wydruki tekstowe czarno-białe z komputera wynosi 0,40 zł za 1 stronę, natomiast opłata za wydruki nietekstowe czarno-białe z komputera wynosi 1,50 zł za 1 stronę. Przeniesienie plików na CD lub dyskietkę + cena CD (dyskietki) to 1,50 zł za 1 szt.

Sekcja 4. Digitalizacja zasobów

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK MÓWIONYCH, E-BOOKÓW, mp3, DVD, CD

Biblioteka Centralna Polskiego Związku Niewidomych

Cyfrowe książki w plikach tekstowych udostępniane są czytelnikom zapisanym w Bibliotece Centralnej PZN. *WYPOŻYCZENIA ODBYWAJĄ SIĘ ZA POMOCĄ POCZTY ELEKTRONICZNEJ* lub poczty tradycyjnej - na dyskietkach przysłanych przez czytelnika. Adresem do korespondencji za pomocą poczty elektronicznej w sprawach cyfrowych książek tekstowych jest e-mail: cyfra@biblioteka-pzn.org.pl

Kontakt: Polski Związek Niewidomych Biblioteka Centralna, ul. Konwiktorska 7, 00-216 Warszawa, te./fax. (022) 635-33-20, e-mail: biblioteka@biblioteka-pzn.org.pl, strona WWW <http://www.biblioteka-pzn.org.pl>

Uwagi: Na stronie biblioteki dostępny jest również katalog książek cyfrowych w formacie zip, który można zapisać na własnym komputerze i przeglądać off-line.

LibriVox

Biblioteka cyfrowa oferująca audiobooki tworzone przez wolontariuszy. Można włączyć się w powstawanie zasobów, jak też *ŚCIAGAĆ KSIĄŻKI MÓWIONE NA SWÓJ KOMPUTER*.

Prawa własności intelektualnej: Public Domain

Kontakt: <http://librivox.org/>

Uwagi: Serwis nie jest dostępny po polsku.

Twórcy serwisu zachęcają użytkowników i wolontariuszy do używania darmowego, wolnego *OPROGRAMOWANIA DO NAGRYWANIA I OBRÓBKI MATERIAŁU DŹWIĘKOWEGO* Audacity <http://audacity.sourceforge.net> (open source). Innym dobrym programem jest Free Sound Recorder - program freeware (wymagania sprzętowe - MS Windows 98/Me/2000/XP/Vista).

Photoblog

Internetowy serwis społecznościowy oferujący możliwość współtworzenia photoblogów poprzez *PUBLIKOWANIE MATERIAŁÓW PHOTO I WIDEO W SIECI*. Nie ma limitów przestrzeni dyskowej, ani transferu na zdjęcia.

Prawa własności intelektualnej: photoblog.pl

Kontakt: www.phoyoblog.pl

Uwagi: podobne usługi świadczą inne serwisy społecznościowe - fotka.pl, grono.net

DOSTĘP DO BIBLIOTEK CYFROWYCH Z MOŻLIWOŚCIĄ WYDRUKOWANIA I PRZECZYTANIA W DOMU

Cyfrowe Kaszuby

Wejherowska Biblioteka Cyfrowa – projekt jednorazowy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, mający na celu prezentację zasobów tradycyjnych w postaci elektronicznej i *UDOSTĘPNIANIE ICH PRZEZ INTERNET*. Ponad 5000 obiektów tj. książki, czasopisma, afisze, plakaty, pocztówki, kalendarze, wystawy, grafiki, rękopisy, prace magisterskie, doktoraty, artykuły związane z regionalizmem mają zostać zdigitalizowane i udostępnione przez Internet.

Opis technologii: Zdigitalizowane dokumenty mają format DjVu lub TIFF. Grafika w tym formacie zajmuje przeciętnie od 5 do 10 razy mniej miejsca na dysku niż format JPG (dla dokumentów kolorowych) i od 10 do 20 razy mniej miejsca (dla dokumentów czarno-białych). Również w porównaniu z podobnym (zeskanowanym) plikiem w formacie PDF, plik w formacie DjVu zajmuje około 3 do 8 razy mniej miejsca.

Wymagania systemowe: Aby oglądać DjVu, należy zainstalować odpowiednią tzw. wtyczkę (ang. plugin) do przeglądarki internetowej. „Wtyczka” to niewielki program wzbogacający możliwości przeglądarki - w tym wypadku umożliwiający przeglądanie plików DjVu bezpośrednio w jej oknie. Wtyczkę można ściągnąć bezpłatnie ze strony LizardTech Inc.: dla Windows lub Mac OS X. Więcej informacji można znaleźć na stronie DjVuLibre.

Kontakt 1: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Majkowskiego w Wejherowie, ul. Kaszubska 14, 84-200 Wejherowo, tel. (058) 677-65-70, e-mail: biblioteka@biblioteka.wejherowo.pl, strona WWW <http://biblioteka.wejherowo.pl>

Kontakt 2: Celartem – strona producenta programu „Document Express with DjVu” <http://www.celartem.com/en/products/djvu.asp>

Uwagi: serwis Biblioteki Wejherowskiej działa dzięki oprogramowaniu dLibra 4.0.

Wolne Lektury

Wolne Lektury to projekt społecznościowy. W jego ramach działa biblioteka internetowa „Wolne Lektury”, która *UDOSTĘPNIANIE W INTERNECIE TEKSTY LEKTUR* szkolnych, które trafiły już do domeny publicznej i nie są związane rygorami prawa autorskiego. Są one opracowane, opatrzone komentarzem i udostępnione w kilku formatach (html, odt, txt i pdf). Można je zgodnie z prawem bezpłatnie przeglądać, ściągać na swój komputer, a także udostępniać innym. Organizatorzy zapraszają do pomocy w rozwijaniu i poprawianiu serwisu (pomoc w opracowaniu redakcyjnym, dodawaniu przypisów, zaznaczaniu motywów literackich i wyłapywaniu błędów, przygotowaniu technicznym tekstów do publikacji, a także w rozwijaniu funkcjonalności serwisu). Każdy tekst zamieszczony na portalu wolnelektury.pl ma też link do odpowiadającej mu strony wiki, na której można dokonywać niezbędnych poprawek.

Prawa własności intelektualnej: domena publiczna oraz CC Uznanie Autorstwa.

Kontakt: Fundacja Nowoczesna Polska, 00-514 Warszawa, ul. Marszałkowska 84/92 lok. 125, tel./fax. (022) 621-30-17, e-mail: fundacja@nowoczesnapolska.org.pl, strona WWW www.wolnelektury.pl

Federacja Bibliotek Cyfrowych

SERWIS „Federacja Bibliotek Cyfrowych” (FBC) jest etapem budowy sieci rozproszonych bibliotek cyfrowych i repozytoriów w Polsce. Nazwa serwisu FBC odzwierciedla jego charakter - serwis ten jest zbiorem zaawansowanych usług sieciowych, opartych na zasobach cyfrowych dostępnych w polskich bibliotekach cyfrowych i repozytoriach uruchomionych w sieci PIONIER. Zasoby te współtworzone są przez wiele instytucji naukowych i publicznych, takich jak wyższe uczelnie, biblioteki, archiwa, muzea czy ośrodki badawcze. FBC pozwala obecnie na skorzystanie z następujących funkcji:

- Dostępne publikacje - pozwala na przeszukiwanie opisów bibliograficznych cyfrowych publikacji dostępnych w polskich bibliotekach cyfrowych i repozytoriach;
- Plany digitalizacji - pozwala na przeszukiwanie opisów bibliograficznych publikacji przeznaczonych do digitalizacji oraz wyświetlenie pełnego zestawienia takich publikacji;
- Wyszukiwanie zaawansowane - pozwala na zaawansowane przeszukiwanie opisów publikacji już zdigitalizowanych, jak i przeznaczonych do digitalizacji;
- Identyfikator OAI - pozwala na rozpoznawanie publikacji cyfrowych dostępnych w polskich bibliotekach cyfrowych i repozytoriach na podstawie ich unikalnych identyfikatorów.

Biblioteki mogą rozpocząć współpracę z FBC, co pozwoli na zwiększenie widoczności ich zasobów cyfrowych w Internecie i ułatwienie dostępu do nich, możliwość uwzględnienia planów digitalizacji w zestawieniu planów digitalizacji innych bibliotek cyfrowych dostępnych w serwisie, możliwość wzbogacenia funkcjonalności biblioteki cyfrowej/repozytorium o nowe funkcje (np. trwałe referencje do publikacji cyfrowych).

Jak zapewniają twórcy serwisu współpraca z FBC nie wymaga opłat na rzecz FBC, przekazywania publikacji cyfrowych na rzecz FBC, ani dodatkowej pracy ze strony administratorów (przesyłanie danych jest automatyczne). Serwis FBC utrzymywany jest przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS) afiliowane przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN.

Kontakt: PCSS, ul. Noskowskiego 10, tel. (centrala) (061) 858-20-00, fax. (061) 852-59-54
<http://fbc.pionier.net.pl/owoc>

Uwagi: W moim przekonaniu współpraca warta rozważenia w przypadku tych bibliotek, które zdecydują się rozpocząć digitalizację zbiorów. Ponadto twórcy serwisu są otwarci na współpracę z innymi bibliotekami również przy tworzeniu i udoskonalaniu poszczególnych funkcjonalności, dyskusje inicjowane przez PCSS toczą się także na forum Biblioteka 2.0 <http://forum.biblioteka20.pl>

Miniwyszukiwarka Federacji Biblioteki Cyfrowej

Federacja Bibliotek Cyfrowych przygotowała aplikację – *MINIWYSZUKIWARKĘ*, którą można samodzielnie umieścić na swojej stronie www. Wyszukiwarka wraz z instrukcją instalacji znajduje się tu: <http://fbc.pionier.net.pl/owoc/text?id=mini-search>

Uwagi: Opcja dla osób, które posługują się XHTML.

Gadżet Google dla Federacji Bibliotek Cyfrowych

MINIWYSZUKIWARKA Federacji Bibliotek Cyfrowych - pozwala przeszukać polskie biblioteki cyfrowe.

Miniwyszukiwarka dostępna jest tu:

<http://www.google.com/ig/adde?synd=open&source=ggyp&moduleurl=fbc.pionier.net.pl/fbc.xml>

Projekt Gutenberg

Legenda bibliotek cyfrowych – pierwszy i największy *SERWIS* oferujący wolne książki elektroniczne (e-booki), serwis tworzony przez wolontariuszy. Serwis nie jest prowadzony w języku polskim.

Kontakt: Project Gutenberg Literary Archive Foundation, 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, www.gutenberg.org

Uwagi: W bazie w lipcu 2008 r. znajdowały się cztery pozycje w języku polskim.

Biblioteka Depozytowa Wspólnot Europejskich

Biblioteka Depozytowa Wspólnot Europejskich jest integralną częścią Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Od 2005 r. pełni rolę Centrum Dokumentacji Europejskiej, które należy do sieci EUROPE DIRECT.

Kontakt: tel. (022) 523-89-94/91, fax. (022) 523-89-92, e-mail: bdwe@mail.ukie.gov.pl,

strona WWW <http://bazy.ukie.gov.pl/cgi-bin/katebook.cgi>

Dokument elektroniczny – biblioteki wirtualne

DOKUMENT ELEKTRONICZNY <http://ebib.oss.wroc.pl/linki/wirtua.php?projektyn> redagowany przez pracownice Biblioteki Głównej i OINT Politechniki Wrocławskiej oraz Politechniki Krakowskiej, (Biblioteki Głównej, Oddziału Informacji Naukowej). Informacje o polskich bibliotekach wirtualnych obejmują:

- projekty narodowe;
- projekty wyższych uczelni i bibliotek;
- biblioteki wirtualne w portalach i serwisach;
- teksty klasyki polskiej udostępniane w sieci;
- publikacje na temat biblioteki wirtualnej;
- opracowanie dokumentów elektronicznych.

Informacje o zagranicznych bibliotekach wirtualnych obejmują:

- projekty międzynarodowe;
- projekty narodowe;
- projekty wyższych uczelni i bibliotek;
- biblioteki wirtualne w portalach i serwisach;
- teksty klasyki światowej udostępniane w sieci;
- publikacje na temat biblioteki wirtualnej;
- opracowanie dokumentów elektronicznych.

Kontakt: <http://ebib.oss.wroc.pl/linki/wirtua.php?projektyn>, EBIB-Elektroniczna Biblioteka – Platforma Cyfrowa SBP, redakcja EBIB- Komisja Wydawnictw Elektronicznych Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa, tel. (022) 529-29-57, e-mail: ebib.redakcja@oss.wroc.pl

dLibra

SYSTEM DO BUDOWY BIBLIOTEK CYFROWYCH o nazwie dLibra, rozwijany przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo - Sieciowe (PCSS) od 1999 roku. dLibra jest szeroko wykorzystywana przez instytucje takie, jak biblioteki akademickie i publiczne, do udostępniania cyfrowych postaci gromadzonych przez nie zbiorów. Instytucje te, wykorzystując sieć PIONIER, współtworzą polską platformę rozproszonych bibliotek cyfrowych, której istotnym elementem jest Federacja Bibliotek Cyfrowych. Oprogramowanie dLibra może więc łączyć zasoby wielu bibliotek w jeden system, co pozwala na jednoczesne przeszukiwanie ich zbiorów.

Prawo własności intelektualnej: Poznańskie Centrum Superkomputerowo - Sieciowe (PCSS)

Kontakt: Projekt dLibra - IChB PAN / PCSS, ul. Noskowskiego 12/14, Poznań 61-704, dlibra@man.poznan.pl, tel. (061) 858-21-65, (061) 852-59-54, Zespół Bibliotek Cyfrowych PCSS, strona WWW <http://dl.psnc.pl/>

Wirtualna Powiatowa Biblioteka Publiczna

Wirtualna Powiatowa Biblioteka Publiczna (WPBP) powiatu olsztyńskiego ziemskiego to struktura jednolita organizacyjnie, rozproszona w sensie fizycznym. Konceptyjnie i organizacyjnie tworzą ją Starostwo Powiatowe oraz Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie, realizacyjnie wyżej wymienieni oraz biblioteki publiczne zainteresowanych miast i gmin. WPBP działa w oparciu o media elektroniczne w szczególności o sieć Internet. Jest to jeszcze biblioteka w stadium organizacji. Głównym celem WPBP jest stworzenie 12 bibliotecznych ośrodków informacji, realizujących ustawowe zadania biblioteki powiatowej w oparciu o bazę i zasoby wszystkich bibliotek miejskich i gminnych z powiatu olsztyńskiego ziemskiego. Dzięki WPBP zostanie poszerzony zakres działalności i podniesiona będzie jakość usług, a osoby niepełnosprawne zyskają możliwość dostępu do informacji i zbiorów bibliotek poprzez sieć Internet. Obecnie projekt realizowany jest przez wszystkie biblioteki powiatu ziemskiego olsztyńskiego.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna organizuje różnego typu szkolenia, w tym kursy komputerowe dla pracowników bibliotek realizujących projekt WPBP oraz koordynuje wszystkie prace związane z realizacją projektu. Przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie organizowane są również wyjazdy do bibliotek, w ramach których wykonywane są następujące prace: budowa sieci komputerowej, instalacja programu do eksportu rekordów i przesyłanie ich do WBP, instalacja Przewodnika Bibliograficznego w USMARC, konfiguracja urządzeń komputerowych, sieci i PROGRAMU MAK. 1 czerwca 2008 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie podpisała z Zarządem Powiatu w Olsztynie nową umowę w sprawie prowadzenia nadzoru merytorycznego i organizacyjnego nad realizacją zadania prowadzenia biblioteki powiatowej.

Kontakt: Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie, ul. 1 Maja 5
10-117 Olsztyn, tel. (89) 524-90-32, fax. (89) 524-90-31, e-mail: wbp@wbp.olsztyn.pl,
strona WWW <http://www.wbp.olsztyn.pl/wpbp/>

Sekcja 5. Usługi i poradnictwo w zakresie multimediiów

CENTRUM ROZRYWKI ON-LINE – PROMOWANIE DOBRYCH GIER

Gry Edukacyjne – Portal Edukacji Ekonomicznej

Zestaw ciekawych gier, kursów e-learningowych, quizów z dziedziny ekonomii dla początkujących (i nie tylko). Szczególnie polecane są gry decyzyjne on-line.

Kontakt: www.nbprotal.pl

MultiKulti „Gra w życie”

Gra zaproponowana przez Kampanię przeciw Homofobii (KPH). Zagraj w „Grę w życie” i sprawdź, jak to jest być kimś innym. Gra wymaga uruchomienia wyobraźni. „Czekają Cię różne koleje losu, no i jak to zwykle bywa, natrafisz na przeszkody. Każda ma swój numer i opis. Z opisu dowiesz się, co Ci się przytrafiło. W każdym opisie jesteś kimś innym - nie dziw się więc, że raz będziesz mężczyzną, raz kobietą, raz będziesz miał/a dzieci, a raz nie. Zobaczenie świata z punktu widzenia drugiego człowieka jest zwykle bardzo ciekawym doświadczeniem. Ostatnie pole to spełnienie twoich marzeń. Musisz tam dotrzeć - inaczej możesz się z nimi pożegnać. Gra w wersji internetowej jest przeznaczona dla jednej osoby. Gracz rzuca kostką, a pionek przesuwa się na planszy o wyrzuconą ilość oczek. Gdy gracz natrafi na przeszkodę, wyświetla się jej opis i konsekwencje. Wygrywa ten, kto dotrze do pola Koniec w jak najmniejszej liczbie rzutów kostką”.

Gra jest tu: <http://www.kampania.org.pl/2multikulti/gra/>

Kontakt 1: Redakcja Multi Kulti, tel. (022) 423-64-38, e-mail: redakcja@multikulti.org.pl,

Kontakt 2: KPH - Kampania Przeciw Homofobii, ul. Żelazna 68, 00-866 Warszawa, e-mail info@kampania.org.pl, strona WWW www.kph.org.pl

Centrum Informacji Europejskiej gry edukacyjne dla młodzieży on Line

Gry edukacyjne dotyczące Unii Europejskiej.

Kontakt:

<http://www.ukie.gov.pl/WWW/cie.nsf/0/8FC1109B4EBDEF1FC12570A5003A6C77?Open&RestrictToCategory=Źródła%20informacji>Centrum%20Informacji%20Europejskiej>Sieci%20informacyjne%20i%20serwisy>Serwis%20dla%20szkolnych%20klubów%20Europejskich>

Sekcja 6. ICT dla grup wykluczonych (osoby starsze, niepełnosprawni)

PODSTAWOWE KURSY ICT DLA SENIORÓW

„Niech cię wnuki nie wyprzedzą”

Bezpłatne 5-dniowe *SZKOLENIA KOMPUTEROWE* dla seniorów zorganizowane w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. J. Lompy w Katowicach. Szkolenie opracowała i zrealizowała Urszula Jankowska, opiekun Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Katowicach. Szkolenia obejmowały: obsługę komputera, korzystanie z edytora tekstów Microsoft Word, Internetu, poczty elektronicznej i komunikatora Gadu-Gadu. W warsztatach mogli wziąć udział wszyscy, którzy ukończyli 50 rok życia. Organizatorów zdziwiła popularność kursu - chęć uczestnictwa w zajęciach zgłosiło ponad 20 osób w wieku 60-85 lat. Były to przede wszystkim panie - emerytowane nauczycielki i słuchaczki Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Katowicach, który zamieścił wzmiankę o akcji biblioteki na swojej stronie internetowej. Szkolenie było zorganizowane w ramach obchodów Tygodnia Bibliotek 2007 (7-11 maja).

Kontakt: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. J. Lompy w Katowicach, Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego 7, Katowice, tel. (032) 258-57-84, tel./fax. (032) 258-18-15, e-mail: biblioteka@pbw.katowice.pl, biblioteka@pbw.katowice.pl, strona WWW <http://www.pbw.katowice.pl/>,

Kawiarenka internetowa dla seniorów

Biblioteka oferuje seniorom możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem Internetu, *WYSZUKIWANIA INFORMACJI, UDZIAŁU W CZATACH I PISANIA BLOGÓW* w formie dobrej zabawy. Projekt został dofinansowany w ramach Programu „Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego” Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, którego celem jest wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury poprzez inwestycje w infrastrukturę, poprawa warunków funkcjonowania instytucji kultury, instytucji filmowych oraz szkół i uczelni artystycznych.

Kontakt: Legnicka Biblioteka Publiczna, Filia Zbiorów Muzycznych i Specjalnych, ul. Heweliusza 7, Legnica, tel. (076) 722-60-14, e-mail: fzmis@lbp.lca.pl, <http://www.lbp.lca.pl/placowki.php?id=p4>

Uwagi: Miejska Biblioteka w Katowicach, Filia nr 15 prowadzi podobne zajęcia komputerowe dla seniorów „Internet dla każdego”.

„Senior też potrafi” - Ośrodek Kultury Kraków - Nowa Huta

Projekt realizowany we współpracy z Ośrodkiem Kultury Kraków - Nowa Huta oraz Bankiem BPH SA, którego pracownicy bezpłatnie przeprowadzili wykłady dla seniorów. Były też spotkania z pracownikami BPH – *OBSŁUGA KART, KONT* itp. Kursy komputerowe odbywały się w salach Ośrodka Kultury Kraków - Nowa Huta i prowadzone były przez jego pracowników. „Spotkania z bankiem” miały miejsce w salach szkoleniowych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Projekt prowadzony w ramach Wojewódzkiego Programu Polityki i Pomocy Społecznej wobec Starości na lata 2004 –

2006, sfinansowany ze środków Samorządu Województwa. Zainteresowanie proponowanymi kursami komputerowymi dla seniorów przerosło oczekiwania organizatorów.

Źródło:

http://www.rops.futuro.net.pl/seniorzy/index.php?action=tabela_pr&ID_projekt=13&nazwa=&obszar_ID=&rodzaj_ID=3&typ_ID=

Kontakt: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, ul. Radziwiłłowska 1, 31-026 Kraków, tel. (012) 422-06-36, fax. (012) 422-06-36 wew. 44, e-mail: biuro@rops.krakow.pl, strona WWW <http://www.rops.krakow.pl>

Uwagi: Podobny projekt był realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tczewie - „Seniorzy w XXI wieku” w 2002 r. (zajęcia obejmowały również *KURS OBSŁUGI TELEFONU KOMÓRKOWEGO* – wzywanie pomocy za pomocą prostego wybierania klawiszy, pisanie SMSów itp.).

„Medialny dialog międzypokoleniowy”

„Płaszczyzną współpracy międzypokoleniowej w projekcie realizowanym przez Lubelski Ośrodek Samopomocy były nowoczesne technologie – *FOTOGRAFIA, FILM, INTERNET*, a tematem Lublin i jego historia. - Lublin w oczach młodych i starszych to przecież zupełnie inne miasta. (...) Do udziału w projekcie zgłosiły się 32 osoby. Wśród młodych przeważali licealiści i studenci, a w gronie osób starszych silną reprezentację stanowili członkowie Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów, działającego przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie.

Uczestnicy warsztatów multimedialnych zastanawiali się, jak za pomocą filmu, Internetu i fotografii opowiedzieć o swoim mieście: utrwalić upływający czas, uchwycić atmosferę ulubionych zakątków, pokazać rytm, w jakim toczy się życie na głównych placach czy zapomnianych ulicach. Efektem pracy trzech grup warsztatowych był *FILM, WYSTAWA ZDJĘĆ I STRONA INTERNETOWA*. Zajęcia informatyczne zaczęły się od zapoznania starszych z obsługą komputera i Internetu. Z pomocą młodych uczyli się zakładania skrzynki e-mail, wysyłania wiadomości, korzystania z wyszukiwarki internetowej. W trakcie pracy nad stroną internetową dotyczącą Lublina starsi mogli przekonać się, jak przydatne są nowe technologie. Z pomocą młodych znaleźli *W INTERNECIE SERWISY HISTORYCZNE* dotyczące Lublina i *ARCHIWALNE ZDJĘCIA*. Praca nad stroną zachęciła starszych do wspomnień i opowieści o ich rodzinnym mieście.”

Projekt zrealizowany w ramach programu Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundacji PZU „Łączymy Pokolenia”. Opracowane na podstawie:

<http://filantropia.org.pl/pokolenia/data.php?id=38>

Kontakt: Lubelski Ośrodek Samopomocy, ul. Narutowicza 54, 20-016 Lublin, tel./fax. (081) 743-66-13, e-mail: los@los.lublin.pl, strona WWW www.los.lublin.pl

Książka na telefon

Bibliotekarze w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wyrach prowadzą akcję „Książka na telefon”. Biblioteka nie jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych, z możliwości zamawiania książek przez telefon mogą korzystać wszystkie osoby chore, starsze i niepełnosprawne. Aby skorzystać z tej oferty, należy zadzwonić do biblioteki i zamówić książki.

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna w Wyrach, 43-175 Wiry, ul. Dąbrowszczaków 58, tel. (032) 218-72-73, e-mail bibliotekawiry@neostrada.pl, Filia Gostyń, ul. Pszczyńska 372, 43-176 Gostyń, tel. (032) 218-75-23, e-mail bibliotekagostyn@neostrada.pl

Uwagi: Inne biblioteki nawiązały współpracę z harcerzami i innymi chętnymi wolontariuszami (np. Miejska Biblioteka w Katowicach). Można się zastanowić, czy skoro jest „książka na telefon”, to czy nie można poszerzyć tej formuły o „KSIĄŻKĘ NA SMSA”, „KSIĄŻKĘ NA GADU GADU” itp.

Najbardziej rozwiniętą – jeśli chodzi o standaryzację i kodyfikację – usługę dostarczania książki na telefon ma Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu. Zinstytucjonalizowana współpraca z wolontariuszami, którzy pomagają w dostarczaniu książek do miejsca zamieszkania danej osoby, ma swoje odzwierciedlenie w szczegółowym regulaminie, który jest dostępny tu: <http://www.biblioteka.wroc.pl/strona/regulamin> Warte zauważenia jest, że regulamin jest przekazywany ustnie przez bibliotekarza / bibliotekarkę osobie zamawiającej w czasie bezpośredniej wizyty.

Chełmska Biblioteka na Kótkach - bibliobus

Bibliobus kursuje w Chełmie raz w tygodniu, zatrzymując się na czterech stałych przystankach, oznakowanych specjalnym znakiem drogowym.

Mieszkańcy mogą wypożyczać książki, składać zamówienia na określone pozycje, *KORZYSTAĆ Z ELEKTRONICZNYCH KATALOGÓW I INFORMACJI*, uzyskiwanych w oparciu o Internet. Do tej pory bibliobus wypożyczał książki podopiecznym Warsztatów Terapii Zajęciowej przy Ośrodku Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, dowoził zbiory osobom starszym i chorym oraz uczestniczył w spotkaniach wyjazdowych o charakterze promocyjnym.

Miejsca postoju bibliobusu zostały zlokalizowane w dzielnicach znacznie oddalonych od filii bibliotecznych. Organizatorzy liczą na to, że działalność bibliobusu ułatwi kontakt z biblioteką, zwłaszcza dzieciom, osobom starszym i niepełnosprawnym.

Kontakt: Chełmska Biblioteka Publiczna im. Marii Pauliny Orsetti w Chełmie, 22-100 Chełm, ul. Partyzantów 40, Bezpłatna biblioteczna infolinia 0 800 702 013, tel. (082) 563-95-92, fax. (082) 563-95-05, e-mail: chbp@interia.pl, strona WWW <http://www.chbp.chelm.pl>

Uwaga: Biblioteka otworzyła bezpłatną infolinię, dzięki której mieszkańcy mogą również dowiedzieć się, jaka jest trasa bibliobusu.

Kurs komputerowy dla ośmiu grup seniorów

Kurs komputerowy dla ośmiu grup seniorów. Harmonogram zajęć dostępny jest tu:

<http://scksztum.nazwa.pl/sck/index.php?id=1192096734> i przewiduje *PODSTAWY PRACY Z KOMPUTEREM*, edytor tekstu - wprowadzenie do pakietu MS Office, praktyczne wykorzystanie - edytor i arkusz kalkulacyjny, Internet - poczta elektroniczna. Chętni muszą uiścić składki członkowskie.

Kontakt: Sztumskie Centrum Kultury, 82-400 Sztum, ul. Galla Anonima 16 (zamek) tel./fax. (055) 277-23-06; (055) 277-24-18; (055) 640-63-45, e-mail: sck@data.pl, strona WWW <http://scksztum.pl/>

Akademia e-Seniora

Na stronie http://www.upclive.pl/Akademia_e_Seniora/#strona_glowna znajdują się informacje o programie UPC Polska skierowanym do seniorów, m.in.:

- gdzie i kiedy odbywają się kursy dla seniorów,
- relacje z przebiegu kursów,
- sylwetki uczestników,
- komentarze samych kursantów.

Na stronie dostępna jest *WIRTUALNA SZKOŁA PREZENTUJĄCA MATERIAŁY POMOCNE W SAMODZIELNEJ* nauce:

- krótkie instruktaże,
- słownik pojęć,
- ciekawe linki,
- artykuły dotyczące Internetu i jego użytkowników.

Organizatorzy stawiają sobie za cel, aby seniorzy odnajdywali na tej stronie ciekawe i praktyczne informacje oraz dzielili się swoimi doświadczeniami związanymi z Internetem.

Kontakt: Organizatorzy: UPC Polska, Al. Jana Pawła II 27, 00-867 Warszawa, tel. (022) 70-10-877, www.upc.pl, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, ul. Marszałkowska 6/6, 00-590 Warszawa, tel. (22) 622-01-22 wew. 29, fax. (22) 622-02-11, e-mail: j.tokarz@filantropia.org.pl, www.filantropia.org.pl

Internetowe Archiwum Wspomnień

Projekt „Retransmisja” autorstwa Moniki Grochowskiej przewidywał uruchomienie internetowego archiwum wspomnień. Na stronie internetowej planowane było zamieszczenie plików mp3 – nagranych wspomnień osób starszych. Zamierzeniem autorki było, aby na tej stronie można było również współtworzyć *ARCHIWUM WSPOMNIENIŃ W FORMIE MP3*, wrzucając nagrane wspomnienie, opowieść, anegdotę starszej osoby.

Kontakt: wywiad z autorką na blogu Brief – źródło marketingowej inspiracji pod adresem <http://brief.blox.pl> oraz na stronie Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce http://www.filantropia.org.pl/pokolenia/data_news.php?id=01&new=85

Uwagi: Strona www.retransmisja.pl nie działała w lipcu 2008 r. Główna część projektu była realizowana w lipcu 2007 r. Ciekawy pomysł łączący ideę archiwum lokalnego z nowoczesnymi technologiami.

POMOC OSOBOM NIEWIDOMYM W KORZYSTANIU Z KOMPUTERÓW

Dla osób niewidomych korzystających z bibliotek najważniejsze są:

- *DOSTĘP DO WERSJI ELEKTRONICZNEJ KSIĄŻEK* - format Word, tekstowy, mp3, Digital Accessible Information System (DAISI);
- dostęp do zasobów komputerowych i do stron WWW (koncepcja Accessibility);
- możliwość *PRZEGLĄDANIA KATALOGÓW PRZEZ INTERNET*;

- dostęp do materiałów informacyjnych (najtrudniej dostępnym formatem jest PDF);

Osoby słabowidzące cenią sobie możliwość powiększenia tekstu na ekranie oraz większe klawisze, bądź klawisze z nalepkami powiększającymi litery. Windows oferuje funkcje pozwalające na *POWIĘKSZANIE TEKSTU NA EKRANIE*. Ta funkcja może być przydatna nie tylko dla osób słabowidzących.

Jeśli chodzi o dostępność poszczególnych aplikacji – Linux (w przeciwieństwie do komercyjnego programu operacyjnego Microsoft Office) jest mało dostępny. Niedostępne są programy pisane w Javie (np. czaty), a także format DjVu (graficzny), który niektóre biblioteki wykorzystują do digitalizacji zasobów. Osoby niewidome mogą prowadzić blogi, dostępne blogi można tworzyć w oparciu o WordPress, będący Semantyczną Platformą Publikacyjną do Użytku Osobistego <http://wordpress-polska.org/>, natomiast platformy e-learningowe są generalnie mało dostępne, oprócz programu BlackBoard (The Blackboard Learning System™), którego przeznaczeniem jest tworzenie narzędzi interaktywnych ułatwiających uczenie się. <http://www.blackboard.com>

Internet dla wszystkich

Internet daje możliwość zdobycia wiedzy i pracy, a także utrzymania kontaktu z innymi ludźmi, umożliwia zatem jego użytkownikom możliwość aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie. Dlatego niezwykle ważnym elementem procesu włączania osób niepełnosprawnych do społeczeństwa jest usunięcie bariery komunikacyjnej, jaką jest słaba dostępność części materiałów znajdujących się w Internecie. Rozwiązaniem tego problemu jest popularyzacja i wdrożenie zasad dostępności treści internetowych, opracowanych przez Web Content Accessibility Guidelines do polityki zarządzania treścią w każdej instytucji. Problem niedostosowania stron internetowych do osób z dysfunkcją wzroku tkwi w niskiej wiedzy projektantów tych stron na temat możliwości i ograniczeń związanych z korzystaniem z nowoczesnych technologii przez osoby niewidome.

Promowanie zasad dostępności ma charakter uniwersalny i dotyczy wszystkich użytkowników sieci. Strona internetowa stworzona z zastosowaniem *STANDARDÓW DOSTĘPNOŚCI* jest łatwiejsza w obsłudze i prostsza w konserwacji, a przy tym lepiej indeksowalna w serwisach. Opracowano poradnik „Dostępne www. Studenci niewidomi i słabowidzący - poradnik dla wyższych uczelni” http://www.firr.org.pl/naszepublikacje/FIRR_Dostepne_WWW.pdf

Kontakt: Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego, ul. Wybickiego 3A, 31-261 Kraków, tel. (012) 629-85-14, fax. (012) 629-85-15, Oddział Warszawa - Al. Jana Pawła II 11, 00-828 Warszawa, tel./fax. (022) 652-91-90, e-mail: biuro@firr.org.pl, strona WWW www.firr.org.pl

Uwagi: Przewodnik powstał z myślą o uczelniach wyższych, jednak wskazówki w nim zawarte z powodzeniem mogą być stosowane przez inne instytucje przy budowie dostępnych stron WWW.

Wypożyczalnia dla dorosłych z Oddziałem Książki Mówionej

Szkoleniem osób niepełnosprawnych w obsłudze urządzenia Czytak oraz pomocą zajmuje się niewidomy pracownik biblioteki pan Czesław Chmiel. Otrzymanie karty czytelnika w Oddziale Książki Mówionej wiąże się z przedstawieniem bibliotekarzowi legitymacji członka Polskiego Związku Niewidomych, zaświadczenia od lekarza (w przypadku niezrzeszonych) lub zaświadczenie o dysleksji.

Jednak wymogi formalne nie są takie ostre - każdy, kto ze względów zdrowotnych czy choćby niemożności utrzymania książki w ręku będzie chciał zapisać się do biblioteki, zostanie chętnie przyjęty do grona czytelników Oddziału *KSIĄŻKI MÓWIONEJ*. W Oddziale dostępne jest urządzenie Czytadło oraz program My Reader (opisane w sekcji 1 raportu).

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach, Filia nr 1 z Oddziałem Książki Mówionej, ul. Ligonia 7, Śródmieście, tel. 0-32 251-30-47, e-mail: filia1@mbp.katowice.pl, strona WWW <http://www.mbp.katowice.pl>

ASYSTA, POMOC W ZAKŁADANIU KONTA E-MAIL, E-BANKING, SKYPE, PHOTOBLOGI

Portal Klub Seniora Cafe

www.klub.senior.pl to komercyjny serwis internetowy, w którym spotykają się ludzie zainteresowani tematyką dotyczącą seniorów, ich problemów i funkcjonowania w społeczeństwie. Zgodnie z regulaminem serwisu Klub nie jest przeznaczony wyłącznie dla osób starszych. Zarejestrować się i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczności może każdy użytkownik Internetu. Rejestracja w Klub Senior Cafe jest równoznaczna z wyrażeniem zgody na otrzymywanie dodatkowych przesyłek, zawierających materiały informacyjne i handlowe oraz oferty promocyjne Senior.pl i jego parterów.

Każdy użytkownik Klub Senior Cafe może wypowiadać się *NA FORUM*, zakładać nowe tematy. Każdy ma do dyspozycji takie narzędzia, jak *PROFIL*, *GALERIA*, *BLOG*, *KSIĄŻKA KUCHARSKA*. Dobrowolne jest również wpisywanie szczegółów na swój temat, wstawianie awatara czy podawanie danych kontaktowych. W szczególności nie ma obowiązku podawania danych osobowych.

Serwis oferuje *BIEŻĄCE WSPARCIE W ZAKRESIE ICT – E-POMOC* - Komputer, internet, telekomunikacja - tu udzielana jest pomoc i rozwiązywane problemy, związane z obsługą komputera i korzystaniem z Internetu. eSenior – to dyskusje na temat korzystania z Internetu, dzielenie się nowymi odkryciami.

Misją serwisu jest przeciwstawianie się wykluczeniu osób starszych z jakiegokolwiek dziedziny życia i pokazanie, że seniorzy nie są „za starzy”, by realizować się zawodowo, żyć w szczęśliwych związkach czy spełniać swoje marzenia. Organizatorzy serwisu pokazują, że słowo „emeryt” nie oznacza schorowanego starca, a „babcia” – niewykształconej, dobrotliwej, darmowej opiekunki do dzieci. Informuje o tym, jak żyją i radzą sobie ludzie w „złotym wieku” na całym świecie.

Prawo własności intelektualnej: Właścicielem praw do serwisu jest Kasat Sp. z o.o.

Kontakt: KASAT Sp. z o.o., ul. Jaśminowa 2/4, 55-080 Kąty Wrocławskie, Polska, Tel. (071) 799-19-38, tel. kom: (0) 502 300 775, tel./fax. (071) 799-19-38, info@kasat.net

Biblioteka Publiczna Dzielnicy Wola

Pracownicy poszczególnych bibliotek mają dyżury, wspierają osoby starsze w obsłudze komputera, edycji tekstu, *OBSŁUDZE KONTA MAILOWEGO*.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie WWW biblioteki.

Kontakt: Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Wola m.st. Warszawy, 01-003 Warszawa, Al. Solidarności 90, tel.(022) 838-37-91, fax.(022) 838-91-68, animator@bpwola.waw.pl (animator kultury), strona WWW <http://www.bpwola.waw.pl/>

Szkolenia komunikacyjne oraz kursy obsługi komputera dla matek

W ramach projektu IW EQUAL powstała metodologia prowadzenia kursów komputerowych i komunikacyjnych dla osób przebywających na urloпах macierzyńskich lub wychowawczych. Osoby, które ze względu na fakt posiadania małego dziecka napotykają na poważne trudności w godzeniu życia zawodowego z życiem rodzinnym. Szkolenia komunikacyjne oraz *KURSY OBSŁUGI KOMPUTERA DLA OSÓB WYCHOWUJĄCYCH DZIECI* mogą być prowadzone przez instytucje szkoleniowe, organizacje pozarządowe, edukacyjne. Podczas szkoleń komputerowych uczestniczki zapoznały się ze sposobem poszukiwania informacji w Internecie (np. ogłoszenia o pracę, opieka nad dzieckiem, porady prawne). Moduły tematyczne obejmowały zapoznanie się z różnymi programami (Word, Excel, PowerPoint, Internet).

Dotychczasowe zastosowanie: Projekt IW EQUAL „Kompromis na rynku pracy – innowacyjny model aktywizacji zawodowej kobiet”.

Prawo własności intelektualnej: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Kontakt: Stowarzyszenie Akademia Pełni Życia, ul. Juliusza Lea 5a/4, 30-046 Kraków, tel. (012) 411-05-24, e-mail: plnineu@plnineu.org, strona WWW www.apz.org.pl

Uwagi: Opis wdrożenia praktyki wraz ze wszystkimi niezbędnymi dokumentami jest zawarty w publikacji pod redakcją Anny Hejdy „Recepta na zmianę – katalog dobrych praktyk”, Publikacja Krajowych Sieci Tematycznych Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (temat C), Warszawa 2008 r. Publikacja dostępna jest on-line na stronach Fundacji Fundusz Współpracy <http://www.cofund.org.pl/> publikacja i zawartość płyt będących jej integralną częścią znajdują się tu: <http://www.equal.org.pl/kompendium.php?CID=1&lang=pl>

Wypracowana, przetestowana i opisana metoda pracy z osobami o szczególnych potrzebach może być przydatnym narzędziem w ramach Programu Bibliotecznego.

Biblioteka w Second Life

Pojawiają się takie koncepcje na blogu Web 2.0

Photoshop i mail dla seniorów- obróbka zdjęć z wakacji

Od 22 lipca do 19 sierpnia w MultiCentrum we Wrocławiu odbywają się zajęcia dla seniorów dotyczące *OBRÓBKI ZDJĘĆ CYFROWYCH*. Osoby zainteresowane uczestnictwem są proszone o przyniesienie własnych aparatów cyfrowych z odpowiednim oprzyrządowaniem, umożliwiającym podłączenie do komputera. Na zajęciach uczestnicy mogą poznawać tajniki programu Photoshop. W MultiCentrum dostępnych jest 10 stanowisk, zgłoszenia przyjmowane są mailowo.

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu,
MultiCentrum, Powstańców Śląskich 210, tel. (071) 364-69-66, e-mail: multicentrum2@biblioteka.wroc.pl, strona WWW http://www.biblioteka.wroc.pl/strona/kurs_obsugi_aparatu_cyfrowego

Uwagi: Biblioteka uczestniczy w programie Akademia e-Seniora UPC.

„Nie wiesz? – sprawdź w Internecie na WWW...”

Warsztaty komputerowe dla seniorów – czytelników MBP we Wrocławiu organizowane w Filii nr 34 w ramach Klubu e-Seniora UPC. W programie dwumiesięcznego kursu m.in.: korespondencja i komunikacja przez Internet, wyszukiwanie informacji w sieci, *PRASÓWKA ON-LINE*, nawigacja po stronach internetowych na przykładzie strony www.biblioteka.wroc.pl (katalog biblioteczny Aleph, linki, newsletter, FAQ).

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, Filia nr 34, ul. Wyszyńskiego 34, Pracownia e-Seniora UPC

Uwagi: Ponadto w każdej filii dyżuruje bibliotekarz/bibliotekarka, którzy udzielają seniorom porad w zakresie obsługi komputera. Lista dyżurów dostępna jest tu: http://www.biblioteka.wroc.pl/strona/warsztaty_educacyjne

SPECJALISTYCZNE WYSZUKIWANIE INFORMACJI W INTERNECIE

Biblioteka na Targówku

Biblioteka Publiczna Dzielnicy Targówek m. st. Warszawy, 03-291 Warszawa, ul. Św. Wincentego 85, tel./fax. (0-22) 675-52-19, (022) 814-24-07, www.multibiblioteka.waw.pl, e-mail: info@multibiblioteka.waw.pl

Uwagi: Strona biblioteki jest bardzo przejrzysta, łatwa w nawigacji. Na stronie znajdziemy informacje o zasobach każdej z palcówek (np. lista dostępnych na miejscu czasopism, *SPECJALISTYCZNYCH PROGRAMÓW NP. LEX*). Opisom towarzyszą zdjęcia zachęcające do odwiedzin. Strona została zrobiona z wykorzystaniem CMSu Joomla!

Specjalistyczne wyszukiwanie informacji

Placówka przystosowana do obsługi osób niepełnosprawnych ruchowo oferuje *WYSZUKIWANIE SPECJALISTYCZNYCH INFORMACJI* dotyczących problematyki niepełnosprawności (przepisy prawne, specjalistyczna literatura) użytkownikom niepełnosprawnym, ich rodzinom oraz wszystkim zainteresowanym tą tematyką.

Kontakt: Punkt Specjalistycznej Informacji Biblioteczno-Bibliograficznej dla Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin, funkcjonuje w ramach Filii nr 1 Legnickiej Biblioteki Publicznej, ul. P. Gojawczyńskiej 4, tel. (076) 722-60-01, e-mail: filia1@lbp.lca.pl

ASYSTA W DOSTĘPIE DO KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ, E-LEARNING

Darmowy kurs on-line dotyczący języka HTML/CSS Samouczek.

Pełny kurs języków XHTML: 1.1, 1.0, HTML: 4.01, 4.0, 3.2, 3.0, 2.0, CSS: 2.1, 2.0, 1.0 stanowi kompendium wiedzy każdego webmastera i jest najpełniejszym elektronicznym podręcznikiem w wersji polskiej, który zawiera opisy wszystkich poleceń obecnie obowiązujących standardów, opracowanych przez World Wide Web Consortium.

Kurs uczy posługiwania się tylko tymi poleceniami, które mają przyszłość i są lub będą poprawnie interpretowane w każdej przeglądarce. Wśród wielu poleceń, które kiedyś były standardem, część nie jest już zalecana i w kursie można znaleźć ich zamienniki.

Każde z ponad 350 poleceń poparte jest przykładami, których łącznie w kursie jest ok. 700. Całość uzupełniają dodatkowe artykuły, tabele i wskazówki praktyczne.

To jeden z najpopularniejszych *KURSÓW XHTML* - istnieje od czerwca 2002 r. Korzystają z niego szkoły, uczelnie, instytucje edukacyjne, firmy, dostawcy usług internetowych, portale, webmasterzy, programiści czy wreszcie osoby prywatne, tworzące strony amatorsko.

Prawo własności intelektualnej: copyright, Wirtualna Polska

Kontakt: <http://webpark.wp.pl/kurs.html?ticaid=1665f&ticsrn=3>

Uwagi: nie znalazłam przykładu wspierania użytkowników bibliotek w e-learningu. Niemniej opisany tu kurs może być wskazywany przez bibliotekarzy jako ciekawe narzędzie edukacyjne.

Sekcja 7. Wsparcie dla samoorganizacji społecznej na poziomie lokalnym

ASYSTA, POMOC W NAWIĄZYWANIU KONTAKTU Z EKSPERTEM Z INNEJ CZĘŚCI POLSKI / ŚWIATA (TUTORING)

Kontakt z ludźmi związanymi z komiksem

W bibliotece specjalizującej się w komiksie udzielane są informacje i specjalistyczne porady. Biblioteka specjalizuje się w komiksie. Pracownicy tej nietypowej biblioteki chętnie pomogą i doradzą w danej dziedzinie. Pracownia Komiksu wspomaga przyszłych maturzystów, dostarczając i wskazując im materiały do przygotowywanych przez nich prezentacji o komiksie, pomaga młodym rysownikom i scenarzystom oraz stara się konsolidować środowisko komiksowe z Trójmiasta.

Bibliotekarze pomagają wszystkim, którzy się zgłaszają do biblioteki po to, aby *ZESKANOWAĆ DOKUMENTY DO CV, WYSZUKAĆ INFORMACJE W INTERNECIE POTRZEBNE DO SZKOŁY*.

Ponadto pracownicy biblioteki udzielają informacji turystycznych, pomagają użytkownikom *NAWIĄZAĆ KONTAKT Z LUDŹMI ZWIĄZANYMI Z KOMIKSEM*. Do czytelników podchodzą w sposób indywidualny, interesują się uczniami i często doradzają im w sprawach związanych ze szkołą i edukacją. Nie zawsze mogą zastąpić edukacyjną i wychowawczą rolę szkoły czy domu, ale przy pomocy dostępnych środków udaje im się pomóc wszystkim czytelnikom.

Kontakt: Pracownia Komiksowa WiMBP w Gdańsku, Gdańsk – Suchanino, ul. Paderewskiego 11 tel. (058) 322-36-35, blog <http://komiks.bblog.pl/>

PROWADZENIE KAWIARENKI

Antykwariat na peronie

Nietypowe miejsce – na peronie PKP w budynku starego dworca w Krzeszowicach powstał antykwariat (albo po prostu sklep z używanymi książkami). Do dyspozycji gości jest mini kawiarenka, w której można napić się kawy przy lekturze. Na ścianach fotografie z Krzeszowic. „Kawiarnia to miejsce, gdzie spokojnie można pobyc z książkami”. Antykwariat sprowadza książki na specjalne zamówienie. W przyszłości planowane jest poszerzenie oferty o używane podręczniki.

W antykwariacie odbywają się różne zajęcia plastyczne (np. decoupage dla dorosłych) oraz kreatywne warsztaty dla dzieci do lat 12. W antykwariacie zorganizowane jest również miejsce dla dzieci, czeka na nie kącik wypełniony zabawkami, kredkami i książeczkami.

Strona www antykwariatu jest nietypowym *SKLEPEM INTERNETOWYM* – można w nim przejrzeć aktualne zbiory uporządkowane tematycznie, zakupić różne ciekawe przedmioty (np. ozdobne doniczki).

Kontakt: PeKaPe Ulla Pałka, e-mail pekape.ullapalka@gmail.com, tel. kom. 501 178 384, 32-065 Krzeszowice, ul. Kolejowa nr dz.41/102 nr. inw. 1614 / wysyłka skr. poczt. 9,

Uwagi: Zakładam, że ozdobne doniczki dostępne w sklepie internetowym są produktami warsztatów decoupageu, jeśli tak jest, to ciekawy pomysł dla bibliotek. W Wielkiej Brytanii istnieją sklepy z ceramiką, którą na miejscu, pod okiem specjalistów można ozdobić dowolną techniką, a po

wyschnięciu kupić. Własnoręcznie ozdobiona filiżanka jest odpowiednio droga, co jest uzasadnione, biorąc pod uwagę charakter usługi.

PROWADZENIE LATEM OGRÓDKA PRZY BIBLIOTECE

Ogródek

Nie znalazłam przykładów. Ogródek przy bibliotece może wprowadzić zwiększyć jej atrakcyjność w oczach użytkowników, jednak należy pamiętać, że niewielu bibliotekarzy zgodzi się na korzystanie ze zbiorów na świeżym powietrzu - książki szybciej się tam niszczą.

CENTRUM HOBBISTYCZNE

Warsztaty komiksu i języka japońskiego

Pracownia Komiksowa do końca czerwca 2008 roku będzie realizować cykl bezpłatnych warsztatów o następującej tematyce:

- Spotkania klubu Go i fanów gier planszowych. Biblioteka zaprasza do zapoznania się z kolekcją gier planszowych. Można przyjść, nauczyć się grać w nowe gry - spotkania klubu Go są przeznaczone głównie dla osób początkujących;
- Nieformalne spotkania twórców komiksów. Biblioteka zachęca do przyniesienia swoich prac, scenariuszy. Spotkania są okazją dla młodych artystów do szerszego zaprezentowania swoich prac - również w formie wystaw;
- Kurs języka japońskiego dla początkujących. Kurs będzie miał charakter 1,5 godz. lekcji z prezentacjami multimedialnymi, sprawdzianami i ocenami - pierwsze spotkanie 24 kwietnia;
- Tańce na matach DDR¹;
- Kaligrafia japońska - całkowicie niezależna od kursów języka japońskiego odbywających się w czwartki. Doskonała okazja do zabawy tuszem i pędzelkiem.

Wszystkie warsztaty są finansowane ze środków pozyskanych od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Kontakt: Pracownia Komiksowa WiMBP w Gdańsku, Gdańsk – Suchanino, ul. Paderewskiego 11 tel. (058) 322-36-35, blog <http://komiks.bblog.pl/>

Warsztaty filmowe i fotograficzne

(patrz sekcja 1, Gminna Biblioteka Publiczna w Leśniowicach, 22-122 Leśniowice, tel. (082) 567-54-25, biblioteka@bibliotekalesniowice.pl, <http://www.bibliotekalesniowice.pl>)

---

¹ DDR to skrót od Dance Dance Revolution - gry wywodzącej się z Japonii, w której do gry używa się nóg. Zadaniem gracza jest wciskać odpowiednie klawisze (górze, dół, lewo, prawo) w rytm muzyki oraz w momencie gdy pokazujące się na ekranie strzałki "wjadają" w odpowiednie kontury. Więcej na stronie DDR Poland <http://www.ddrpl.com/>

ORGANIZACJA CHÓRU, NAUKI TAŃCA, ZAJĘĆ SPORTOWYCH

Czasem zajęcia sportowe są częścią letnich programów oferowanych przez biblioteki dzieciom i młodzieży „Wakacje w bibliotece”. Zwykle są to rajdy rowerowe lub niewymagające specjalistycznego sprzętu gry i zawody zespołowe.

ORGANIZACJA ZAJĘĆ, PIKNIKÓW

Wakacje w bibliotece kojarzą ci się z nudą? Nic bardziej mylnego

Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu przygotowała na lato szereg propozycji dla najmłodszych. Nie zabraknie konkursów, zabaw przy komputerze, rekreacji na świeżym powietrzu i świetnej zabawy. Harmonogram dostępny jest tu: <http://www.rekreacja.wroc.pl/artykul.php5?id=633> Przykładowe zajęcia: „CDN... czyli ciąg dalszy napisz.” - każdy czytelnik może napisać swój własny fragment książki. „Babcie czytają, dzieci malują” itp.

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, ul. Sztabowa 98, 53-310 Wrocław, tel./fax. (071) 364-69-68, (071) 364 69-73/76, e-mail: mbp00@biblioteka.wroc.pl, strona WWW www.biblioteka.wroc.pl

ORGANIZACJA KURSÓW JĘZYKÓW OBCYCH

Kursy języka

Biblioteka organizuje kursy języków obcych, nauczanych na różnym poziomie zaawansowania. W ofercie znajdują się kursy języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i hiszpańskiego. Zajęcia odbywają się w specjalnie do tego celu wyposażonym laboratorium, zaś lektorzy gwarantują wysoki poziom usług edukacyjnych.

Kontakt: Biblioteka Miejska w Luboniu, ul. Żabikowska 42, 62-030 Luboń, tel.(061) 813-09-72, e-mail: biblioteka@biblub.com, <http://biblub.com>

Uwagi: Biblioteka przywiązuje dużą wagę do działalności informacyjnej. Do promocji swoich usług wykorzystuje plakaty (rozwieszane w całym mieście i w miejskich środkach komunikacyjnych), indywidualne zaproszenia dla czytelników i mieszkańców Lubonia, informacje - zapowiedzi w prasie lokalnej i regionalnej, radiu, również w telewizji poznańskiej.

KLUBY SENIORA (RÓŻNE INICJATYWY)

(patrz sekcja 6 raportu)

BANKI CZASU – MINI RYNEK PRACY

Bank Godzin Wzajemnik

Bank Godzin to platforma bezgotówkowej wymiany usług. Wymiana dokonuje się wśród członków, którzy z własnej woli tworzą *BANK GODZIN - PORTAL*.

Jak działa Bank Godzin? Jednostką wyceny świadczonych usług jest jedna godzina. Udzielona pomoc jest w wymiarze godzinowym zapisywana na indywidualnym koncie świadczeniodawcy i odejmowana od stanu konta świadczeniobiorcy.

Istnieje możliwość zaciągnięcia czasowego kredytu w Banku Godzin celem uzyskania pomocy od innych członków. Spłata kredytu powinna nastąpić w najkrótszym możliwym terminie. Istnieje możliwość przekazania swoich godzin na rzecz innych członków Banku. Szczegółowe warunki wymiany usług ustalane są pomiędzy świadczeniodawcą i świadczeniobiorcą, w szczególności czas trwania i zakres usługi.

W czasie realizacji projektu do Banku należało 30 osób, głównie matek małych dzieci. Wymiana usług koncentrowała się w szczególności na opiece nad dziećmi (również w nocy), wspólnych wyjazdach. Poza tym uczestnicy chętnie udzielali sobie korepetycji, np. z języków obcych, szycia na maszynie, gotowania. Bardzo popularna była praktyczna nauka jazdy samochodem. Miesięcznie w Banku generowanych było średnio 40 godzin wymian. Wartością dodaną Banku Godzin była integracja grupy – raz w miesiącu wszyscy się spotykali.

Kontakt: ul. Kasprowicza 9a/1, 32-523 Kraków, tel./fax. (012) 411-05-24, e-mail: bankgodzin@plineu.org, strona WWW www.bankgodzin.org

Uwagi: Bank Godzin funkcjonował w ramach projektu „Kompromis na rynku pracy – innowacyjny model aktywizacji zawodowej kobiet”, prowadzonego przez Stowarzyszenie Doradców Europejskich PLinEU. Po zakończeniu projektu zamierzeniem organizatorów było, aby „Bank Godzin” funkcjonował nadal, przy wykorzystaniu zasad wypracowanych w projekcie dofinansowanym w ramach IW EQUAL.

CzasNa Wzajem

Projekt tworzenia Społecznych Banków Czasu realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. Merytorycznego wsparcia udzielają członkowie Warszawskiego Banku Czasu.

Projekt był realizowany do końca lipca 2006 roku. W każdej z sześciu społeczności uczestniczących w projekcie miał powstać co najmniej jeden Bank. Metoda tworzenia Banku Godzin oraz jego charakter miał być dostosowany do specyfiki lokalnej oraz możliwości i doświadczeń partnerów lokalnych.

Kontakt: Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, ul. Marszałkowska 6/6, 00-590 Warszawa, tel. (22) 622-01-22, fax. (22) 622-02-11, e-mail: arfp@filantropia.org.pl, strona WWW www.arfp.org.pl, strona projektu: <http://www.czasnawzajem.pl/forum/>

Uwagi: Ostatni post na Forum pochodzi z 2007 r. na Forum ogółem jest 7 wpisów...

Można dowiedzieć się w Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce, czy wystąpiły jakieś trwałe efekty wdrożenia tego programu, jaką rolę może pełnić biblioteka publiczna w programie tego typu.

Sekcja 8. Ułatwienie korzystania z e-governance (wsparcie obywateli w kontaktach z władzami publicznymi)

ZORGANIZOWANIE PORADNICTWA, KURSÓW DLA OSÓB BEZROBOTNYCH, W TYM OSÓB 50+ (URZĘDNIICY Z PUP, PRACOWNICY NGOs)

Indywidualne nieodpłatne porady doradcy zawodowego, prawnika

Gminne Centrum Informacji w Lnianie jest integralną częścią Gminnej Biblioteki Publicznej. W bibliotece dostępne są zbiory literatury specjalistycznej z psychologii, prawa, ekonomii, socjologii. Centrum powstało i istnieje z myślą o osobach bezrobotnych poszukujących pracy, absolwentach i uczniach. W placówce prowadzone są zapisy na indywidualne nieodpłatne porady: radcy prawnego, pedagoga społecznego, doradcy zawodowego. Można otrzymać pomoc w *SPORZĄDZENIU DOKUMENTÓW, TAKICH JAK CV, LISTÓW MOTYWACYJNYCH CZY PODAŃ I ZAPISANIU ICH W FORMIE ELEKTRONICZNEJ*. Pracownicy służą pomocą również w korzystaniu z Internetu - znalezieniu oferty pracy na popularnych stronach pośrednictwa pracy, stworzeniu skrzynki e-mailowej, wysłaniu elektronicznej wiadomości z załącznikami. Użytkownicy mogą *WYSŁAĆ FAKS* do swojego przyszłego pracodawcy – pracownicy Centrum pomagają to zrobić.

Opis aplikacji: faks, Internet, skaner, drukarka.

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel. (052) 33-23-022 wew. 33 lub (052) 33-23-059, adres e-mail: gciLniano@xl.wp.pl, strona WWW

<http://www.gbplniano.ovh.org/>

Uwagi: możliwość wysyłania faksu jest bardzo istotna dla wielu mieszkańców gmin wiejskich – wiele urzędów nadal posługuje się tą formą komunikacji.

Redagowanie pism, CV listów motywacyjnych, przepisywanie dokumentów

Usługa *EDYCJI TEKSTÓW* dostępna jest w telecentrum w Bibliotece Publicznej w Katowicach. Informacja umieszczona na bibliotecznym blogu dostępnym tu: <http://joan-www.bloog.pl/kat,400701,index.html>

Kontakt: Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 3, ul. Gliwicka 93, Katowice, tel. (032) 254-59-69, e-mail: filia3@mbp.katowice.pl, strona WWW <http://joan-www.bloog.pl>

Doradztwo zawodowe w bibliotece

Patrz sekcja 2 raportu - asysta, pomoc w wyborze szkoły ponadgimnazjanej / uczelni.

Pomoc osobom bezrobotnym w pozyskiwaniu informacji

Zastosowanie: Remiza Strażacka w gminie Stachówka, woj. mazowieckie.

W małej popegeerowskiej wsi strażacy wraz z mieszkańcami wyremontowali remizę, wyposażyli w sprzęt komputerowy i darmowe oprogramowanie. Teraz mieści się tam Lokalne Centrum Informacji,

z którego korzysta młodzież i dorośli szukający pracy. W czasie ferii organizowane są zajęcia dla dzieci, *PROJEKCJE FILMÓW*. W „Pod Florianem” odbywają się też zebrania mieszkańców – spotkania z sołtysem wsi, wójtem gminy i urzędnikami Urzędu Gminy w Stachówce, a także różne szkolenia.

Kontakt: Ochotnicza Straż Pożarna w Równem, Równe 7, 05-282 Stachówka, osp_rowne@wp.pl, strona WWW <http://www.osprowne.webpark.pl/index.html>

Gminne Centrum Informacji w Czerwonaku na Wielkopolsce

Centrum zajmuje się udzielaniem pomocy osobom bezrobotnym, promocją samozatrudnienia, organizacją szkoleń i kursów (obsługi komputera i Internetu, nauka języka angielskiego).

Kontakt: ul. Leśna 8, 62-004 Czerwonak, (0-61) 652 69 55, info@gci.czerwonak.jdm.pl

ZORGANIZOWANIE PORAD PRAWNYCH

Księgowa pomoże wypełnić roczne zeznania podatkowe

Księgowa Anna Niedbała bezpłatnie pomaga wypełnić roczne zeznanie podatkowe PIT w godzinach od 13:00 do 17:00

Kontakt: Biblioteka Miejska w Luboniu, ul. Żabikowska 42, 62-030 Luboń, tel. (061) 813-09-72, e-mail: biblioteka@biblub.com, <http://biblub.com>

ZORGANIZOWANIE PORAD PRAWNYCH DLA ROLNIKÓW – KIEROWANIE DO DORADCÓW

Oprócz dyżurów doradców zawodowych organizowanych przez Filię Miejskiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie (patrz wyżej) nie znalazłam innych przykładów w bibliotekach w gminach wiejskich lub wiejsko-miejskich.

DYŻURY PRZEDSTAWICIELI URZĘDÓW (W FILII – Z GMINY, W GMINIE – Z POWIATU)

Nie znalazłam takich przykładów w bibliotekach w gminach wiejskich lub wiejsko-miejskich.

URUCHOMIENIE PUNKTU POCZTOWEGO

Punkt Pocztowy przy Bibliotece w Nowodworze

Od 2004 r. przy filii bibliotecznej w Nowodworze funkcjonuje Centrum Komunikacji Społecznej (CKS). Do podstawowej działalności Centrum należy prowadzenie agencji pocztowej (od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 13.00), świadczenie usług pocztowych powierzonych przez Rejonowy Urząd Pocztowy (RUP), prowadzenie kawiarenki internetowej oraz prowadzenie Filii Biblioteki Publicznej (od poniedziałku do piątku w godzinach 14.00-18.00). Zdaniem Haliny Baturo, Dyrektora GBP w Lubartowie „Współpraca z pocztą nie ogranicza działalności biblioteki, ale poszerza zakres jej usług o zadania, które wynikają ze statutowej działalności. CKS nie ma osobowości prawnej, co

oznacza, iż w jego zasięgu działająca biblioteka i agencja pocztowa zachowują swoją niezależność prawną i odrębność.” „Dostrzegacz Biblioteczny”, nr 3 (35), rok 9, 2004, Halina Baruto, *Centrum Komunikacji Społecznej w Filii Bibliotecznej w Nowodworze łączy ze światem*.

Kontakt: Centrum Komunikacji Społecznej w Nowodworze, tel. (081) 854 – 39 – 17, e-mai: filia_nowodwor@op.pl

Uwagi: W świetle wniosków zawartych w raporcie „Analiza kontekstu planowania Programu Bibliotecznego” A. Tarkowski, A. Koszowska, M. Filiciak, K. Krakowska, łączenie funkcji biblioteki z pocztą w rzeczywistości deprecjonuje rolę bibliotekarza (CKS są nazywane „bibliopocztami”).

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE INFORMACYJNE

Urząd Skarbowy w Pińczowie zaprasza na spotkania

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Pińczowie w porozumieniu z wójtami gmin organizuje spotkania z przedsiębiorcami oraz osobami planującymi rozpoczęcie działalności gospodarczej. Tematem spotkań jest przybliżenie przepisów prawa podatkowego, a w szczególności:

- rejestracja działalności gospodarczej,
- podatek dochodowy od osób fizycznych,
- podatek od towarów i usług.

Urząd skarbowy organizował również spotkania o tematyce: „Podatek VAT w rolnictwie”. Szkolenia były prowadzone przez pracowników Urzędu Skarbowego i odbywały się w 2007 r., m.in. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Złotej.

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna w Złotej, Złota 00; 28-425 Złota, tel. (041) 356-16-19

Uwagi: Warsztaty odbyły się z inicjatywy Urzędu Skarbowego, w innych miejscowościach zajęcia miały miejsce w placówkach szkolnych, można więc podejrzewać, że biblioteka została wyznaczona przez wójta jako dogodne miejsce na spotkanie z urzędnikami ze względów lokalowych.

Punkt konsultacyjny Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego

Stowarzyszenie „Nasza Gmina” od 2008 r. prowadzi punkt konsultacyjny Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego w Wąbrzeźnie. Fundusz pożyczkowy to niekomercyjna spółka, która założona została przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, by wspierać mikro- i małe firmy w dostępie do finansowania zewnętrznego. Działania na rzecz wspierania lokalnej przedsiębiorczości wynikają z zadań statutowych Stowarzyszenia. Współpraca z Funduszem umożliwi zarówno rozszerzenie wsparcia w zakresie pozyskiwania pieniędzy na inwestycje lub środki obrotowe, jak i w zakresie korzystania z atrakcyjnych szkoleń dla przedsiębiorców. Punkt prowadzony przez Stowarzyszenie „Nasza Gmina” działa w siedzibie Stowarzyszenia

Kontakt 1: Stowarzyszenie „Nasza Gmina” w Wąbrzeźnie, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno, strona WWW <http://www.naszagmina-wabrzezno.pl/index.php>

Kontakt 2: Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy <http://www.pozyczki.kujawsko-pomorskie.pl/>

Punkt Informacyjny dla przedsiębiorców

Istnieje możliwość zadania *PYTANIA TELEFONICZNIE I ON-LINE*

Kontakt: Regionalna Instytucja Finansująca, Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw, ul. Smocza 27, 01-048 Warszawa, tel. (022) 838-02-61; 838-32-11/12/13/14/15, fax. (022) 838-02-61, biuro@fund.org.pl, www.fund.org.pl oraz

Euro-Info Centre, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa, tel. (022) 432-80-80, e-mail: euroinfo@parp.gov.pl

Punkt Informacyjny nt. pomocy dla rolnictwa, produkcji rolno-spożywczej, rybołówstwa oraz przetwórstwa ryb

Kontakt: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Mazowiecki Oddział Regionalny, Al. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa, tel. (022) 536-57-06; 536-57-51

Usługi INFOPUNKTU Regionalnego Ośrodka EFS

Koszalińskie Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych zaprasza do korzystania z usług INFOPUNKTU Regionalnego Ośrodka EFS w Koszalinie. Jest to punkt pierwszego kontaktu dla klientów Regionalnego Ośrodka EFS. Jak reklamują się organizatorzy – w Infopunkcie można znaleźć profesjonalną i rzetelną pomoc w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego.

<http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosci/366185.html>

Nad sieciami regionalnych ośrodków EFS sprawuje patronat centralny Krajowy Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego, któremu Instytucja Zarządzająca EFS powierzyła część zadań związanych z informacją i promocją EFS. Z kolei Krajowy Ośrodek EFS jest częścią Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Kontakt: Koszalińskie Centrum Wspierania Inicjatyw Społecznych, ul. Zwycięstwa 137-139, tel. (094) 340-35-23, fax. (094) 340-35-23, e-mail: biuro@kcwis.org.pl strona WWW <http://www.kcwis.org.pl>

Tablice informacyjne - Program Przejrzysta Polska / Przejrzysta Gmina

Gminy uczestniczące w Programie Przejrzysta Polska wprowadziły system tablic informacyjnych dostępnych na terenie gminy.

Zastosowanie: W 2005 r. gmina Jednorozec (woj. mazowieckie), wprowadziła sieć tablic informacyjnych w celu rozpowszechniania informacji publicznej. Tablice znajdują się na posesjach sołtysów, na przystanku autobusowym. <http://www.jednorozec.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-60>

Kontakt 1: Urząd Gminy Jednorozec ul. Odrodzenia 14, 06-323 Jednorozec

tel. (029) 751-70-30, fax. (029) 751-70-31, e-mail: gmina@jednorozec.pl, www.jednorozec.pl.

Kontakt 2: Strona WWW organizatorów konkursu Przejrzysta Polska:

<http://www.przejrzystapolska.pl/>

Gminne Centrum Informacji GBP w Lnianie

Gminne Centrum Informacji Gminnej Biblioteki Publicznej (GCI) zajmuje się promocją gminy Lniano poprzez wydawanie we własnym zakresie ulotek informacyjnych. Prowadzi także stronę internetową, na której zamieszczone są główne informacje o gminie z wyszczególnieniem sołectw, jakie się na nią składają i ich przedstawicieli. Zamieszczone w serwisie mapki obrazują podział administracyjny i główne drogi dojazdowe. Każde sołectwo zawiera *OPISY I FOTOGRAFIE NAJCIĘKAWSZYCH MIEJSC*. Stworzona została baza najważniejszych kontaktów firm i instytucji.

Strona znajduje się pod adresem www.lniano.ovh.org. Centrum publikuje i rozpowszechnia informacje o różnych warsztatach dotyczących np. prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych, dobierania zawodu do typu osobowości. Prowadzone są również szkolenia z zakresu autoprezentacji, doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy, planowania kariery, umiejętnego korzystania z Internetu, sporządzania dokumentów aplikacyjnych. Wszelkie informacje przydatne w podejmowaniu zatrudnienia dostępne są na stronie internetowej Centrum w dziale „praca”.

Kontakt: Gminna Biblioteka Publiczna, ul. Wyzwolenia 9, 86-141 Lniano, tel. (018) 353-37-54, e-mail: gbplniano@neostrada.pl, strona WWW www.gbplniano2.ovh.org

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – SPECJALISTYCZNE PORTALE

Bankier.pl Fundusze UE dla Twojej firmy

Podział tematyczny *PORTALU*:

- Wiadomości – najnowsze informacje o finansach, gospodarce i biznesie, z kilkudziesięciu źródeł, głównie agencji informacyjnych i prasy branżowej.
- Finanse osobiste – sekcja skierowana do osób korzystających z produktów finansowych, obejmuje informacje prawne, porady ekspertów, zestawienia ofert bankowych i narzędzia przydatne w wyborze oferty instytucji finansowej.
- Inwestowanie – najnowsze informacje z giełdy, notowania, poradniki inwestycyjne, komentarze ekspertów, profile spółek giełdowych, forum dyskusyjne oraz użyteczne narzędzia inwestycyjne.
- Firma – część portalu skierowana do sektora małych i średnich przedsiębiorstw, zawierająca informacje, porady i zestawienia dotyczące prowadzenia firmy, podatków i usług finansowych.
- Lifestyle – to serwis prezentujący informacje m.in. ze świata kultury, rozrywki, nowych technologii czy sportu.

Prawa własności intelektualnej: portal należy do spółki Bankier.pl, która jest również właścicielem serwisów *Twoja-Firma.pl*, *Mojeauto.pl*, *PIT.pl*, *VAT.pl*, *PRNews.pl*.

Kontakt: www.bankier.pl

Uwagi: Bibliotekarze mogą odsyłać swoich użytkowników do tego typu portali tematycznych.

Wortal Elastycznych Form Zatrudnienia

Na *WORTALU* zamieszczone są informacje dotyczące telepracy - artykuły, porady, przykłady umów cywilno-prawnych. Ciekawym źródłem wiedzy praktycznej jest e-Przewodnik EFZ – w formie FAQ –

dostarcza informacji o nowatorskich rozwiązaniach w zakresie elastycznych form zatrudnienia (prawo pracy, świadczenia, działalność gospodarcza, zamówienia publiczne itp.). Link znajduje się tu: <http://www.efez.eu/dok/faq/faq.html>

Wortal oferuje przydatne narzędzia – generator umów (umowa zlecenie, umowa agencyjna, praca nakładcza itp.) oraz badanie kompetencji telepracownika. Można też sprawdzić swój potencjał motywacyjny do wykonywania telepracy. Link jest tu:

http://www.efez.eu/index.php?option=com_wrapper&Itemid=58

Kolejnym elementem wortalu są darmowe szkolenia on-line dotyczące aspektów samozatrudnienia i prawa pracy.

Prawa autorskie: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Kontakt: www.efez.eu

Uwagi: Podobny, choć uboższy w zasoby, jest portal Giełda Telepracy i Telepracowników http://gtt.adaptus.pl/other.php?a=t_work. Bibliotekarze mogą odsyłać swoich użytkowników do tego typu portali tematycznych

czas na e-biznes.

Opis aplikacji: Informacje na temat biznesu i marketingu internetowego dostarczane użytkownikom za pomocą *NEWSLETTERA* w formie lekcji tematycznych.

Prawo własności intelektualnej: copyright, Majewski Business Consulting

Kontakt: Majewski Business Consulting, ul. Łańcucka 12a/8, 80-809 Gdańsk, tel. (058) 551-74-62, tel. kom. 502-246-045, e-mail: biuro@majewskibc.pl, strona WWW <http://www.cneb.pl/>

1.TED: Tenders electronic daily

TED to *ELEKTRONICZNY BIULETYN ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH*, który zawiera wszystkie aktywne ogłoszenia opublikowane w Suplemencie do Dziennika Urzędowego (Dz. U. S). Oprócz aktualnych przetargów TED umożliwia również dostęp do archiwów Dz. U. S z ostatnich pięciu lat. Jeden formularz wyszukiwania umożliwia użytkownikowi wybór lub określenie wielu kryteriów wyszukiwania, w tym danych geograficznych, rodzaju dokumentu, charakteru zamówienia, słów kluczowych itd. Strona internetowa jest dostępna nieodpłatnie i jest aktualizowana codziennie (nawet do 1000 nowych ogłoszeń dziennie).

Wyszukiwarka zawierająca rozwijaną listę indeksową umożliwia łatwy wybór danych geograficznych i kodów klasyfikacyjnych. Jest możliwość zapisania profilu wyszukiwania w celu późniejszego wykorzystania. Istnieje również wersja Dz. U. S na płycie CD-ROM. Jest to wersja zbiorcza i wielojęzyczna, zawierająca pięć ostatnich wydań Dz. U. S oraz odpowiadające im „dokumenty pokrewne”.

Prawo własności intelektualnej: © Wspólnoty Europejskie, 1995-2007. Reprodukacja jest dozwolona pod warunkiem podania źródła. Niemniej jednak, aby zapobiec zakłóceniom w pobieraniu danych TED przez zwykłych użytkowników naszego serwisu, zastrzegamy sobie prawo do kontrolowania i ewentualnego zablokowania prób pobrania nadmiernych ilości dokumentów, zwłaszcza przy użyciu narzędzi automatycznych. Natomiast wszystkie osoby, które chciałyby pobrać zawartość strony TED,

np. w celu zaoferowania swoich własnych informacji ekspresowych, uprasza się o podpisanie umowy licencyjnej dającej dostęp do serwera FTP lub możliwość przesłania poczty elektronicznej.

Kontakt: <http://ted.europa.eu/>

Europejski Portal dla MŚP

„Enterprise Europe Network” jest europejską siecią wspierającą przedsiębiorstwa. Przedstawiciele środowiska wspierającego przedsiębiorców w Europie zjednoczyli swe siły, aby oferować kompleksowe usługi, głównie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które mogą przyczynić się do rozwoju potencjału i zdolności innowacyjnych tych przedsiębiorstw. Sieć „Enterprise Europe Network” składa się z ponad 500 punktów kontaktowych dostępnych dla przedsiębiorców w Europie. Punkty te zapewniają pełen zakres usług wspierających MŚP w ich najbliższym otoczeniu na terenie UE, a nawet poza jej granicami.

Kontakt: http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_pl.htm

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – WSPARCIE INTERAKTYWNE

Szkolenia e-learningowe z zakresu funduszy UE

KURS E-LEARNINGOWY on-line składający się z trzech części. Pierwszy dotyczy funduszy unijnych (Fundusz spójności i fundusze strukturalne), drugi możliwości finansowania działalności, trzeci jest modułem sprawdzającym nabytą wiedzę. W modułach dostępny słowniczek. Intuicyjna nawigacja ułatwia korzystanie. Nie ma konieczności rejestrowania się.

Kontakt: Ministerstwo Ochrony Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa, tel. (022) 57-92-900, e-mail: wydzial.prasowy@mos.gov.pl, strona WWW <http://www.mos.gov.pl>, strona kursu http://www.mos.gov.pl/2materialy_informacyjne/e-learning/index.shtml

Uwagi: Ministerstwo dysponuje jeszcze trzema innymi tematycznymi kursami on-line. Szkolenie dotyczące funduszy UE ma estetyczną szatę graficzną, jest przejrzyste i łatwe w obsłudze.

Opolski e-rzemieslnik.pl Platforma internetowa

Na *PLATFORMIE* Opolski e-rzemieslnik.pl można zadać pytanie ekspertom z dziedzin BHP, dotacje na rozwój firmy, „ja w Internecie”, kredyty i pożyczki, pogotowie komputerowe, prawo, sprawy techniczne. Na portalu dostępne są odpowiedzi na zadane już wcześniej pytania.

Kontakt: <http://e-rzemieslnik.pl/wydarzenia>

Uwagi: mam wątpliwości, czy to rzeczywiście działa, był to portal zbudowany w ramach IW EQUAL

Akademia Przedsiębiorczości Szkolenia Internetowe PARP

Akademia PARP to *PORTAL EDUKACYJNY* dla małych i średnich przedsiębiorstw z systemem bezpłatnych szkoleń internetowych. Projekt jest realizowany na zlecenie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i finansowany ze środków Unii Europejskiej.

Celem Akademii PARP jest darmowe upowszechnienie dostępu do wiedzy biznesowej oraz zdalnej edukacji (e-learningu) wśród mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Wśród dostępnych szkoleń można znaleźć następujące (stale aktualizowane) propozycje:

- Windykacja należności pieniężnych i zarządzanie płynnością MŚP;
- Jak rozwijać firmę - systemy zarządzania dla MŚP;
- Zarządzanie jakością w MŚP;
- Zarządzanie sprzedażą i relacjami z klientem;
- Plan marketingowy w MŚP. Metoda marketing mix;
- Negocjacje handlowe w MŚP;
- Praktyczne zarządzanie personelem w MŚP;
- Praktyczne zagadnienia public relations i marketingu w MŚP;
- Ochrona własności intelektualnej i przemysłowej;
- Marketing internetowy i e-commerce w MŚP.

Kontakt: Akademia PARP, Konsorcjum Estakada.pl-Betacom, Instytut Edukacji Interaktywnej estakada.pl sp. z o.o., ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa, tel. 0-801 444 MSP (czyli 0-801 444 677) - połączenie na koszt dzwoniącego, tel.(022) 58-16-302, strona WWW

http://www.akademiaparp.gov.pl/aparp/index.php?content=static/o_aparp.php&left=left.php

Informacja Gospodarcza GG, Skype, pomoc on-line

Firma specjalizuje się w:

- udzielaniu informacji o produkcji, handlu i usługach pod numerem 0801300075
- budowaniu bazy teleadresowej

Kontakt: <http://www.informacja-gospodarcza.pl/>

Internetowy Doradca Przedsiębiorcy – doradztwo i szkolenia e-learning dla mikroprzedsiębiorców

PORTAL powstał w ramach projektu „Przedsiębiorczość w sieci - Internet szansą na wzrost konkurencyjności” IW EQUAL. Można uzyskać pomoc ekspercką w rozwiązywaniu problemów związanych z działalnością gospodarczą. Doradztwo prowadzone jest w trzech formach:

- panelu konsultacji,
- forum,
- czata.

W panelu konsultacji przedstawiciele mikroprzedsiębiorstw mogą prowadzić indywidualne rozmowy z ekspertami - doświadczonymi praktykami z branż objętych projektem.

Forum i czat pozwalają na kontakt zarówno z profesjonalnymi doradcami, jak i wymianę doświadczeń z innymi przedsiębiorcami i pracownikami firm.

Kontakt: Instytut Technologii Eksploatacji, Państwowy Instytut Badawczy, Kierownik Projektu: dr Dorota Koprowska, ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom, tel. (048) 360-68-19, fax. (048) 364-47-65, e-mail: kontakt@mikroprzedsiębiorczosc.pl, strona WWW <http://www.mikroprzedsiębiorczosc.pl>

i-jarmark.pl w ramach programu e-Vita II

APLIKACJA WSPOMAGAJĄCA SPRZEDAŻ TOWARÓW I USŁUG dla mieszkańców i umożliwiająca bezpośredni kontakt między nimi. Aplikacja i-Jarmark jest administrowana przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Czekcyńskiej. I-jarmark powstał w ramach projektu e-Vita. Katalog ogłoszeń zamieszczonych na portalu to:

- sprzedaż,
- zakup,
- zamiana,
- oddam,
- oferuję usługę,
- szukam usługi.

Ponadto na portalu w dziale aktualności zamieszczone są liczne ogłoszenia o różnej tematyce (głównie zaproszenia na wydarzenia lokalne oraz informacje o dostępnych usługach świadczonych przez instytucje i organizacje).

Kontakt: <http://www.i-jarmark.pl/>

Internetowa Aukcja Zleceń

PLATFORMA INTERNETOWA będąca rozwiązaniem ICT w dziedzinie telepracy. Otwiera możliwości współpracy przed osobami oferującymi lub poszukującymi zleceń na odległość, a dodatkowo daje gwarancję zabezpieczenia płatności. Zarejestrować się musi każdy użytkownik zainteresowany korzystaniem z usług Platformy. Rejestracja jest bezpłatna, umożliwia dodawanie zleceń lub ofert.

Kontakt: <http://www.intauz.eu/main.html>

Oferia – łapiemy oferty w sieci

SERWIS OFERIA.PL jest nowoczesną platformą internetową skupiającą zleceniodawców i wykonawców. W jednym miejscu można znaleźć szeroki wybór zleceń i usług. Oferia.pl to bezpłatna, interaktywna giełda pracy i usług oraz portal. Tutaj w prosty sposób można:

- zlecić komuś pracę, projekt, zadanie,
- wykonać usługę dla kogoś innego,
- wymienić opinię na temat rynku, branży czy usług,
- zasięgnąć fachowej porady na forum.

Wystawiając zlecenie na aukcję otrzymuje się konkurencyjne propozycje jego wykonania. Dzięki temu można wybrać najlepszą ofertę.

Kontakt: www.oferia.pl, kontakt@oferia.pl

E-GOVERNANCE – NAUKA KONTROLI LOKALNEJ WŁADZY, PRZEJRZYSTOŚCI, UZYSKIWANIA OD NIEJ INFORMACJI

Cyfrowy Urząd w Biskupicach

Dzięki aplikacji można on-line ZAŁATWIĆ SPRAWY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GOSPODARCZĄ, SAMORZĄDEM, PODATKAMI. W szczególności on-line możliwe jest składanie skarg, wniosków zapytań dla obywateli, otrzymywanie informacji publicznej. Można (ale nie trzeba) używać podpisu elektronicznego. Przedsięwzięcie sfinansowane w ramach projektu „Rozbudowa Systemów Elektronicznej Administracji w Małopolsce”.

Opis aplikacji: System *ELEKTRONICZNEGO OBIEGU DOKUMENTÓW* wspiera zarządzanie procesami przetwarzania dokumentów i obiegu spraw administracyjnych w urzędzie. Systemy te pozwolą mieszkańcom obserwować, na jakim etapie obsługi w urzędzie znajduje się ich sprawa.

Prawa własności intelektualnej: Cyfrowy Urząd Copyright Urząd Marszałkowski woj. małopolskiego, Template strony www Biskupiec Copyright 2000 - 2005 Miro International Pty Ltd. All rights reserved. Mambo is Free Software released under the GNU/GPL License.

Kontakt 1: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Departament Społeczeństwa Informacyjnego, 30-017 Kraków, ul. Raclawicka 56, tel. (012) 63-03-512, fax. (012) 63-03-503, e-mail: emalopolska@umwm.pl, strona WWW <http://www.malopolskie.pl/emalopolska/>

Kontakt 2: www.biskupice.pl

Nagrania sesji Rady Miasta w Tłuszczu (Stacja Tłuszcz)

Zastosowanie: Bezpłatna gazeta on-line udostępnia mieszkańcom (i wszystkim zainteresowanym) *NAGRANIA Z SESJI RADY MIASTA*. Na stronie <http://stacja-tluszcz.pl/> można znaleźć nazwy plików dźwiękowych wraz z rozmiarem podanym w nawiasie. Do każdego pliku zamieszczona jest krótka informacja - kto zabiera głos lub jaką kwestię porusza w określonej minucie nagrania.

Opis aplikacji: redakcja dysponuje zwykłym cyfrowym dyktafonem, a większość radnych podczas sesji nie korzysta z mikrofonu.

Kontakt: redakcja „Stacja Tłuszcz” ul. Przemysłowa 7, 05-240 Tłuszcz, tel. (29) 757-34-93, fax. (29) 757 34 93, e-mail: redakcja@stacja-tluszcz.pl, Wydawca: Puławski P.P.H.U. - Janusz Puławski, Pulawski.Com.Pl

Zeznania majątkowe w administracji publicznej dostępne w lokalnej gazecie

Bezpłatna gazeta on-line Stacja Tłuszcz *ZAMIESZCZA PRZED TERMINEM ZŁOŻENIA DEKLARACJI MAJĄTKOWYCH OSÓB SPRAWUJĄCYCH FUNKCJE PUBLICZNE W GMINIE Tłuszcz* zestawienie zarobków pracowników Urzędu, dyrektorów jednostek podległych burmistrzowi oraz radnych. Informacje w tabelce przygotowane na podstawie oświadczeń majątkowych za rok 2007 dostępnych na stronie www.bip.tluszcz.pl. Artykuł ma funkcję edukacyjną – informuje mieszkańców o obowiązkach sprawozdawczych, sposobie dotarcia do zeznań majątkowych, a także analizuje złożone zeznania.

Opis aplikacji: strona WWW, zestawienie umieszczone na stronie – dokument HTML

Kontakt: redakcja „Stacja Tłuszcz” ul. Przemysłowa 7, 05-240 Tłuszcz, tel. (29) 757-34-93, fax. (29) 757 34 93, e-mail: redakcja@stacja-tluszcz.pl, Wydawca: Puławski P.P.H.U. - Janusz Puławski, Pulawski.Com.Pl

Budżet Informator - Program Przejrzysta Polska / Przejrzysta Gmina

Procedura przygotowywania i UDOSTĘPNIANIA MIESZKAŃCOM COROCZNEGO INFORMATORA Budżetowego pt. „Skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy”

<http://www.jednorozec.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-62>

Przykładowy budżet za 2008 r. – gmina Jednorozec umieszcza w hallu budynku Urzędu oraz na stronie internetowej.

<http://91.192.164.11/portable/Serwisy/ugjednorozec/FCK/file/PrzejrzystaPolska/Informator2008/Informator2008.pdf>

Sonda mieszkańców

Na stronie www Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry”

http://wokollysejgory.pl/index.php?option=com_poll&task=results&id=16 dostępne są *SONDY O TEMATYCE LOKALNEJ*. Przykładowe pytania to: „Na co powinna stawiać LGD Wokół Łysej Góry w okresie 2008-2013? Które miejsca na obszarze działania LGD mogą stać się motorem rozwoju turystyki, sportu i rekreacji? Które projekty, Twoim zdaniem, szybciej wpiszą się w mapę atrakcji turystycznych województwa?” W formie wykresu widać rozkład opinii, u dołu strony informacje o liczbie głosujących osób i o dacie oddania pierwszego głosu.

Opis aplikacji: Joomla! Open Source system zarządzania treścią (CMS). Służy do tworzenia witryn firmy, instytucji, społeczności i witryn prywatnych. <http://www.joomla.pl/> <http://www.joomla.org/> Do tworzenia sond dostępne są narzędzia Joomla! [SMF AJAX Polls](#) [pollXT](#) [Fly06 Poll Module](#) [PollDaddy](#) [poll mambot](#) , [joomla and fireboard](#)

Kontakt: Siedziba Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – Wokół Łysej Góry”, Biuro Zarządu i Projektu w Bielinach, Kierownik projektu: Dariusz Dąbek, ul. Partyzantów 17, 26-004 Bieliny, tel.: (041) 30 25 094 w. 206; tel./fax. (041) 30 26 107, e-mail: wokollysejgory@wp.pl; ddabek@wokollysejgory.pl; alubek@wokollysejgory.pl

Uwagi: innym CMSem jest Drupal 4.6.5. (więcej tu: <http://www.drupal.com.pl/>) Drupal jest programem typu GPL ("GNU General Public License") i jest tworzony przez społeczność użytkowników i programistów. Innym programem jest Mambo tworzony dla wszystkich. Jest oparty na licencji GNU, prosty do zainstalowania i administrowania model portalowy. Mambo nie wymaga od użytkownika i administratora znajomości HTML.

e-urząd – Wyślij wiadomość

Korzystając z *FORMULARZA ZAMIESZCZONEGO NA SERWISIE* „Lubaczów Miasto Tradycji i Przyszłości” można przesłać do urzędu dowolną wiadomość lub zapytać o interesującą sprawę. Aby otrzymać odpowiedź na zadane pytanie, trzeba podać swoje dane kontaktowe - preferowany jest adres e-mail. Niepodpisane wiadomości są ignorowane.

http://www.lubaczow.pl/go.php/wyslij_wiadomosc/

Kontakt: Urząd Miejski w Lubaczowie, ul. Rynek 26, 37-600 Lubaczów tel. (016) 632-80-10 fax. (016) 632-11-91, e-mail: urząd@um.lubaczow.pl, strona WWW www.lubaczow.pl

Urząd Miejski informuje o najważniejszych sprawach miasta przy pomocy SMS-ów

SERWIS SMS pozwala na przekazywanie mieszkańcom Lubaczowa krótkich informacji tekstowych bezpośrednio na telefony komórkowe. Informacje podzielone są na kilka kategorii, co daje możliwość ograniczenia tematyki wiadomości.:

- Informacje o sprawie - przy zakończeniu części spraw załatwianych w urzędzie automatycznie będzie generowana wiadomość informująca o tym fakcie;
- Informacje z Urzędu. Petent nie będzie musiał fatygować się do urzędu, ani telefonować, gdyż po załatwieniu jego sprawy natychmiast otrzyma z magistratu SMS-a. Obowiązek jego przesłania spoczywa na urzędniku prowadzącym daną sprawę;
- informacje związane z funkcjonowaniem samorządu gminnego - zmiany w przepisach, zmiany organizacyjne itp.;
- Informacje z miasta - komunikaty o wydarzeniach, informacje o planowanych działaniach inwestycyjno-remontowych, komunikaty alarmowe;
- Informacje kulturalne - zapowiedzi wydarzeń kulturalnych, bieżące oferty kulturalne;
- Informacje sportowe - zapowiedzi wydarzeń sportowych, bieżące oferty sportowe, wyniki zawodów sportowych.

Opis aplikacji: Na stronie [www](http://www.lubaczow.pl) znajduje się formularz rejestracyjny on-line, należy wyrazić zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez Urząd Miejski oraz otrzymywanie informacji, zgodnie z odpowiednimi ustawami o ochronie danych osobowych i o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Na stronie jest też formularz pozwalający wyrejestrować się z systemu. Oba formularze można też złożyć osobiście w urzędzie (nie tylko on-line).

Wymagania systemowe: ze strony użytkowników - telefon komórkowy z funkcją otrzymywania SMS.

Prawo własności intelektualnej: copyright, Urząd Miasta Lubaczów

Kontakt: Urząd Miejski w Lubaczowie, ul. Rynek 26, 37-600 Lubaczów tel. (016) 632-80-10 fax. (016) 632-11-91, urząd@um.lubaczow.pl, www.lubaczow.pl

Kontakt Skype w Urzędzie

Referat Ewidencji Mieszkańców w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu uruchomił połączenie za pomocą KOMUNIKATORA SKYPE. Aby uzyskać informacje na temat dokumentów potrzebnych przy zameldowaniu i wymeldowaniu, wystarczy zainstalować bezpłatny komunikator oraz połączyć się z kontaktem Skype: [ewidencja.sosnowiec](https://www.skype.com/pl/contacts/ewidencja.sosnowiec). Korzystanie z programu jest bezpłatne i cieszy Sosnowiczanki mieszkających poza granicami Polski. Z kontaktu można korzystać od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30.

Opis technologii: Komunikator Skype

Wymagania systemowe: słuchawki z mikrofonem,

Kontakt: Urząd Miejski, 41-200 Sosnowiec, Aleja Zwycięstwa 20, tel. (032) 296-0-600, fax. (032) 296-0-605, e-mail: um@um.sosnowiec.pl, www.sosnowiec.pl

Uwagi: serwis PAP podaje, że SMS-owy serwis informacyjny i możliwość kontaktowania się z magistratem przez Skypa jest już w Urzędzie Miejskim w Jaworznie (um.jaworzno), Dąbrowskim Urzędzie Miejskim. Urząd Miasta i Gminy w Wieliczce wprowadził komunikatory Skype i Gadu-Gadu.
Źródło: "Dziennik Zachodni".

Czaty z prezydentami

Jest to usługa komunikacyjna dostępna na stronie Serwisu Lca.PL www.lca.pl

CZAT Z GOŚCIEM - prowadzone są cyklicznie od 2001 roku. W tym pokoju gościli znani legniczanie, ludzie kultury i rozrywki. Można napisać do redakcji, kogo mogłaby zaprosić do rozmowy. Jeden z pokoi - „Legnica, rozmowy o mieście, o tym, co się tu dzieje lub się nie dzieje”.

Opis technologii: Umożliwienie wymiany wiadomości między użytkownikami w szczególności w trybie on-line, Systemy kojarzenia osób - umożliwienie użytkownikom wprowadzenia wybranych informacji o własnej osobie i prezentowanie ich na stronach Serwisu, a także wysyłanie i odbieranie wiadomości od/przez inne osoby za pomocą Serwisu.

Wymagania systemowe: W celu prawidłowego korzystania z usługi wymagane jest: połączenie z siecią Internet, przeglądarka MS Internet Explorer w wersji 5.0 lub wyższej albo kompatybilna z nią. W przypadku niektórych serwisów, dla skorzystania z pełnej ich funkcjonalności, może być konieczne włączenie w przeglądarce obsługi protokołu bezpiecznej transmisji danych SSL, obsługi Java Script, Java oraz cookies.

Prawo własności: wydawca portalu Przedsiębiorstwo Usług Informatycznych Bajt - Wiesław Świder z siedzibą 59-220 Legnica ul. Pomorska 56,

Kontakt: Portal Miejski lca.pl 59-220 Legnica, ul. Plac Słowiański 1, tel. (076) 725-02-22, fax. (076) 724-35-26, e-mail: redakcja@lca.pl, strona WWW <http://czat.lca.pl/>

Serwis informacyjny gminy Czernichów – Elektroniczna Obsługa Mieszkańców

Na stronie Urzędu Gminy Czernichów dostępny jest **MODUŁ „ELEKTRONICZNA OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW”**, którego zadaniem jest zapewnienie stałego i powszechnego dostępu do informacji publicznej związanej z załatwianiem spraw w urzędzie.

http://www.czernichow.pl/s/index.php?option=com_content&task=view&id=93&Itemid=32

Opis aplikacji: W menu z lewej strony można znaleźć główne kategorie spraw. Trzeba wybrać poszukiwaną grupę lub w module „szukaj” wpisać słowo, frazę (np. wymiana dowodu). W module „grupa” znajduje się wykaz spraw. Dostępna jest również alfabetyczna lista spraw. System wyświetla informację o procedurze realizacji sprawy i czynnościach, które trzeba wykonać. Prezentowana jest lista dokumentów niezbędnych do jej załatwienia (załączniki). Formularze wniosków i załączniki publikowane są jako pliki: .pdf i .doc. Wypełniony wniosek należy złożyć osobiście w Urzędzie. Strona korzysta z Mysql oraz z Joomla!

Kontakt: Urząd Gminy w Czernichowie, Czernichów 2, 32-070 Czernichów, tel. centrala: (012) 270-21-04, tel. (012) 270-20-06, (012) 270-22-00, (012) 270-23-24, fax. +48 (012) 270-23-24, e-mail: info@czernichow.pl, strona WWW <http://www.czernichow.pl/>

Uwagi: strona otrzymała nagrodę w konkursie Złota Małpa 2008 r. - nagroda przyznawana jest „Samorządowym Liderom Elektronicznej Administracji”.

Witaj, w czym mogę pomóc? Urzędnik on-line

Zastosowanie: kontakt z urzędnikami miasta za pomocą formularza on-line.
<http://www.bemowo.waw.pl/bemowo/portal.php?aid=117135277545d16cc7c7bd0&uonline=true#ankieta>

Opis aplikacji: Rozwiązanie komunikacyjne oparte o CZAT I TECHNOLOGIĘ IM (instant messaging). Contact Center jest aplikacją przeznaczoną do obsługi klienta na żywo poprzez czat oraz świadczenia wsparcia technicznego.

Wymagania systemowe: Do prawidłowego działania w/w formularzy wymagana jest przeglądarka obsługująca szyfrowanie 128 bitowe. W razie problemów można zainstalować najnowsze wersje przeglądarek: Internet Explorer lub Firefox

Prawo własności intelektualnej: Livechat SA.

Kontakt 1: Urząd Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy, ul. Powstańców Śląskich 70, 01-381 Warszawa, tel. centrali: (022) 53-37-500, fax. (022) 665-62-60

Kontakt 2: Livechat S.A., ul. Komandorska 53A/6B, 53-342 Wrocław, tel. (071) 780-20-50, fax. (071) 780-20-51, sales@livechatinc.com, strona WWW <http://www.livechatinc.com/pl/>

Sekcja 9. Ułatwienie dostępu do informacji lokalnej

DOSTĘP DO INFORMACJI LOKALNEJ - SŁUP OGŁOSZENIOWY

Baza Informacji Lokalnej administrowana przez bibliotekę publiczną

W ramach projektu „Baza Informacji Lokalnej”, prowadzonego przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Olsztynie, powstały serwisy informacyjne tworzone przez urzędy miast, gmin, powiatów i biblioteki publiczne. Celem projektu było stworzenie aktualnej i stale aktualizowanej struktury informacyjno-promocyjnej województwa warmińsko-mazurskiego.

Opis aplikacji: W ramach projektu *POWSTAŁO OPROGRAMOWANIE, KTÓRE „DZIĘKI ZASTOSOWANIU TECHNOLOGII TWORZENIA DYNAMICZNYCH STRON INTERNETOWYCH* z zawartości baz danych w połączeniu z dedykowanym intuicyjnym oprogramowaniem opartym o system formularzy internetowych umożliwia osobom niewykwalifikowanym w zakresie publikacji internetowych w łatwy i szybki sposób tworzyć atrakcyjne serwisy internetowe baz informacji lokalnej.” (cytat ze strony <http://www.bil-wm.pl/main/index.html>). *BIBLIOTEKA UŻYCZA 50 MB MIEJSCA NA SERWERZE* każdemu serwisowi (możliwe jest przekroczenie tego limitu).

Dotychczasowe zastosowanie: Dotychczas powstało ponad 50 serwisów informacyjnych, jednym z nich jest Baza Informacji Lokalnej Gołdap (<http://www.goldap.bil-wm.pl/>) prowadzona przez Bibliotekę Publiczną.

Kontakt 1: Administrator - Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie, ul. 1 Maja 5 10-117 Olsztyn, tel. (89) 524-90-32, fax (89) 524-90-31, e-mail: wbp@wbp.olsztyn.pl, dot. programu okwpb@wbp.olsztyn.pl, <http://www.bil-wm.pl>

Kontakt 2: Przykładowe zastosowanie - Biblioteka Publiczna w Gołdapi, ul Partyzantów 31, tel. (087) 615-03-65, (087) 615-48-68, fax. (087) 615-03-61, e-mail: bpgoldap@bpgoldap.pl, strona WWW <http://www.bpgoldap.pl>

Wirtualne Ornontowice

Portal Wirtualne O!-rntowice złożony z mapy Ornontowic i trójwymiarowego Wirtualnego rynku (zawierającego O!-kuchnię, O!-pocztę, O!-galerię, O!-muzeum, O!-forum, O!-rankingownię, O!-bibliotekę, O!-scenę, O!-jazdę, O!-urząd, O!-szkołę, O! konkursownię). Celem projektu jest rozwinięcie współpracy pomiędzy mieszkańcami gminy oraz podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców w zakresie wykorzystania Internetu w codziennym życiu, pracy, edukacji i komunikacji.

Opis aplikacji: Funkcjonujący w serwisie panel administracyjny pozwala każdemu mieszkańcowi na *STWORZENIE WŁASNEJ STRONY INTERNETOWEJ*. Niepotrzebna jest wiedza o pisaniu stron, dzięki stworzonym szablonom wystarczy tylko ciekawy pomysł na własną wizytówkę. Dostęp do panelu administracyjnego mają osoby posiadające indywidualne loginy. Aby otrzymać login, należy wypełnić formularz wniosku, który można pobrać na stronie internetowej (w dziale „zarejestruj się”) i złożyć go w Urzędzie Gminy. Informacja o przyznanej loginie w bardzo krótkim czasie będzie wysłana do zainteresowanego pocztą. Loginy pozwalają na pełne korzystanie z możliwości Serwisu czyli z: własnej strony internetowej w postaci wizytówki lub blogu; *MOŻLIWOŚCI UMIESZCZANIA BEZPŁATNYCH*

OGŁOSZENIE, dodawania przepisów kulinarnych; jak również możliwości wypowiedzania się na Forum. Kluczową częścią projektu Wirtualne O!-ornontowice było stworzenie wirtualnego odwzorowania rynku miejscowości na stronach serwisu internetowego.

Każdy z zalogowanych mieszkańców ma możliwość założenia w serwisie własnej wizytówki na O!-Mapie Ornontowic, dzięki której można poznać rzeczywistą miejscowość, układ dróg, rozmieszczenie przysiółków, ważne miejsca, jak i samych mieszkańców Ornontowic. Jest ona swoistą platformą, umożliwiającą wejście na O!Blogi tworzone przez mieszkańców. Dzięki zastosowaniu technologii AJAX oraz JavaScriptu portal sprawia wrażenie aplikacji desktopowej. Zastosowano PHP, MySQL, (X)HTML/CSS, Smarty, JavaScript, AJAX (więcej w portfolio firmy yakamedia, która zaprojektowała i wdrożyła portal

<http://www.yakamedia.pl/117,more,44.html>)

Dotychczasowe zastosowanie: Ornontowice, gmina Ornontowice, woj. śląskie

Prawo własności intelektualnej: copyright, Gmina Ornontowice

Kontakt: Adres: Ornontowice ul. Zwycięstwa 26a, 43-178

Tel. (032) 23-55-320 do 322, fax. (0-32) 33-06-214, e-mail: promocja@ornontowice.pl

WWW <http://www.ornontowice.pl>, strona WWW <http://www.wirtualne.ornontowice.pl/>

Darmowy newsletter o wydarzeniach w gminie Pcim

Zapowiedzi oraz informacje z wydarzeń kulturalnych, społecznych i inwestycji z terenu gminy Pcim można otrzymać na swoją skrzynkę e-mail, prenumerując *NEWSLETTER* na stronie gminy Pcim www.pcim.pl

Opis aplikacji: Oprogramowanie przeznaczonego do wysyłki e-mailingu, rozsyłania drogą elektroniczną wiadomości do grup odbiorców. Warunkiem wysyłania newslettera jest wyrażenie zgody przez odbiorcę. Wiadomości mają charakter niekomercyjny. Zapisanie się na listę odbiorców newslettera odbywa się za pomocą strony www gminy.

Dotychczasowe zastosowanie: Gmina Pcim

Prawo własności intelektualnej:

Kontakt: Gmina Pcim, 32-432 Pcim 563, tel. (012) 274-80-50, fax. (012) 274-87-54, e-mail: info@gminapcim.pl, strona WWW www.pcim.pl

Aktualności, ciekawostki dostępne na blogach prowadzonych przez BP

BLOG, skrót od weblog oznacza formę internetowego pamiętnika, dziennika udostępnionego przez serwis internetowy (np. Wirtualną Polskę www.wp.pl bloog.pl) umożliwiający założenie bloga.

Opis aplikacji: Aby założyć bloga, należy być posiadaczem konta e-mailowego w serwisie www.wp.pl Jednocześnie Wirtualna Polska jest uprawniona do zaprzestania świadczenia Usługi Blog na rzecz użytkownika w przypadku usunięcia, z jakichkolwiek przyczyn, konta poczty elektronicznej oferowanej przez portal Wirtualna Polska. Po usunięciu konta przez użytkownika usunięty zostaje automatycznie jego blog. Więcej w dziale FAQ:

<http://bloog.pl/temat,pomoc,info.html>

Zastosowanie: Biblioteka Publiczna w Jedwabnie

Prawo własności intelektualnej: www.wp.pl

Kontakt: http://bibliotekajedwabno.blogg.pl/?_tictsrn=3&ticaid=6665c

Uwagi: blogi można tworzyć w oparciu o WordPress będący Semantyczną Platformą Publikacyjną do Użytku Osobistego <http://wordpress-polska.org/> WordPress istnieje już w wersji polskojęzycznej, przez użytkowników uznawany za bardzo wygodny i stosunkowo prosty, Open Source.

Tablice informacyjne w Gminie Jednorzec

Na tablicach usytuowanych na posesjach sołtysów, przystankach autobusowych oraz urzędzie gminy umieszcza się informacje ważne dla mieszkańców gminy, funkcjonowania gminy i Urzędu Gminy w Jednorzeczku oraz gminnych jednostek organizacyjnych, a w szczególności:

- akty prawne organów gminy podlegające podaniu do publicznej wiadomości;
- ogłoszenia, obwieszczenia i informacje organów gminy;
- informacje o spotkaniach, zebraniach i konsultacjach społecznych kierowane do mieszkańców gminy;
- ogłoszenia, obwieszczenia i informacje innych urzędów administracji powiatowej, wojewódzkiej i centralnej dotyczące funkcjonowania gminy i jej mieszkańców;
- komunikaty i ogłoszenia komisji wyborczych różnego szczebla;
- informacje, komunikaty i ogłoszenia innych jednostek samorządu terytorialnego dotyczące mieszkańców gminy;
- inne informacje ważne dla mieszkańców gminy.

Opis aplikacji: (nie dotyczy, jest to komunikat na stronie WWW)

Kontakt: Gmina Jednorzec, Urząd Gminy Jednorzec ul. Odrodzenia 14,06-323 Jednorzec
Telefon: (29) 751-70-30, fax. (29) 751-70-31, e-mail: gmina@jednorzec.pl, strona WWW www.jednorzec.pl

Gazeciarz – system zarządzania treścią umożliwiający łatwe i szybkie tworzenie internetowych wydań czasopism kulturalnych

Gazeciarz to dostępne *ROZWIĄZANIA TECHNICZNE DOTYCZĄCE BUDOWANIA I REDAKCJI STRON WWW ORAZ „DRUKU NA ŻĄDANIE”* dla segmentu niskonakładowych publikacji.

Czasopisma drukowane (wydawane przez m.in. instytucje kultury, organizacje pozarządowe), które nie posiadają jeszcze wydania on-line lub wszystkie te, które chcą zmodernizować własne serwisy internetowe mogą uzyskać dostęp do systemu zarządzania treścią Gazeciarz. Należy zaznaczyć, że czasopismo kulturalne to publikacja periodyczna (tygodnik, dwutygodnik, miesięcznik, dwumiesięcznik, kwartalnik, rocznik), serwis internetowy bądź nieregularnik, poświęcone szeroko pojętym problemom kultury. Zasadniczą część czasopisma kulturalnego wypełniają materiały własne, to znaczy przygotowane przez redakcję i grono współpracowników oraz prezentacje dokonań twórców.

Opis aplikacji: Gazeciarz to program CMS umożliwiający łatwe i szybkie tworzenie wydań internetowych czasopism. Redaktorzy czasopism, którzy skorzystają z tej propozycji, zostaną przeszkoleni z podstaw obsługi Gazeciarza. Ponadto Fundacja zapewnia wsparcie techniczne – dostęp

do listy dyskusyjnej użytkowników systemu, pomoc przy skonfigurowaniu Gazeciarza na serwerze obsługującym bazę danych PostgreSQL i php.

Wymagania systemowe: Obsługa systemu nie wymaga szczególnych umiejętności webmasterskich ani specjalistycznego oprogramowania – wystarczy dostęp do Internetu, przeglądarka internetowa i znajomość podstaw języka html.

Dotychczasowe zastosowanie: <http://katalog.czasopism.pl>

Prawo własności intelektualnej: copyright, Fundacja Otwarty Kod Kultury

Kontakt: Fundacja Otwarty Kod Kultury, Al. Niepodległości 159 lok. 65, 02-555 Warszawa, tel./fax. (22) 827-17-63, tel. (22) 827-77-94, e-mail: fundacja@czasopism.pl, strona WWW <http://fundacja.czasopism.pl/>

Strona www prezydenta Legnicy z informacjami o jego dyżurach i działalności

Strona została stworzona w oparciu o *SYSTEM ZARZĄDZANIA TREŚCIĄ, W SKRÓCIE CMS* (ang. *Content Management System*), rozpowszechniany na zasadach licencji *GNU General Public License* (Powszechna Licencja Publiczna). Jest to oprogramowanie typu copyleft, licencja związana z prawami autorskimi, można używać programu bez większych ograniczeń.

Wymagania systemowe: minimalna rozdzielczość: 800x600, przeglądarka www: IE 5.5 i wyżej, paleta kolorów: 16-bitowa.

Zastosowanie: Oficjalna strona WWW prezydenta Legnicy

<http://www.prezydent.legnica.um.gov.pl/>

Prawo własności intelektualnej: GNU (General Public Lience) Powszechna licencja publiczna.

Kontakt: Urząd Miasta Legnica, Pl. Słowiański 8, 59-220 Legnica, tel. (76) 721-21-99, (76) 721-21-15, e-mail: kancelaria@legnica.eu, webmaster@legnica.eu, strona WWW <http://www.legnica.um.gov.pl/pl/site/>

Niezależny Regionalny Portal Informacyjny Masłów.info

Celem Portalu jest informowanie mieszkańców o bieżących wydarzeniach w gminie. Dziennikarze piszą o sprawach, którymi interesują się mieszkańcy, o wydarzeniach mających wpływ na życie gminy. Portal Masłów Info ma za zadanie promowanie gminy na zewnątrz. Zamieszczone na portalu wywiady cieszą się dużą popularnością, a galerie zdjęć prezentują krajobrazy całej gminy. Dziennikarze są zapraszani na ważne imprezy, dzięki temu już kilka godzin później na stronach portalu ukazują się zdjęcia i krótkie relacje. Opisywane są: działalność lokalnych instytucji, szkół, gospodarstw agroturystycznych. Popularnością cieszą się także sondy, w których mieszkańcy proszeni są o komentarze do aktualnych wydarzeń. Na *FORUM DYSKUSYJNYM* toczą się dyskusje o sporcie, komunikacji, aktualnych wydarzeniach czy turystyce. Portal Masłów Info posiada *TELEWIZJĘ INTERNETOWĄ*, a w niej serwisy informacyjne, sportowe czy audycje turystyczne i publicystyczne. Jest też serwis „jak wam się tu mieszka” dla poszczególnych miejscowości w gminie stworzono formularz internetowy.

Kontakt: Stowarzyszenie Masłów Info, Wola Kopcowa, ul. Świętokrzyska 86 26-001 Masłów, Gmina Masłów, powiat kielecki, województwo świętokrzyskie, tel. 609 410 855 (Bogusław Krukowski), e-mail: redakcja@maslow.info.pl, strona WWW www.maslow.info.pl

Uwagi: artykuł, jak stworzyć własną telewizję internetową w technologii strumieniowej, dostępny jest na stronach Fundacji Grupy TP tu: http://ri.pcworld.pl/artykuly/6059_1.html

INFORMACJA TURYSTYCZNA

Punkt Jurajskiej Informacji Turystycznej w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach

W Punkcie można uzyskać niezbędne informacje turystyczne ułatwiające obsługę ruchu turystycznego na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej. Udzielane są informacje w różnych kategoriach np. gminy jurajskie, komunikacja, noclegi, gastronomia, aktywny wypoczynek, warto zobaczyć, kalendarz imprez, ważne adresy i inne. W punkcie można skorzystać z *BEZPŁATNEGO DOSTĘPU DO ZASOBÓW INTERNETU*, a także zakupić mapy, informatory, pocztówki.

Kontakt: Biblioteka w Łazach, 42-450 Łazy ul. Kościuszki 3, tel. (032) 672-94-46
Informacji udziela się od poniedziałku do soboty w godzinach: poniedziałek 11.00-19.00, wtorek, środa, piątek 9.00-19.00, czwartek 9.00-15.00, sobota 9.00-13.00

Młodzi przecierają szlaki

Przedmiotem projektu jest dokonanie ewidencji atrakcyjnych miejsc i istniejących szlaków na terenie Partnerstwa dla Krajny i Pałuk oraz przygotowanie zbiorczej mapy. Osobnym komponentem jest rozpoczęcie znakowania szlaków. Projekt jest skierowany głównie do grup młodzieżowych, które powinny być zaangażowane na etapie wytyczania szlaków, tworzenia zbiorczej mapy - puzzli „Krajeńsko-Pałucka Układanka” oraz częściowego wytyczania szlaków. Dla zachęcenia młodzieży do udziału proponuje się formułę konkursu, w którym nagrodą będzie udział w specjalistycznych kursach przewodnika turystycznego. Dla najlepszych drużyn przewidziane są rejsy statkiem Łokietek oraz, w miarę możliwości, udział w wyjazdach organizowanych przez Partnerstwo dla Krajny i Pałuk

Opis aplikacji: *MAPKA INTERAKTYWNA* pokazuje Nadnotecki Szlak Rowerowy. Po wpisaniu symbolu miejscowości dowiadujemy się więcej na temat historii i miejscowych tradycji wsi położonych na trasie.

Dotychczasowe zastosowanie: Projekt LEADER+ Młodzi Przecierają Szlaki – mapka interaktywna, http://turystyka-krajna-paluki.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=29&Itemid=33

Prawo własności intelektualnej: Fundacja Partnerstwo dla Krajny i Pałuk Projekt Leader+,

Kontakt: <http://www.fundacja-krajna-paluki.pl/> Artur Michalak

Uwagi: serwis rozwija się, oprócz działającej mapy w pozostałych działach nie ma informacji, natomiast przygotowana jest struktura (włącznie z oprawą graficzną) na nowe wiadomości (dostęp w lipcu 2008 r.). Można podejrzewać, że jest to spowodowane niedawnym uruchomieniem projektu.

ARCHIWUM LOKALNE (CENTRUM MAŁEJ OJCZYZNY)

Gromadzenie przez biblioteki publiczne prac licencjackich i magisterskich dotyczących regionu, tworzenie bibliografii dotyczącej historii i kultury regionu – mini archiwum regionu

Uwagi: w bibliotekach publicznych można gromadzić zestawienia bibliograficzne, prace magisterskie i licencjackie dotyczące regionu.

Przydatnym programem może być RefWorks *APLIKACJA INTERNETOWA POZWALAJĄCA NA ZARZĄDZANIE BIBLIOGRAFIĄ* załącznikową oraz bazami danych. Umożliwia użytkownikom tworzenie własnych baz bibliograficznych, które są przechowywane na serwerze instytucji, co gwarantuje zdalny dostęp do nich z każdego komputera podłączonego do sieci www. Dodatkowym atutem programu jest możliwość wyboru formatu opisu bibliograficznego, a także dzielenie się nimi z innymi oraz wykorzystywanie ich w swoich pracach naukowych. RefWorks pomaga tworzyć bibliografię w przeciągu kilku sekund.

Kontakt: <http://www.refworks.com/>

Biblioweb

Bibliographic to *PROGRAM DO TWORZENIA BIBLIOGRAFII*. Wszystkie podstawowe funkcje programu są dostępne za pośrednictwem przeglądarki. BiblioWeb jest ciekawym rozwiązaniem dla grup badawczych, które używają wspólnej bazy bibliograficznej przez sieć.

Wymagania systemowe: Windows 95, 98, Me, NT4, 2000, XP; Pentium, 32 RAM, 20 MB disk space

Prawo własności intelektualnej: copyright, CG Information, 740 Granbury Way, Alpharetta, GA 30022 USA, sales@biblioscape.com

Kontakt: <http://www.biblioscape.com/biblioweb.htm>

Centrum Informacji Lokalnej w Bibliotece Naukowej w Muzeum Ziemi

Kłodzkiej

Biblioteka posiada wielotysięczny zbiór literatury poświęconej Ziemi Kłodzkiej w języku polskim, czeskim i niemieckim. Zbiory bez względu na ich zasięg językowy, chronologiczny czy też cechy wydawniczo-formalne pozyskiwane są różnymi drogami. O wszystkich rodzajach zbiorów informują katalogi: alfabetyczny i rzeczowy.

Oprócz drukowanych, Biblioteka *TWORZY RÓWNIEŻ WŁASNE ŹRÓDŁA INFORMACJI*. Są to przede wszystkim kartoteki zagadnieniowe, zawierające informacje bibliograficzne o artykułach dotyczących regionu, wydrukowanych na łamach czasopism lokalnych. Wśród czytelników największym zainteresowaniem cieszą się kartoteki dotyczące historii i rozwoju turystyki na Ziemi Kłodzkiej, kościołów, kaplic i miejsc pielgrzymkowych regionu, oświaty w regionie, lecznictwa sanatoryjno-uzdrowiskowego, wybitnych postaci związanych z Kłodzyczną, festiwali na Ziemi Kłodzkiej, współpracy między miastami partnerskimi i wiele innych.

Kontakt: Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku, ul. Łukasiewicza 4, 57-300 Kłodzko, tel. (074) 867-35-70, (074) 867-38-95, fax. (074) 865-96-65, e-mail sekretariat@muzeum.klodzko.pl, biblioteka@muzeum.klodzko.pl, strona WWW <http://www.muzeum.klodzko.pl/biblioteka.htm>

Portal Internetowy

Stowarzyszenie Przyjaciół Wrocławia i Dolnego Śląska prowadzi portal internetowy, mający na celu udokumentowanie przemian historycznych w regionie przez ZGROMADZENIE ZBIORÓW FOTOGRAFII, ARTYKUŁÓW oraz innych materiałów zarówno archiwalnych, jak i współczesnych. Portal dostępny jest pod adresem [Dolny Śląsk na fotografii http://www.wroclaw.hydral.com.pl/](http://www.wroclaw.hydral.com.pl/)

Jak informuje nas strona WWW „celem Stowarzyszenia jest odkrywanie i pielęgnowanie wizerunku miasta i regionu Dolnego Śląska w jego historycznych granicach, a w szczególności popieranie i prowadzenie wszelkich badań naukowych mogących przybliżyć historię miasta Wrocławia i regionu jego mieszkańcom oraz osobom zainteresowanym, jak również stwarzanie korzystnego środowiska badawczego i poznawczego.”

Własność intelektualna: copyright, Stowarzyszenie Przyjaciół Wrocławia i Dolnego Śląska

Kontakt: e-mail: stowarzyszenie@wratislaviae.pl, strona WWW <http://www.wratislaviae.pl/>

Uwagi: Regulamin umieszczania zbiorów jest bardzo precyzyjny, należy przestrzegać szeregu zasad związanych zarówno z prawem autorskim, jak też sposobem dodawania materiałów do istniejących już zbiorów.

Garnek.pl

Strona, na której można nieodpłatnie umieszczać własne zdjęcia, tworzyć fotoblogi.

Uwagi: można utworzyć *FOTOBLOG* np. „moja biblioteka”. Strona może posłużyć do zrobienia konkursu na najciekawszą aranżację wnętrza bibliotek wiejskich uczestniczących w Programie Bibliotecznym. Praktyczne porady, jak stworzyć zbiór fotografii, znajduje się na stronach Fundacji Wspomagania Wsi tu:

<http://www.fww.org.pl/polski/dokumenty/Porady/Tworzenie%20zbioru%20fotografii.htm>

Flickr

SERWIS INTERNETOWY stworzony do nieodpłatnego gromadzenia i udostępniania zdjęć cyfrowych on-line. Za pomocą tagów (znacznik przypisany do danego tekstu lub pliku multimedialnego) wiele osób może stworzyć rodzaj portretu danej miejscowości. Miejsca można wyszukiwać za pomocą mapy. Tagi przypisywane są przez użytkowników w sposób intuicyjny (tzw. folksonomia).

Kontakt: www.flickr.com

Uwagi: Ponadto w bibliotekach można organizować zajęcia dotyczące fotografii cyfrowej, zdjęcia ważnych dla miejscowości miejsc umieścić na Flickr, dodać opisy po polsku i angielsku. W ten sposób może powstać fotograficzne archiwum miejsca, stanowiące też przewodnik dla innych.

Picasa Web Albums

PROGRAM pozwalający na wyszukiwanie i organizowanie wszystkich zdjęć znajdujących się na komputerze. Dzięki Picasa można publikować zdjęcia cyfrowe i nagrania wideo. Można też zamieszczać komentarze do zdjęć znajomych lub podpisać własne zdjęcia. Jeśli zdjęcia już zostały podpisane w albumie Picasa na komputerze użytkownika, to te zdjęcia, które ukażą się w sieci, będą miały identyczne podpisy, co w albumie.

Wymagania systemowe: Windows 2000/XP/Vista, Internet Explorer 5.0 lub nowszy

Własność intelektualna: Google, www.google.com

Kontakt: Google.com

Google Maps

Można stworzyć swoją własną mapę, za pomocą specjalnych znaczków (baloons) zaznaczyć ciekawe miejsca, dołączyć zdjęcia, komentarze, filmy wideo. Autorska mapa może być udostępniona wszystkim użytkownikom bądź wyłącznie grupie zdefiniowanych wcześniej osób (opcja public/private). Na mapie można zaznaczać nie tylko poszczególne lokalizacje, ale też całe obszary za pomocą edytowalnych narzędzi. Mapę można w dowolnym momencie edytować bądź usunąć.

Wymagania systemowe: Windows 2000/XP/Vista, Internet Explorer 5.0 lub nowszy

Własność intelektualna: Google

Uwagi: znakomite narzędzie do tworzenia interaktywnej mapki najbliższej okolicy. Przy powstawaniu takiej mapy aktywny udział mogą brać pasjonaci fotografii, historii, geografii, biologii, etnografii. Rezultaty pracy są natychmiastowe, co jest elementem motywującym dla grupy. Można również próbować odtwarzać mapę miejscowości sprzed kilkudziesięciu lat – skanując stare pocztówki, zdjęcia budynków - i umieszczając je na wirtualnym planie. Google udostępnia krótkie filmiki instruktażowe (w j. ang.), jak przygotować własną mapę.

Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa (PBC)

UTRWALANIE W FORMIE CYFROWEJ I UDOSTĘPNIANIE W INTERNECIE cennych zbiorów bibliotecznych, z uwzględnieniem dorobku piśmienniczego województwa podkarpackiego, scalanie na wspólnej platformie zasobu cyfrowego kopii oryginalnych zbiorów rozproszonych w regionie, ochrona i archiwizacja zbiorów poprzez ograniczenie konieczności sięgania do oryginałów, promowanie piśmiennictwa społecznego, kulturowego i naukowego regionu Podkarpacia.

Zasoby PBC udostępniane są w czterech kolekcjach:

- dziedzictwo kulturowe - kopie wybranych, najcenniejszych zbiorów bibliotecznych: starodruków, rękopisów, zbiorów ikonograficznych, kartograficznych,
- regionalia - cyfrowe wersje książek i czasopism, a także zbiorów ikonograficznych, kartograficznych, rękopisów oraz dokumentów życia społecznego dotyczących województwa podkarpackiego, a także Galicji, wschodnich rubieży dawnej Rzeczypospolitej,
- materiały dydaktyczne - cyfrowe kopie wybranych podręczników akademickich, monografii, zeszytów naukowych powstałych w Uniwersytecie Rzeszowskim oraz w innych ośrodkach naukowo-dydaktycznych regionu,

- rozprawy doktorskie - cyfrowe wersje rozpraw doktorskich obronionych na Uniwersytecie Rzeszowskim, których autorzy wyrazili zgodę na udostępnienie.

Opis aplikacji: dLibra to polski system do budowy bibliotek cyfrowych, rozwijany przez Poznańskie Centrum Superkomputerowo - Sieciowe (PCSS). System dLibra jest szeroko wykorzystywany przez instytucje takie jak biblioteki akademickie i publiczne do udostępniania cyfrowych postaci gromadzonych przez nie zbiorów. Instytucje te, wykorzystując sieć PIONIER (tzw. Polski Internet Optyczny) i oprogramowanie dLibra, współtworzą polską platformę rozproszonych bibliotek cyfrowych. PCSS oferuje również szkolenia oraz pomoc techniczną z zakresu wykorzystania oprogramowania Libra (1.200 zł netto).

Dotychczasowe zastosowanie: Konsorcjum PBC - Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie, Biblioteka Główna Politechniki Rzeszowskiej
Prawo własności intelektualnej: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe, wersja demo (nieodpłatnie przez 3 miesiące., do 500 sztuk, bez szkoleń i wsparcia technicznego), druga wersja to pełne wdrożenie.

Kontakt: ul. Cegielniana 12, 35-959 Rzeszów, tel. (17) 872-13-61, fax. (17) 872-13-73, e-mail: inform@univ.rzeszow.pl, strona WWW <http://www.pbc.rzeszow.pl/>

Internet Archive

SERWIS INTERNETOWY – prowadzony przez organizację pozarządową, który zajmuje się gromadzeniem i udostępnianiem archiwum rozmaitych zasobów multimedialnych. Archiwum to zawiera gromadzone w odstępach ok. dwumiesięcznych dawne wersje wszystkich ogólnodostępnych stron WWW z całego świata, dawne wersje wszelkiego oprogramowania, filmy, książki, nagrania dźwiękowe, nagrania programów telewizyjnych itp. Większość ze zgromadzonych filmów, książek i nagrań zawartych w bazie Internet Archive znajduje się już w domenie publicznej lub są one objęte licencjami Creative Commons. Pliki audio są zarówno twórczością artystów niezależnych oraz tych, którzy wydają swoją twórczość w oparciu o licencje dopuszczające na pewnych warunkach bezpłatne kopiowanie.

Wymagania systemowe: opisane w dziale FAQ dostępnym tu:

http://www.archive.org/about/faqs.php#The_Internet_Archive

Uwagi: serwis dostępny w j. angielskim

Wortal Tradycji i Kultury Pcim

Projekt miał na celu promocję i rozpowszechnianie informacji o walorach i zasobach regionu, a także zwiększenie zainteresowania gminą wśród samych mieszkańców Pcimia i okolic. Nowoczesne techniki informatyczne przyczyniły się do zachowania, kultywowania i pielęgnowania lokalnych tradycji, kultury i historii. Stworzono *WORTAL INTERNETOWY, W KTÓRYM ZEBRANE I UDOSTĘPNIONE SĄ INFORMACJE O GMINIE*. Akcja gromadzenia informacji na temat tradycji i kultury regionu odbywa się przez cały czas. Zajmuje się tym młodzież zrzeszona przy świetlicach, gdzie zostały zamontowane punkty dostępowe do Internetu. Nadzór nad dalszym gromadzeniem materiałów sprawuje Gminny Ośrodek Kultury w Pcimiu. Wortal został opracowany pod względem projektowym (układ i grafika) oraz zaprogramowany do bezpośredniego uzupełniania treści przez użytkownika na zasadzie

technologii WYSIWYG. W wyniku zastosowania wspomnianego rozwiązania na serwerze gminnym, udało się zaoszczędzić środki finansowe, które wykorzystano na szkolenia z zakresu obsługi i edycji Wortalu.

Opis aplikacji: Wortal został opracowany pod względem projektowym (układ i grafika) oraz zaprogramowany do bezpośredniego uzupełniania treści przez użytkownika na zasadzie technologii WYSIWYG. WYSIWYG (ang) czyli What You See Is What You Get. To mechanizm instalowany w systemach informatycznych pozwalający na wprowadzanie treści i podgląd w oknie edycyjnym oprogramowania. W wyniku jego działania jeszcze na poziomie edycji treści istnieje możliwość „podglądu” efektu finalnego (lub jest to sposób najbardziej do niego zbliżony). W systemach typu CMS ułatwia formatowanie tekstu (wyrównanie, pogrubienie, podkreślenie, akapity), wprowadzanie grafik oraz jest przydatny przy edycji tabel. W wyniku zastosowania wspomnianego rozwiązania na serwerze gminnym udało się zaoszczędzić środki finansowe, które wykorzystano na szkolenia z zakresu obsługi i edycji Wortalu. Komponent składający się z wykupu domeny www.kluszczacy.pl, został przekazany bezpłatnie przez Gminny Ośrodek Kultury w Pcimiu. Obecnie strona Wortalu stanowi element fiszki startowej portalu www.pcim.pl, a adres, z którego można bezpośrednio wejść na Wortal, to: www.kluszczacy.pl

Dotychczasowe zastosowanie: Gmina Pcim

Kontakt: Janusz Ambroży Urząd Gminy Pcim, tel.(012) 274-80-50, wew. 30 Pcim 563, Pcim 32-432, Ryszard Jacek Róg Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Pcimiu, tel. (012)-274-80-39, tel. kom.(0) 516 029 300, e-mail: gokpcim@o2.pl, strona WWW www.kluszczacy.pl

Część 2

Ta część opracowania poświęcona jest ocenie opisanych wcześniej technologii i aplikacji ze względu na potrzeby społeczności lokalnej w zakresie wiedzy, kompetencje bibliotekarzy oraz typowy sprzęt dostępny w bibliotekach. Badania terenowe przeprowadzone w ramach Programu Bibliotecznego w czerwcu i lipcu 2008 r. pozwoliły na zgromadzenie niezbędnych danych, które miały być punktem wyjścia do sformułowania oceny stopnia przydatności poszczególnych funkcjonalności. Przyjęto wstępnie założenie, że ocena danej technologii będzie bilansem potrzeb lokalnej społeczności i ograniczeń kompetencyjno-technicznych. Ograniczenia te rozumiano jako wynikające z braku bądź niskich kompetencji ICT bibliotekarzy oraz klasy dostępnej infrastruktury.

W przekonaniu autorki kluczowym czynnikiem determinującym powodzenie zastosowania przez biblioteki poszczególnych technologii i aplikacji jest jednak to, jak ich użyteczność postrzegają sami beneficjenci Programu, co z kolei wynika z ich wizji nowoczesnej biblioteki. Zapotrzebowanie na daną usługę rodzi motywację do nauki, poznawania konkretnych programów (graficznych, bazodanowych, sprzętu multimedialnego). Jak pisze Maria Rogaczewska w raporcie z badań terenowych, „zdaniem bibliotekarzy zgubne mogłoby być stworzenie „cudownego miejsca”, ze wszystkimi możliwościami dzisiejszej techniki, bez praktycznych umiejętności obsługi i umiejętności animacji owej przestrzeni i urządzeń.” Biorąc pod uwagę planowane w Programie szkolenia dla bibliotekarzy, deklarowaną chęć zdobywania nowych umiejętności i długość Programu przewidzianego na 4-5 lat, można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że kompetencje bibliotekarzy w zakresie ICT będą rosły. Natomiast wsparcie sprzętowe może doprowadzić (szczególnie w filiach BP) do istotnej zmiany rzeczywistości bibliotek, ale nie wystarczy do wzmocnienia ich fundamentalnych funkcji.

Kompetencje

Badanie terenowe bibliotek publicznych w 20 gminach pokazało, że umiejętności bibliotekarzy z zakresu obsługi komputera i korzystania z Internetu są raczej niskie. Autorki raportu zaznaczają, że bibliotekarze posiadający wyższe niż przeciętne w badanej grupie kompetencje potrafią napisać dokument w Wordzie, wydrukować coś, napisać e-mail i wyszukać potrzebne informacje w sieci. Próbując ocenić aktualne średnie kompetencje bibliotekarzy można odnieść się do poziomów umiejętności komputerowych przygotowanych przez Fundację ECDL, która opracowuje zasady certyfikacji i sprawuje nadzór nad wdrażaniem Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych ECDL (European Computer Driving Licence). Wyróżnia się cztery poziomy umiejętności komputerowych, każdy poziom może być potwierdzony stosownym certyfikatem po złożeniu egzaminu w uprawnionej placówce.

1. ECDL – umiejętności bazowe (korzystanie z Internetu bez posiadania uprzedniej wiedzy informatycznej).
2. ECDL – (tzw. *core*) umiejętności zasadnicze (podstawy technik informatycznych, używanie komputera i zarządzanie plikami, edycja tekstu, używanie arkusza kalkulacyjnego, posługiwanie się bazami danych, grafika i tworzenie prezentacji, usługi w sieciach teleinformatycznych – Internet, poczta elektroniczna, komunikatory).

3. ECDL – umiejętności zaawansowane (poziom zaawansowany w edycji tekstu, posługiwaniu się arkuszami kalkulacyjnymi, posługiwaniu się bazami danych, tworzeniu prezentacji i innych grafik, zaawansowana znajomość usług w sieciach teleinformatycznych).
4. ECDL – umiejętności specjalistyczne (multimedia, obróbka zdjęć, tworzenie stron www).

Większość opisanych w raporcie technologii informacyjnych i komunikacyjnych wymaga od bibliotekarzy umiejętności na poziomie *core* (umiejętności zasadnicze). Jest jednak grupa zastosowań ICT, która wymaga zdecydowanie wyższych kompetencji. Zalicza się do niej m.in. obsługa specjalistycznych programów bibliotecznych (programy bazodanowe i programy do digitalizacji zbiorów) oraz tworzenie portali lokalnych. Poniżej znajduje się lista aplikacji, których obsługa wymaga zaawansowanych (Z) i/lub specjalistycznych (S) umiejętności zgodnie z klasyfikacją ECDL:

Sekcja 1. Promocja czytelnictwa i kultury:

- wydawanie własnych książek w tradycyjny sposób (druk, skład) (S)
- budowa i redakcja stron WWW (Joomla!, Drupal 4.6.5.) (S)
- Windows Eyes (S)
- Jaws (S)
- samodzielne projektowanie okładek, ilustracji w programach graficznych (S)
- druk na żądanie (Z)
- utworzenie i redagowanie bloga (Z)
- prowadzenie sklepu internetowego (Z)
- przygotowywanie prezentacji multimedialnych i wykresów w ppt (Z)
- tworzenie nagrań audio (Audacity) i odtwarzanie ich pod Winampem (Z)

Sekcja 3. Funkcjonalny dostęp do zasobów bibliotecznych:

- program MAK (S)
- program ProLib, OPAC, Aleph 500 (S)
- skanowanie dokumentów (Z)
- obróbka zdjęć – Photoshop (Z)

Sekcja 4. Dygitalizacja zbiorów:

- XHTML (S)
- program dLibra 4.0 (S)
- publikowanie materiałów foto i wideo w sieci (Z)
- tworzenie plików mp3 (Z)

Sekcja 6. ICT dla grup wykluczonych (osoby starsze, niepełnosprawni):

- prowadzenie kawiarenki internetowej dla seniorów (Z)

Sekcja 8. Ułatwienie korzystania z e-governance

- Mambo (S)
- tworzenie sondy o tematyce lokalnej (Z)
- urzędnik on-line (Z)

Sekcja 9. Ułatwienie dostępu do informacji lokalnej:

- Gazeciarz (Z)
- moderowanie forum dyskusyjnego (Z)
- tworzenie interaktywnej mapy (Z)
- program RefWorks, Biblioweb – zarządzanie bibliografią (Z)

W moim przekonaniu planowane przez Fundację szkolenia ICT dla bibliotekarzy powinny obejmować poziom 1 i 2 ECDL. Tym bibliotekom, które zdecydują się wdrażać bardziej wymagające technologie,

można oferować szkolenia specjalistyczne (np. z zakresu obsługi programu Photoshop, digitalizacji itp.).

Uśredniony stan wyposażenia przeciętnej biblioteki gminnej

Próbując dokonać oceny przydatności poszczególnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych wspierających usługi świadczone przez biblioteki można powiedzieć, że wymagania sprzętowe dla ok. 70% aplikacji opisanych w raporcie przewyższają parametry infrastruktury technicznej dostępnej w bibliotekach wiejskich.

Na podstawie badań terenowych przeprowadzonych w czerwcu i lipcu 2008 r. przez Lokalne Organizacje Grantowe (LOG) PAFW w 58 gminach ustalono, że uśredniony stan wyposażenia przeciętnej biblioteki wygląda następująco:

1. Komputery mają ok. 3 (lub więcej) lat i na ogół zostały ufundowane w ramach rządowego programu „lkonk@”. Ich podstawowe oprogramowanie nie jest pełne (najbardziej brakuje pakietów biurowych typu MS Office oraz najnowszych systemów operacyjnych).
2. Komputery nie są wyposażone w specjalistyczne programy, które ułatwiłyby w znaczący sposób pracę zarówno bibliotekarzowi, jak i czytelnikom. Posiadają one jedynie podstawowe programy, umożliwiające pisanie w edytorach tekstowych, rysowanie czy dokonywanie kalkulacji.
3. Komputery na ogół nie posiadają elektronicznej ewidencji księgozbiorów, ani cyfrowych katalogów.
4. Wszystkie biblioteki gminne (ale nie filie) posiadają łącze internetowe, z którego mogą korzystać zarówno czytelnicy, jak i pracownicy biblioteki. Dostawcą Internetu do biblioteki jest w większości przypadków Telekomunikacja Polska SA (Neostrada, 512 kb/s).

Podobne wnioski wynikają z badań terenowych bibliotek publicznych przeprowadzonych w tym samym okresie w 20 gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, reprezentujących wszystkie polskie województwa. Autorki raportu podkreślają, że sytuacja filii jest dużo gorsza niż zbadanych bibliotek centralnych. Wiele z nich w ogóle nie posiada komputera, a inne mają tylko jeden (najwyżej trzy). Większość komputerów pochodzi z programu lkonk@ (różnych jego edycji), są też używaneczęsto już całkiem zużyte komputery ofiarowane przez instytucje tj. szkoły, uniwersytety czy firmy prywatne. Na komputerach zainstalowane są tylko podstawowe programy – MS Office (zazwyczaj 2003) lub podobne programy typu open source.

Jak pokazały w/w badania mamy do czynienia ze swoistym „informatycznym patchworkiem” spowodowanym napływem komputerów i oprogramowania z różnych źródeł, o bardzo różnych parametrach technicznych, w różnych okresach. Jest to jeden z czynników powodujących, że korzystanie z nowoczesnych technologii pozostaje ograniczone, mimo rzeczywistego dostępu do komputerów i Internetu.

Biorąc pod uwagę fakt, że Program Biblioteczny przewiduje wsparcie sprzętowe dla bibliotek w postaci komputerów, urządzeń peryferyjnych, urządzeń wspomagających (tj. kamer cyfrowych, urządzenia dla osób niewidomych i in.) warto określić minimalne warunki, jakie muszą być spełnione, aby poszczególne aplikacje i technologie komunikacyjne były sprawnie wykorzystywane. Podstawową

kwestią wydaje się dostęp do Internetu i przepustowość łącza (na poziomie 1 MB), procesor, pamięć operacyjna i system operacyjny. Drugą kwestią jest klasa karty graficznej i dźwiękowej, dostęp do urządzeń peryferyjnych.

Warto korzystać z programów freeware'owych lub shareware'owych o podobnych zastosowaniach, które zostały opisane. Przykładowo na stronach Fundacji Grupy TP, w zakładce programu „Rzeczpospolita Internetowa” <http://ri.pcworld.pl/ftp/> znajduje się wiele programów do ściągnięcia. Obsługa wszystkich wymaga kompetencji na poziomie zaawansowanym i / lub specjalistycznym.

Rekomendacje

Poniższe rekomendacje dotyczą zastosowania aplikacji i technologii, które w krótkim czasie mogą przyczynić się do zmiany wizerunku bibliotek wiejskich i przyciągnięcia nowych użytkowników. Wybór uwzględnia model „standardowy” (opisany w raporcie M. Rogaczewskiej) łączący tradycję i nowoczesność oraz listę preferencji mieszkańców.

Informacja

- Stworzenie elektronicznego katalogu dostępnego on-line z możliwością rezerwowania (np. Prolib);
- Wypożyczalnia międzybiblioteczna, zamawianie książek i czasopism (np. Aleph 500);
- Zainstalowanie komunikatorów i wyposażenie komputerów w słuchawki (np. Skype);
- Stworzenie mapy Internetu dla obszarów tematycznych tj. edukacja (wraz z dostępem do specjalistycznych portali i kursów e-learningowych)(np. Joomla!);
- Udostępnienie baz i archiwów czasopism on-line.

Edukacja

- Zajęcia komputerowe dla dorosłych (seniorów, osób w wieku 50+, kobiet niepracujących);
- Zajęcia biblioteczne dotyczące sposobu wyszukiwania i selekcji informacji, prawa autorskiego oraz bezpiecznego użytkowania komputera i Internetu.

Animacja działań lokalnych

- Utworzenie archiwum lokalnego i digitalizacja zbiorów przy udziale społeczności;
- Wolontariat młodzieżowy przy digitalizacji zbiorów;
- Wypożyczalnia filmów połączona z organizacją filmowego klubu dyskusyjnego.

Usługi multimedialne

- Punkt usług multimedialnych - możliwość skanowania (wysyłania pliku e-mailem), kserowania, drukowania z pliku, podstawowej obróbki dokumentów tekstowych i zdjęć, przesłania faksów, przygotowania prezentacji multimedialnych;
- Dostęp do specjalistycznych programów (Symfonia, Photoshop, Lex).
- Fine Reader

Promocja biblioteki

- Strona biblioteki w formie bloga – łatwość obsługi, możliwość współtworzenia treści bloga przez użytkowników (np. WordPress Polska, blog.pl);
- Newsletter – to sposób na komunikowanie się z mieszkańcami, reklama oferty biblioteki dla różnych grup użytkowników;
- Forum internetowe – możliwość informowania o zapotrzebowaniu na nowe pozycje, utrudnieniem może być konieczność moderacji;
- SMS-owe powiadomianie o ciekawych inicjatywach organizowanych w bibliotece / zakupionych nowościach.

Inne

Osoby badane, oprócz dostępności audiobooków, nie wskazywały na konieczność umożliwienia dostępu do dokumentów elektronicznych, Internetu czy książek osobom niewidomym. Z jednej strony może to wynikać z braku wiedzy o najnowszych osiągnięciach techniki w tym zakresie, a z drugiej z pomijania osób niepełnosprawnych jako użytkowników bibliotek publicznych.

- Program Biblioteczny powinien promować wszelkie rozwiązania związane z dostępnością zasobów dla grup o różnych potrzebach. Dlatego rekomenduje się, aby biblioteki były wyposażone w programy udźwiękawiające typu Windows Eyes, „Czytak” oraz Fine Reader (OCR). Strony internetowe (też w formie blogów) powinny zawierać możliwość powiększania czcionki (A, A, A).

Jak pokazały badania, wspieranie przedsiębiorczości nie jest funkcją, jaką mieszkańcy chcieliby widzieć w „nowej bibliotece”. Jednak można się spodziewać, że w najbliższych latach ta sytuacja się zmieni. Baza sprzętowa bibliotek pozwoli na korzystanie z różnych kursów e-learningowych, a kompetentne wsparcie i dostępna w bibliotekach „mapa Internetu” pozwoli mieszkańcom na korzystanie ze specjalistycznych portali. Wizyta w bibliotece będzie miłsza i bardziej owocna niż np. w urzędzie pracy. Program Biblioteczny powinien inspirować, w atrakcyjny sposób przybliżyć różne metody zastosowania ICT, biorąc pod uwagę aspiracje różnych grup użytkowników bibliotek publicznych.

Współpraca z instytucjami i organizacjami

Poniżej przedstawiono sugestie dotyczące współpracy Fundacji z organizacjami i instytucjami przy realizacji Programu Bibliotecznego.

1. Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego – współpraca mogłaby dotyczyć doradztwa w zakresie dostępności stron internetowych dla osób niewidomych i słabowidzących (również w obszarze regulacji prawnych) i rzecznictwa.
2. Fundacja Rozwoju Kina – współpraca mogłaby dotyczyć organizacji objazdowej wypożyczalni filmów, a także zagadnień prawa autorskiego w zakresie organizacji pokazów filmowych.
3. Instytut Informacji i Bibliotekoznawstwa UW – współpraca mogłaby dotyczyć konferencji organizowanej przez Instytut w 2009 roku na temat e-governance, w szczególności e-governance w bibliotekach publicznych.
4. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie – współpraca mogłaby dotyczyć metod szkoleniowych w zakresie digitalizacji zbiorów.
5. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie i Fundacja Kultury Chrześcijańskiej ZNAK – współpraca w zakresie przygotowanego przez nich programu szkoleniowego dla bibliotekarzy w ramach programu „Biblioteka – moje ulubione miejsce” (praca z użytkownikami o specjalnych potrzebach – z osobami niepełnosprawnymi, z uchodźcami).
6. Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe – uwzględnianie w Federacji Bibliotek Cyfrowych zasobów digitalizowanych w bibliotekach uczestniczących w Programie.
7. Towarzystwo Inicjatyw Twórczych ę – współpraca mogłaby dotyczyć metod pracy z młodzieżą i dziećmi w zakresie fotografii cyfrowej w swoim otoczeniu (mała ojczyzna) oraz programu prowadzonego przez Towarzystwo „Młodzi managerowie kultury”

8. UPC - współpraca mogłaby dotyczyć wykorzystania metod prowadzenia warsztatów komputerowych dla seniorów.

Aneksy

Bibliografia – materiały ogólne

(materiały zawarte w bibliografii, umieszczone na stronach WWW, dostępne były 15/08/2008)

„Biblioteka”, roczniki 2004 – 2007

„Bibliotekarz Warmińsko-Mazurski”, roczniki 2004-2008

„Bibliotekarz”, roczniki 2004-2008

„Biuletyn EBIB”, roczniki 2005-2008, <http://www.ebib.info/biuletyn/>

„Dostrzegacz biblioteczny”, roczniki 2004-2008

„Poradnik Bibliotekarza”, roczniki 2004-2008

„Przegląd Biblioteczny”, roczniki 2004-2008

„Warsztaty Bibliotekarskie”, roczniki 2004-2008

Bogucki D., (2008) Przygotowanie koncepcji organizacji wsparcia sprzętowego dla bibliotek publicznych, będących beneficjentami Programu Bibliotecznego, niepublikowane opracowanie przygotowane na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Brzoza P., (2007) *Studenci niewidomi i słabo widzący – poradnik dla wyższych uczelni. System DAISY*. Kraków: Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

Długosz, J. (2003), Społeczeństwo informacyjne a wykluczeni. Zadania edukacji i polityki społecznej. Potencjalny udział bibliotek. [w:] EBIB nr 7/2003, <http://ebib.oss.wroc.pl/2003/47/dlugosz.php>

Dobre praktyki aktywnych form pomocy w 2007 roku (2008), Warszawa: Wydział Aktywnych Form Pomocy Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

Działaj Lokalnie 2006-2007. Krótkie historie o uczestnikach V edycji programu grantowego – Lokalne Organizacje Grantowe, ich partnerzy, grantobiorcy (2008), Iwińska-Nowak A., Michałek M., (opr.), Warszawa: Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

EBIB nr 4/2005, <http://ebib.oss.wroc.pl/2005/65/hollender.php>

Giza W., Gołdys A., (2008) Raport na podstawie wywiadów ze specjalistami. Raport z badań przeprowadzonych przez Uniwersytet Warszawski na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, niepublikowany raport przygotowany na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Gołdys A., Stec M., (2008) Program Biblioteczny. Raport z badania terenowego w 20 gminach, niepublikowany raport przygotowany na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Hollender H., Biblioteki cyfrowe w Polsce: warunki i zagrożenia, [w:]

<http://www.bib.edu.pl/jarocin/majewska.html>

Katalog dobrych praktyk Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (2008), Mrożek T., Wosik E., Getlit Sp. z o.o. A. (red.), Warszawa: Fundacja Fundusz Współpracy

Leończuk J., (2001) Misja bibliotek publicznych i samorządów małych wspólnot lokalnych w rozwoju społeczeństwa informacyjnego, [w:] EBIB nr 5/2001 oraz:

<http://ebib.oss.wroc.pl/2001/23/leonczuk.html>

Majewska M., (2004) Kompetencje bibliotekarza wobec zmian społecznych i edukacyjnych, [w:] Drzewiecki M., Majewska M., (red.), *Biblioteka w społeczeństwie informacyjnym. Edukacja – informacja – media*, Warszawa: CEBID

Mastykarz M., (2005) Jak wykorzystać IT w rozwoju społeczności lokalnych [w:] *Internet w mojej społeczności. Wykorzystanie technologii informatycznych w rozwoju społeczności lokalnych*, Mastykarz M., Szafranski B., Idziak W. Warszawa: Fundacja Wspomagania Wsi

Murzyn W., (2005) Prowadzenie biznesu w Internecie, czyli jak promować swoje przedsięwzięcie w sieci [w:] *Mój biznes w Internecie. Budowanie małego biznesu opartego na technologiach informatycznych*, Murzyn W., Mastykarz M., Rostół, R., Markiewicz K. Warszawa: Fundacja Wspomagania Wsi

Olszewska R., (2007) *Studenci niewidomi i słabo widzący – poradnik dla wyższych uczelni. Vademecum adaptacji stanowiska komputerowego*. Kraków: Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

Przybylska A., (2007) Wzory komunikowania w Internecie między samorządem a mieszkańcami [w:] *Studia Socjologiczne nr 3 /2007*, Mucha J. (red.), Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN i Komitet Socjologii PAN

Raport z badania wpływu działań Partnerstwa na Beneficjentów Ostatecznych projektu Opolski e-Rzemieślnik (2008), Opole: Wydział Promocji i Współpracy, Izba Rzemieślnicza w Opolu

Raport z realizacji programu Rzeczpospolita Internetowa (niepublikowany) (2008), Warszawa: Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP)

Recepta na zmianę. Katalog dobrych praktyk (2008), Hejda A. (red.), Warszawa: Fundacja Fundusz Współpracy

Rogaczewska M., (2008) Program Biblioteczny. Raport z badań terenowych przeprowadzonych przez lokalne organizacje grantowe PAWF w 58 gminach, niepublikowany raport przygotowany na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Rzepka H., (2007) *Studenci niewidomi i słabo widzący – poradnik dla wyższych uczelni. Adaptacja materiałów informacyjnych*. Kraków: Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

Strzelczak J., (2007) Internetowe pośrednictwo pracy i zbiorowość jego użytkowników w Polsce [w:] *Studia Socjologiczne nr 3 /2007*, Mucha J. (red.), Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN i Komitet Socjologii PAN

System instytucjonalnej opieki nad dzieckiem w aspekcie godzenia życia zawodowego z rodzinnym (2007) Sadowska-Snarska C. (red.), Białystok: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku

Tarkowski A., Koszowska A., Filiciak M., Krakowska K., (2008) Analiza kontekstu planowania Programu Bibliotecznego, Warszawa: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Wojsk K., (2005) Promocja miejscowości, gminy i regionu w Internecie [w:] *Internet w mojej gminie. Sposoby wykorzystania technik informatycznych w rozwoju samorządu*, Pander W., Brennek M., Wojsk K.. Warszawa: Fundacja Wspomagania Wsi

Zadrożny J., (2007) *Studenci niewidomi i słabo widzący – poradnik dla wyższych uczelni. Dostępne WWW*. Kraków: Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego

Strony WWW – oprócz podanych w części 1.

Biblioteka 2.0: Blog społeczności czytelników i bibliotekarzy cyfrowych, <http://blog.biblioteka20.pl>

Strona projektu „Dobra praktyka inspiruje nowe pomysły - promowanie doświadczenia i wiedzy gmin wiejskich realizujących projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej”, http://www.zgwrp.org.pl/funduszedlawni/index.php?option=com_content&task=section&id=3&Itemid=32

Edu News - Portal o nowoczesnej edukacji, <http://www.edunews.pl>

Interkl@sa – Polski Portal Edukacyjny, <http://www.interklasa.pl/>

Makroskop, laboratorium przyszłości, <http://makroskop.polityka.pl/>

Praktyczny przewodnik cz. 2 – jak wykorzystać Internet (2007), <http://ri.pcworld.pl/przewodnik/>

Stowarzyszenie Miasta w Internecie, <http://www.smwi.pl/>

VaGla.pl – prawne aspekty społeczeństwa informacyjnego, <http://www.vagla.pl/>

Lista osób, z którymi przeprowadzono rozmowy

Był pracownica Działu Informacyjno - Bibliograficznego Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy – Biblioteki Główna Województwa Mazowieckiego, obecnie pracownica biblioteki prawnej

Pracownica naukowa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, wydział socjologii

Pracownica Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich

Pracownik Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego

Pracownik naukowy Instytutu Gospodarstwa Społecznego Szkoły Głównej Handlowej

Pracownik naukowy Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Warszawski